

3 1197 23794 6303

BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY

LIBRARY

Brigham Young University
RARE BOOK COLLECTION

Vault

093

C866

1476

Modus legendi abbreviaturar

Kürnberg, Friedr. Creussner 1476.

*Hain - Winslip *11465*

\$ 1200

Judex iudici datus sponsalia rime
M

Dant Consultare 3 mo extra iudici allegare
Postulare 3 mo in iudicio allegare
Ponere 3 ptem pte iudicio allegare

De qm ptem 3 et in iudicio
S qd alq 3 ptem et aliud in iudicio

Georgius Auer est
possessor huius
libri. 18.

S. 4.

Anno

O diles hiles, non omni tempore viues,
cur Janua claudis eum voce pauperis audis

*Quod per hunc modum legere duo importat scilicet laus consuetudinis et intellectus
ut huius in eplata et dicitur quod non fuisse dicitur legere quod fuit quod fuit non
intellectus*

Incipit lib. dñs modum legendi abbreviaturas in utroque iure

Via preposterus est ordo prius humana per
te subsidia ut illis deficientibus divini fauo
ris gracia postuletur. ut de. con. di. i. c. om
nis christianus in fi. Et in pñ. Apparatus.
Ioh. an. li. vi. ymmo ex bono peraguntur
eritu. que malo sunt inchoata principio. ut
lx. di. ca. miramur. i. q. i. principatus. & c. Cum Paulus.
Ideo domino primitus impetrato presidio cum iuris utriusque
sciencia tam legum quam canonum preciosissima non ammicu
latina sed principalis et sacratissima ymmo divinitus inspi
rata sit maxime compotens principibus comitibus. baro
nibus. militibus ceterisque nobilibus. clericis atque generosis
personis iurisdictionum & iurium ipsorum manutencionem
habentibus statui ut huius utriusque iuris scilicet canonici et ci
vilis noticiam aggredi volentibus tam in legendo quam in studendo
facilis brevis & plamissimus pateat accessus. In textibus.
Apparatus summis glossis recollectis & omnino abbre
viaturis legum & canonum ad omnipotentis dei laudem.
& iuniorum scholarum sacerdotum & iuris alumpnorum in
structionem que aliter fieri habet quam illorum informatio que
scolasticis doctrinis scolas forte regendo sua laboriosius or
porateat querere nutrimenta. Attento quod omnis processus
arcium & scienciarum generativus ordinem in se debet habe
re & propter vite humane insufficienciam brevitatem con
tinere. Talem ut sequitur brevissimum instruendi modum
observandum esse censeo pedagogis nobilium. Salva tamen
emendacione meliorantium rationabiliter hunc docendi mo
dum Prehabitis ergo scolasticis disciplinis & puerilibus
eruditionibus in donato casualibus et temporalibus in alle
randi partibus ambabus declinationibus conjugationibus
& constructionis ordine cum moralibus auctoribus. Catho
ne vel Faceto etc. Non per vite medietatem liberalibus et

*Mali principum
fortitudo mala.*

*Causa mala per hunc modum. Substantia iure canonico. Cum quod ecclesiasticum auctoritatem ad
salutem anime dirigens. Ut dicitur in fine 3 dicitur per hunc modum 4 ut legem & canonem
equi abinquo & adducit coniungit. Remota & ut dicitur ut extendit se ad finem per hunc
modum. Substantia & ad finem per hunc modum 4 ut per hunc modum inter ecclesiasticos per hunc
modum 3 per hunc modum per hunc modum. Dicitur inter hunc & hunc modum 4 per hunc modum per hunc
modum per hunc modum per hunc modum. Et dicitur per hunc modum per hunc modum 3 per hunc
modum per hunc modum ad hunc modum dirigens.*

ammiculatiuis artibus insistendo | vt sūt Gramatica | Loyca
 Rethorica | Geometria | Arismetica | Musica | & Astronomia
 Sed his compendiose transcurfis principalibus sciencijs. vi
 delict **T**ramte philophie sua deo cicius appropinquari | &
 tandem iuri canonico & theologie practice finaliter ymmo
 rari. **N**on vt ait beatus Jeronimus. Illi in vanitate sensus
 & obscuritate mentis ambulant. qui diebus & noctibus in
 Dyaletica arte torquentur & **V**t in canone. **M**ōne di. xxxvii
 vbi reprehenduntur dyaletici & rerum naturas inquirentes
 Necnon versificatores. & eadem di. c. legim⁹ vbi per vanā
 Dyaleticorū garulitatē & sophistica argumēta intelligit **H**o
 raci⁹ cynephes & ranas qbo egipci⁹ sūt pculsi. pmo pmitto
 nomia librorum in vtroq; iure tam pontifico q̄ imperato
 rio Amectando cuilibet horum diuisionem in libros parcia
 les. **D**emde subiungam modū allegandi in quolibet libro
 cum exemplorum positione. de abbreviaturis. vt introitus
 ad iura capescenda manifestetur quorum ignorantia pau
 cos excusat iuxta regulam ignorantia facti non iuris excu
 sat. vt de regulis iuris. c. ignorantia. li. vi. que regula duos
 habet articulos principales. **P**rimus q̄ ignorantia facti quē
 libet excusat maxime diuin est ignorantia facti probabilis.
Tunc enim in toto excusat ignoranter vt in. l. error facti. **C.**
 de iuris & facti ignō. **Q**uod em̄ p me n̄ stat michi imputari nō de
 bet. vt in. c. Imputare de re. in. li. vi. **S**ecundus articulus
 est q̄ ignorantia iuris neminem excusat. quia ius quilibet
 scire tenetur. & nemini licet ipsum ignorare. vt in. l. regula
 . ff. de iuris & fac. ig. **V**ebemus ergo scienciam iuris omnes
 appetere. ne in contemptum dei nos incidere cōtingat. **M**az
 temptores canonum peccant in spiritum sanctum cuius in
 stitutu. **M**isu & gracia ipsi sacri canones editi sunt vt xxv.
 . q. i. violatores & ca. nulli phas **P**ro quo sciendum q̄ ius
 est ars boni & equi cuius merito quis nos sacerdotes appel
 lat. idest sua iura cuilibet monstrantes. ff. de iusticia & in
 re. l. i. p. ij. **E**st aut ius nomen generale. **E**t lex est species

*Ino. canonum & theo.
 logica practica*

*Dialectici garuli
 la Xant.*

*Ignorantia iuris iuriam
 excusat.*

*Explicitio legis
 Iuris.*

iuris. Etiam ius dicitur preceptum seu ordinatio principi-
pantis vel domini circa subditos. Et sic ius triplex distin-
guitur. quia talis superior principans. Aut est deus. & tunc
dicitur ius diuinum. Aut est natura & dicitur ius naturale
primum. Aut est homo tunc dicitur ius humanum scili-
cet gentium vel civile seu posituum. Ius naturale est com-
mune omni nationi. eo quod ubique instinctu nature non aliqua
constitutione habetur. ut maris & femine coniunctio pue-
rorum educatio. communis omni possessio. Quia iure natu-
rali omnia sunt communia. idest communicanda tempore
necessitatis. Nemo enim proprium dicat quod commune
est ut di. xlvij. ca. sicut huius in medio & illud ius equissimum
est. quia eius precepta in lege & in euangelio continentur.
ut quod tibi vis fieri michi fac. quod non tibi. noli. Sic po-
tes in terris vivere iure poli. ut di. i. In prim. di. l. pōderet
alias consideret. ij. q. vi. decreto. de maio. & obe. dilecti. ubi
includitur. Non furtum facies. Non mechaberis. Non oc-
cides. Non suscipies vocem mendacii. Exo. xxi. Et xxij.
Deutro. v. c. Osee. vij. ca. Cum multis similibus. Hoc ius
cepit ab exordio rationalis creature. Nec variatur tempore
Sed est immutabile plenum et perfectum. di. v. in prim. &
di. viij. in prim. Sed ius posituum est constitutio hominis
variabilis & imperfecta. Et subdividitur in canonicum &
civile. Nam sicut ex duobus componitur homo. scilicet mate-
ria & forma. Sic due sunt dignitates in ecclesia militante.
scilicet pontificalis auctoritas. Et imperialis potestas. ut &
maio. & obe. ca. solite. ex quibus iura duplicia prodierunt.
Papa enim conditor canonum. & imperator legum ex quo
iam patet causa efficiens utriusque iuris. Sed causa materialis
iuris positum est leges & canones. Decreta seu decretales
epistole. circa que omnia versatur ipsum ius. Et comedit
communiter causa materialis cum subiecto. Unde subie-
ctum iuris canonici est. Bonum ecclesiasticum fidelium direc-
tium decisionem singulorum negotiorum continens rerum

*Ius agali oia
communis est
pudo mltis de*

ecclesiasticarum utilitatem conseruans. **vel** est homo katho-
 licus dirigibilis iure canonico in bonum humanum similiter
 & diuinum. **N**am sicut sciencia supponitur sciencie. ita su-
 biectum subiecto. & philosophie moralis cui scientia iuris
 vtriusq; sub ordinatur. Subiectum est bonum humanum igitur
 sic. **S**ic subiectum iuris civilis. est homo politicus con-
 stitutionibus legalibus dirigibilis simpliciter in bonum hu-
 manum ad rei publice utilitatem conseruandum. **C**ausa fi-
 nalis satis patet ex dictis. **N**am finis iuris est bonos & sci-
 entes efficere non metu solum penarum. verum etiam exhor-
 tatione premiorum. **C**ausa vero formalis duplex est. scilicet
 forma tractandi que est modus agendi vt diffinitiuus. diui-
 siuus. preceptiuus. prohibitiuus. & exemplorum positiuus.
Et forma tractatus que consistit in diuisione librorum tota-
 lum in parciales. & parcialium in titulos seu rubricas. & ti-
 tulorum in capitula. leges. paragraphos. vel responsa etc. vt
 infra dicetur. **V**nde ius canonicum in quatuor libris prin-
 cipalibus nobis est traditum. **P**rimus liber est **D**ecretum.
Secundus **D**ecretales. **T**ercius sextus liber. & quartus cle-
 mentine scilicet constitutiones. **P**ro quo sciendum quod dicitur in
 de dectale epistola. **H**ec dicitur non de. di. in. s. porro ubi dicit
 gregorianus canonum. **A**lij sunt decreta pontificum. **A**lij statuta de-
 cilionum. **N**am canones proprie dicuntur statuta in decilio generali
 & puicali factum auctoritate episcoporum vt dicitur in co. ca. i. **D**ecretum
 vero est statutum quod papa de consilio cardinalium ad nullius
 tamen consultationem statuit. **E**t in scriptis redyit vt de rescrip. c. presenti.
Hic autem **D**ecretum sumitur pro nomine libri in quo decreta sanctorum
 patrum descripta sunt. **C**apitur etiam aliter decretum vt de
 re. ec. non alie. ca. i. li. vi. in glosa magna in fine ubi ponitur
 differentia inter **D**ecretum auctoritatem & consensum
 vel collaudationem iudicis. etc. **S**ed **D**ecretalis epistola di-
 citur quam papa solus. vel de consilio cardinalium ad con-
 sultationem alicuius rescribit & respondit. vt de rescrip. ca.
 i. & glo. m. s. **O**mnes hec species. di. in. **E**tiam inueniuntur

Quot sunt libri. Iuris
 Canonici

Decretum
 Decretales
 Clementine
 Constitutiones

hoc decretale. **V**t. xxv. q. i. Omnia decretalia indifferenter
tamen decreta | canones. & decretales ius canonicum nuncu-
pantur. vel canones. & vnum sepe pro reliquo sumitur. Vo-
cat etiam canonica institutio. Aliquod dogma quod consistit in doctrina
fidei christiane de con. di. v. c. fi. Aliquando mandatū. quia con-
sistit in doctrina de moribus. di. lxx. Denique aliquando in-
terdictum quando nulla pena adicitur. de. conse. di. iij. Non
oportet. Et quandoque sanctio quando pena adicitur. xxvii.
q. iij. Si quis vere hic etiam Decretales in plurali numero
utimur | pro libro in quo dicta capitula que etiam decretales
dicuntur continentur. Nemo nunc ad libros. Primum ita
quod librum iuris canonici qui decretum dicitur composuit
magister Gratianus. Non quidam inueniendo. Sed dicta
sanctorum patrum in diuersis dispersa voluminibus in vnu
volumen debite & ordinate colligendo. Et hoc circa An-
num domini Millesimum Centesimum Nouagesimum terci-
um. Fuit etiam ille gratianus vnus de tribus fratribus cu-
ius alter frater Petrus lumbardus librum sententiarum con-
scripsit. & tercius Petrus comestoris vel manducatoris qui
scolasticam historiam fecit. Diuiditur autem hic liber pri-
mus Decretum in tres partes principales. Quarum prima
vocatur distinctiones. quia ulterius subdividitur in partes
centum & vnā quarum quelibet distinctio dicitur. Habet
enim hec prima pars decreti distinctiones centum & vnā
a quibus ipsa tota nomen est sortita. In autem distinc-
tiones ulterius subdividuntur in canones vel capitula. qui ca-
nones interdum propter aliquorum ipsorum prolixitatem
subdividi possunt in paragraphos. & paragraphi ipsi si lon-
gi fuerint in versiculos &c. Secunda pars decreti nominatur
cause. Et continet in se xxxvi. causas in quas diuiditur a q-
bus & nomen accepit quod cause subdividuntur ulterius in que-
stiones. & hee questiones in canones vel capitula que vltra
in paragraphos & versiculos subdividi possunt. vt supra de
distinctione canonum premissum ē. Est tamen hic adiuvandum

in hunc modum
2^a pte

q^a causa. xxxiij. habet questiones sex. quarum questionum
tercia non diuiditur immediate in canones vel capitula. sed
inibi interponitur tractatus de penitentia. qui continet in se
distinctiones viij. in quas diuiditur. Et hec subdividuntur
in capitula vel canones & paragraphos vt supra dicebatur
Et interdum diuiditur di. in paragraphos absq^{ue} capitulis.
Tercia & vltima pars decreti nuncupatur de consecratione
& habet sub se quinq^{ue} distinctiones in quas diuiditur quas
rum quilibet in plures subdividuntur canones vel capitula.
& quandoq^{ue} i paragraphos. vt supra dictum est. versus De
cretum centum dat distinctiones & vnain. Tringita causas
& sex addit tibi mixtas. Distinguit septem penitentia con
secra quinq^{ue}. Autorem quarum tibi declaro gratianum. vel
sic breuius. C. distinguit. i. causas dat decem tria. cum sex.
Pentet. v. versus vnlt consecrare reuerfum. Nunc pone
da & notanda sunt exempla allegationum. & de prima par
te decreti nota q^{uod} illa sillaba di. vel dis. etiam sola littera d. si
gnificat distinctionem. & numerus immediate sequens de
notat quotam distinctionis. Vltimo ponitur principium ca
nome vel capituli in quo auctoritas vel allegatio continetur
exemplum accipe in prima parte decreti. vbi sic allegatur.
viij. distinctione quo iure. & hoc sic abbreviatur di. viij. quo
iure. idest in prima parte decreti in distinctione. viij. illius
partis in canone qui incipit. Quo iure. Aliud exempluz di.
xxvij. Nome & c. legimus. idest in prima parte decreti in
distinctione tricesimaseptima eiusdem partis in canombo.
qui incipiunt. Nome & legimus. Item aliud di. xl. multi et
.c. non loca & di. l. ponderet quod declaras vt prius. In se
cunda parte decreti. Nota q^{uod} per numerum positum an lit
teram. q^{uod} datur mtelligi quota cause. & sic omnia talia adie
ctiua numeralia. prima. secunda. tertia. quarta. &c. usq^{ue} ad trice
simaseptimam. ante lram. q^{uod} posita. semper includunt hoc
substantiuum causa. Nec debet ille numerus excedere. xxxvi.
quia non sunt plures cause in secunda pte decreti. & p lraz q^{uod}.

Notandum quod
in pte. 1. pte. 2. pte. 3.
p. 1. p. 2. p. 3.

intelligitur questio in nominatiuo vel alijs casibus secundum
exigentiam congruitatis. **C**ommuniter tamen in ablatiue allega-
tur questione. **S**ed per numerum sequentem ista littera q.
designatur quota questionis illius cause premissae. **E**t sic nu-
merus sequens erit adiectiuum istius substantiui questione
per q. designati quod nunquam subintelligitur sed semper
expresse ponitur. **V**ltimo subiungitur canon vel capitulum
illius questionis in quo auctoritas allegata queri debet. **E**x-
emplum sume de secunda parte decreti ubi sic allegatur. pri-
ma questione prima principatus & capitulo cum **P**aulus.
Et solet ita breuiari. i. q. i. principatus. & valet tamen in secun-
da parte decreti in prima causa illius partis. & in prima que-
stione illius prime cause in canonicis incipientibus prin-
cipatus. & sic cum paulus isto obseruato quod in toto iure non
breuiatur principium canonis capituli vel legis. sed semper
integre ponitur prout in libro continetur. **A**liud exemplum
xi. q. iij. inter verba. xvij. q. iij. **S**iquis suadente. **I**tem xxij.
q. i. **N**oli existimare & c. militare. xxvi. q. v. **N**on liceat & c.
Auruspicine. v. nec ideo declara ista exempla & signant ul-
timum in secunda parte decreti. **I**n causa xxvi. **I**n questione
quinta eiusdem cause. **I**n canonicis qui incipiunt. **N**on li-
ceat & auruspicine in v. **N**ec ideo. **Q**uia tamen tractatus
de penitentia inseritur in questione tertia ipsius cause tricesi-
metecies ut supra dictum est. **I**deo sumatur exemplum ubi
sic allegatur de penitentia distinctione prima homicidiorum
& capitulo homicidium. hoc sic breuiatur de pe. di. i. homici-
diorum & c. Homicidium. idest in secunda parte decreti in
causa xxxij. in questione tertia istius xxxij. cause in distin-
ctione prima illius questionis in tractatu de penitentia in ca-
nonicis qui incipiunt. **H**omicidium etc. **A**liud exemplum de
pe. di. v. oportet enim. de pe. di. vij. c. i. intellige ut prius.
& specialiter ultimum. idest in tractatu de penitentia distin-
ctione septima & ultima istius tractatus in capitulo primo hu-
ius distinctionis. **E**t sic quando allegatur. c. i. ij. vel. iij. non

ponit principium capituli vel canonis etc. De tertia parte de-
creti pone exemplum ubi allegatur hoc modo de. con. dis.
i. nocte sancta c. missas & c. omnis cristianus. Quod ita bre-
uiatum sic intelligitur. i. in ultima parte decreti que intitula-
tur de consecratione in prima distinctione illius partis in ca-
nombus qui incipiunt. Nocte sancta etc. Item aliud exemplum
de. con. di. ii. in cena & c. liquido de. con. di. v. non medio-
criter ne tales & c. nunquam. i. de consecratione distinctione secunda &
quinta in capitulis incipientibus. In cena liquido. Et non medio-
criter etc. Non debet autem in tertia parte decreti ultra quantas distinctiones
allegari. sicut nec in secunda parte ultra septimam. Et in prima parte
non ultra ceterisimam primam. Quia nulla pars plures habet disti-
ctiones. ideo ultra allegas notaretur tanquam imperitus errare. &
quia in quolibet parte decreti sunt distinctiones. Non dicitur in allegan-
do. Nam quando allegatur distinctio absolute cum numero sine addito
alterius determinationis. ut dicendo di. i. ii. iii. iiii. vel v. etc.
Tunc querendum est in prima parte decreti ubi sunt centum & una
distinctiones. Quando autem allegatur distinctio cum addito de penite-
tia ut sic de pe. di. i. ii. iii. etc. tunc queri debet in secunda parte de-
creti in causa xxxii. & c. q. iii. illius cause ubi ponitur tractatus
de penitentia. qui habet vii. distinctiones. ultra quas non allegabi-
mus si velis iurista videri. Sed si allegatur di. cum addito ta-
li de consecratione. ut sic de con. di. i. ii. vel iii. etc. Tunc que-
ratur in tertia parte decreti ubi sunt tantum v. di. nec etiam
plures allegabis. alias te ostendis iuris ignarum. Et sic in
omnibus his tribus partibus decreti allegatur distinctio cum
quota sequente sub ea differentia quod interdum nulla determi-
natio precedit. ut in prima parte interdum precedit et hoc dupliciter.
Aut precedit de pe. ut in secunda parte decreti. Aut de consec-
ratione. ut in tertia parte decreti. Item in secunda parte alle-
gatur quota cause tacendo illud nomen causa sed subintel-
ligendo. ut sic etiam in feminino genere adiectiuum nume-
rale substantiuatur includendo suum substantiuum. ut prima
secunda tertia quarta. etc. subaudi causa. deinde substantiuum

fructus

*in hunc modum
proceditur*

Questio cū suo adiectio exp̄sse pot̄. scz questione prima
 scda tercia q̄rta &c. **P**ostea incip̄ canonicis. vt oīs ponderet.
Mōne legim⁹ &c. **E**tia q̄nq; p paragphos allegat̄ om̄ssio
 noie capituli & subiūgit̄ p̄ncipiū pagraphi. vt ij. q. vi. s.
 biduū. & freq̄nter q̄n allegat̄ capitl̄m nō est op⁹ allegare
 pagphū. & ecōuerso. **S**i vō capitulū ē longū dicat̄ m p̄m
 me. l̄ si. aut ēca p̄m. l̄ si. vbi auctoritas l̄ text⁹ allegat⁹ ha
 bet. finalit̄ dilige dēctū si gliscis canoicari. **D**istignit. caus
 sat. p̄emt⁹. & cōsecrēt. t̄m de p̄mo libro. **S**ecūis lib̄ iuris
 canonici q̄ decretales noīatur a **G**rego. papa ix. cōposi⁹ est
 qui i vnā cōpilatiōz redigi p̄curauit p̄ m̄gim **R**aymundū
 suū capellanū diuersas dēctales epl̄as p̄decessorū suoz cor
 rigēs & cōcordās. **E**t hoc circa annū dñi **M**illestimū **D**ucē
 tēstimū xxxi. **E**t sic penes ānos xxxviij. p⁹ cōpilacōz decreti.
 dēctales i hāc formā redacte fuere. **N**ā p⁹ hoc sub āno dñi
M. cc. xli. **C**oncilium lugdunensē fuit celebratuz ab **I**mo.
 papa iij. āno sui pōtificat⁹. ij. q̄ mltas edidit cōstitutōs q̄s
 etiā suo tpe sup dēctales cōscripsit. & iste liber decretales vo
 cat⁹ diuidit̄ i q̄nq; libros p̄ciales. **Q**uoz q̄libz vlteri⁹ sub
 diuidit̄ i mltos titulos l̄ rubricas. & titl̄i i capitula. **C**api
 tula i pagphos. & h̄i i m̄tū i v̄sculos. **P**rim⁹ aut lib̄ p̄cial̄
 dēctaliū tractat de p̄soms eccl̄asticis & eccl̄ie m̄istris. et d̄
 eoz officijs. & quō tales creādī & ordinādī sūt. & cōtinet ti
 tlos xliij. **S**ec⁹ lib̄ dēctaliū ē de iudicijs & de requisitis i
 iudicio. & h̄z xxx. titulos. **T**erci⁹ ē de vita & hōestate cleri
 corum & rebus eorum & rebus ecclesiarum. & habet titu
 los l. **Q**uart⁹ desponsalibz & matrimonijs & de ceteri his
 annexis & continet xxi. titulos. **Q**uint⁹ & vltim⁹ liber
 parcialis decretalium est de accusationibus. de criminibus
 & de diuersis p̄ems. p̄o ip̄sis m̄ligendis. & continet titulos
 xli. **O**mnibus ergo computatis totalis liber decretalium ha
 bet titulos. vel rubricas. ducentas. minus quādecim. **H**oc ē
Centum & octuagintaquinq;. **D**e quibus predictis nota
 hos versus. **P**ars prior officia creat̄ ecclesieq; m̄istros.

22 11/1
 m̄ m̄ m̄ d̄ m̄
 m̄ m̄ m̄

1. 11/2

2.

3

7

7

Altera dat testes & cetera iudiciorum. **T**ercia de rebo & vita
prespiterorum. **Q**uarta docet quales sint ritus conjugatorum
Quinta de vicis & pems tractat eorum. vel sic breuius ui-
deri iudiciu cler? spofalia crime hec tibi designat qd qmcp vo-
luntia signat **D**e numero tituloz versus **N**o sequentes. bis septe
deptis fil vno ferto ducetos **Q**ui tituli ponent. j. p. saice &
metric. **N**uc fiant exempla ex decretalibz vbi sic allegat de
fuma trinitate & fide katholica danam? hoc ita bmar solet
de fii. tri. & fii. ca. danam? **A**liis exemplū de electoe. & electi
potestate cum in cunctis hoc ita breuiari solet. de elec. cum
in cunctis. idest in libro decretalium sub titulo de electione
in. c. quod incipit **C**um in cunctis. **A**liud exemplum de fo-
compe. si diligenti. **A**liud de vi. & ho. de. vt clencorū **A**li-
ud qui de. vel voue. ma. contra pos. **C**onsuluit aliud de pe.
& re. **O**mms vtriusqz ista exempla sic breuiata suo modo
sunt explicanda vt primum exemplum & ita de alijs **T**er-
ciu libru q sext? appellat coposuit **B**onifac? papa viij i quo
decretales eplas fuoz pdecessoz videlicz **G**regory x. **I**mo.
in **C**lemētis in & alioz cū suis pps epistolis recollegit i
vnu libz que sextū appellauit **N**o sic q ille cū alijs v pcia
libz libris decretaliū i vnu volumē sext? conumeret s qz lib
ē specialis p? dictos qnqz edit? supplēs defectū diuisorū ca-
suū emergentiū i alijs nō cōprehēsoz & fuit p mulgate cōsti-
tutōes libri vi **A**nno a natiuitate **M**illesimo ducētesimo no-
nagesimooctauo **N**onas **M**archi pōtificat? **B**onifacii pape
octam āno in **D**ividit aut sext? eodē modo i v libros pcia-
les sic decretales & qlibz hōz libroz in titulos & hñ p capi-
tula & pragphos vt s qm i sexto nō sint tot tituli sicut in
decretalibz nec tot capitula i titulis **S**z vbi defecit aliqd nō
plene decifum in decretalibus id ponitur in sexto **S**unt nāqz
modo sumenda exempla de libro vi. vbi sic allegatur de cō-
stitutionibz vt annuarum libro sexto & de rescrip. statutum
s. cum vero v. **N**ullus li. e. **H**oc sic intelligitur. idest in li-
bro sexto sub titulo de constitutionibus in capitulo quod

incipit ut ammarū. & sub titulo de rescriptis i capitulo qd
incipit. statutū i pagpbo illi⁹ capituli q incipit. Cū vero in
verficulo null⁹ libro eodē Et sciēdū q i sexto allegat⁹ eodē
mō ut in decretalib⁹. hoc solū mutato q i vi. allegatō semp
in fine addit⁹ li. vi. ppter drās librorū. qz om̄s rubrice sexti
fuit etiā i decretalib⁹. debet ergo ad rubricā p⁹ capitlū addi
libro sexto ut sciat⁹ esse i sexto. qd si nō addit⁹ qrit⁹. c. alle-
gatū in decretalib⁹ & sic errat⁹ dtingeret ex om̄ssioe h⁹ addi-
tiōis libro sexto. qz capitlū i vi. allegatū nō mueiret in dec-
talib⁹. alia plura possūt exēpla sumi ut d iudi mulieres. s.
ceter⁹ & c. se. li. vi. de cle. diu. c. vico. s. in ceteris aut e. li.
de cōces. preb. de testanda li. vi. de cens. quāq; e. li. que fuit
declarāda suo mō ut s. & tñ de ticio libro Quartū libzū
iuris canoici q demētine dī subaudiēdo cōstitutōe. cōcepit
& edidit Clemēs papa v. sub āno dñi Millesimo Tricēte-
simo vndecio i dālio vieneñ. qd sex mēib⁹ tñ duravit. sed
ipe Clemēs morte puent⁹ ad publicū nō pduxit. sed p⁹ eū
Iohānes papa xij. cōpleuit correxit in qbusdā mutavit &
execuciōi demādaunt. Que cōstitutōes ita collecte dñr clemē-
tine. a Clemēte v. & fuerūt p̄mulgate. Anno dñi Millesimo
Tricētesimo vicesimosexto. m̄. l. a. nouēbris de q vide glō
in p̄bemo clemētinaz in vbo nouēbris & in vbo pōtificat⁹
& fm Jo. an. i p̄be. h⁹ libri male dicūt isti q allegāt libz
septimum. quia dicte cōstitutio nes non sunt connumerate
sub nomine libri. Sed debent m̄titulari Clementine ut su-
pra dictum est. Et diuiduntur Clementine eodem modo in
v. li. iuxta materiā istius versus. Iudex iudicum. clerus spō
salia crimen. de qua tractant sicut Decretales. et sextus licet
pauciores contineant titulos. Et tituli pauciora capitula
in quos & que rursūm diuiduntur Sunt autem exempla ta-
liter in hīs accipiēda vbi sic allegatur De hereticis ad no-
strum in Clementinis hoc sic breuiatur. de. here. ad nostrū
in cle. idest in cōstitutioibus Clementinis sub titulo de
hereticis & nomenclis in capitulo quod incipit ad nostrum

22 117 2 clm

Aliud exemplum de reli. & v. sanc. Si dominum in de. i. de reliquis & veneratione sanctorum in capitulo. Si dominum in clementinis. & sic de alijs. Nam hic allegat p omnia sicut in decretalibus solum eo dempto qd addit hic in de. Sicut in vi. additur libro sexto ppter rationem ibi dictam. & potest hec additio pmitteri vbi sic allegando. Cle. pastoralis. s. Rursus in fi. i. in clementinis in capitulo pastoralis in paggpho. Rursus in fine illius paragphi vbi dicit. Qui falce mittit in messem alterius perperam agit. & h. de allegatombus & exemplis iuris canonici q ad quatuor libros sufficiant & vt dicti libri cognoscant. Sciendum q decretum sic incipit. Humanum genus duobus regitur naturali. videlicet vite. & moribus. Decretales incipiunt Gregorius episcopus seruus seruorum dei. Sextus incipit Bonifacius episcopus seruus seruorum dei. Clementine diuersimode solent incipi quicquid sic. Johannes episcopus seruus seruorum dei Quomodo nulla iuris sanctio. Quicquid sic. Clemens episcopus etc. fidei catholice fundamentum etc. Et antequam veniamus ad materiam decreti in distinctionibus & causis & ad rubricas in decretalibus de libris legum & allegationibus in eis premitto.

Ius enim civile vel imperatorium quod leges appellatur traditum est nobis in multis. & generaliter in quatuor libris q dominus libri legales. vt sunt Digestum Codex Instituta. & Authenticum quibus addit liber feudorum. Primum ergo liber iuris civilis est Digestum. & continet leges & statuta rationum & continet in se quinquaginta libros principales q in tribus voluminibus comprehenduntur. Primum volumen est Digestum veterum qd habet xxiiii. libros principales. Secundum Infortiatum. & habet xiiii. libros principales. Tercium Digestum nouum qd xii. habet libros principales. quibus conueneratis erunt l. libri principales. & vocatur digestum. alio nomine pandecta l. libri pandectarum. a pand. grece. i. totum latine et decta doctrina quasi ibi sit tota doctrina omnium iuris consultorum omnes disputaciones et decisiones legitimas in se continens vt dicitur in li. i. C. de v. iure enu. s. cum omnia. Et iste liber digestum est collectus ex veteri iure quod ab vrbe Romano conditum et a tempore Romuli vsq ad tempus

*Digestum est
alio modo pandecta*

Iustiniani imperatoris fere per mille annos & tricētos cō
fūse statutum fuit. & extendebatur in duo pene milia libro
rum. & decies centena milia versuum. idest paragraphorum
vel responsum ut habetur in .s. cum omnia preallegato.

Vocatur autem hoc nomine digestum. quia omnia decie
denda ibi digeruntur & soluuntur. **S**cribitur etiam per du
plex. ff. contra morem omnium librorum in legalium cum nul
la littera. f. ponatur in hoc nomine digestum. ideo ut ay
unt quidam. quia per duos imperatores. quorum quinis
Fridericus nominabat postea maturius rummatum est & di
gestum. a quorum imperatorum quolibet nomine scripta est pri
ma. f. 2c. Alij dicunt esse arbitrium nec omnium rationem esse
reddendam ut in .l. non omnium. ff. de legi & sena consultis

Inforciatum autem dicitur ab in. valde & forte. quia multum
fortes leges in eo sunt. vel quia dispositiones ultimarum volun
tatum in illo sunt. **V**nde **L**iber enim fortis disponens
spolia mortis. **E**t clausis portis me discat lector in ortis. &
habet in principio inforciati in glo. i. ubi etiam dicitur de nominibus di
sputate relinquitur peritacibus secundum **T**ulium. & nomina magistralia sunt
ideo de eis non est disputandum. Sufficit saltim quod attendat quod
in libris dicatur secundum **B**enecam. **V**n Qui vult suare sanctorum
singula festa. **N**on poterit clare cum codice scire digesta. **E**t
nota quod quando in digesto veteri inforciato vel digesto nouo alle
gat aliquis textus. **T**unc primum ponitur nomen libri non partialis
nec veteris noui sed inforciati. sed digesti in genere per duplex. ff.
postea titulus per rubricam. deinde apponitur lex illius tituli cum sua de
terminatio vel numero sequenti. **E**t **S**implex est longa ponitur. s. primus
vel secundus per responsum primum secundus 2c. exemplum in digesto sic allegatur
. ff. de damp. infec. l. si simta. s. **D**ignus autem quod ita binarius in terminum va
let. i. in libro digestorum sub titulo de dampno infecto. in lege que
incipit. **S**i simta in paragrapho. **D**ignus autem illius legis
Aliud exemplum. ff. ad le. ro. de iac. l. namis. s. cum autem
in ff. ad legem rodianam de iactu in lege nautis in paragrapho cum autem
aliis. ff. si. quidam. pau. fe. di. l. i. s. **C**um anctes a digestis in rubrica

Nigra

Inforciatum

Si quadrupes pauperie fecisse dicatur lege prima in parag-
 pho cum arietes. **I**tem. ff. de vi. & vi. ar. l. i. §. vñ vi. idest
 ff. sub tytulo de vi. & vi. armata. in lege prima 2c. & sic
 de alijs. **S**ecundus principalis liber iuris ciuilibis dicitur
Codex qui continet statuta. **P**anctiones & diuersa pcepta
 imperatorum. **Q**uamuis communiter loquendo **C**odex dica-
 tur quilibet liber in se habens diuersos libros parciales fu-
 erunt tamen ante tempus **I**ustinianum imperatoris tres **C**o-
 dices scilicet **C**odex **G**regorianus. **H**ermogemano. & **T**he-
 odo fianus. **E**rgo diuus **I**ustinianus volens 2c. hoc adhibere
 remedium direxit animum suum ad constitutiones imperia-
 les. **E**t de istis tribus **C**odicibus extrauagantibus fecit fieri
 vnū **C**odicem quem suo felici nomine intitulauit **C**odicē **I**u-
 stiani vt pz i rubrica plexmij huius libri. **E**t scribit p **C**. ma-
 gnū q̄ ē pma lra huius nois **C**odex. **D**ividit aut i xij. libros
 pciales quoz vltim tres longe post pmos nouē compositi
 sūt. **E**t vltim tres raro legunt a doctoribus. **I**n pms aut. ix
 libris **C**odicis allegatur suo modo sicut m. ff. primo ponen-
 do nomen libri **C**odicis. **D**einde tytulum postea legem cū
 suo principio vel numero exemplum accipe sic allegans. **C**.
 de prescrip. xxx. vel. xl. an. .l. **S**iquis. §. pe. idest in libro **C**o-
 dice sub tytulo de prescrip. xxx. vel. xl. annorum in le-
 ge **S**iquis in paragpho penultimo. **A**lia exēpla **C**. de sacro-
 sanc. eccle. sac. i. §. i. **C**. de trasac. l. vt respōsi. **C**. de re. iur.
 enu. l. ij. §. **S**i quid in tanta 2c. **Q**ue sūt omnia extensis rubri-
 cis declarāda. **I**n vltimis tñ tribus libris hoc refert q̄ in fine
 allegatōis vt pmissū ē addit nūer⁹ libri vt allegādo. **C**. de
 armoz. vsu iuxta pncipez. l. i. li. x. **C**. §. in iur. legulis & gme-
 narijs. l. 2c. li. xi. **C**. de digmta. l. si. vt propoms. li. xij. **S**i-
 milter de alyjs. & est magis necessarium quosdam titulos
 plenius scribere. quia sunt in hys libris tribus valde rari &
 multisati tituli. quia non frequentant in scolis legendo sicut
 alij libri ix. **C**odicis & volūt alij dicere qñ i codice allegat⁹
 nō sit necesse addē. l. dicēdo sic. **C**odice d. iudicij. l. pperādū

Codex
 Justinianus
 Codex
 Justinianus

Codex
 Justinianus
 Codex
 Justinianus

Sed simpliciter debeat dici de iudi. pperandū sine hoc ad-
 dito lege nisi esset lex. j. ij. m. vel penl. vel an penl. **T**ūc em̄
 oporteat addi lege j. ij. vel penl. ꝛc. **S**z siue hoc in toto ser-
 uet siue nō. nō est magna vis. **I**tez interdū in **C**odice alle-
 gatur autentica que est antiquo iuri supaddita & incorpata
 vt. **C.** de epi. & cle. auten. generalit. i. in **C**odice sub titulo
 de epis & clericis in autētica ibi incorpata q̄ incipit. **G**ene-
 raliter. **M**erito p̄ncipalis liber vocat̄ **A**utenticū in nūero
 singulari. & **A**utētica oz. in plurali. **E**t sūt **A**utentica que
 dam excerpta q̄si sumula librorū supradictorū. **E**t danditur
 iste liber in ix. collatōes. quaz q̄libet subdiuidit̄ in titulos
Tituli aut̄ subdiuidunt̄ nō in leges. **S**ed in pagphos. **E**t
 q̄n ex autētico allegat̄ aliquis text⁹ p̄mittit̄. primo nomē
 libri cū prepositiōe in. deinde ponit̄ titul⁹. postea subiungit̄
 pagph⁹ cū ipsi⁹ inceptiōe. & in fi. ponit̄ quota collatōis
Quāuis em̄ collacō naturalit̄ p̄cedit pagphū q̄ in ea continet̄
Nam collacō cū sua quota cōsueuit vltimo allegari. liz etiā
 interdū omittat̄. exēplū sumat̄ sic allegando. in auten. s. leno-
 mibus. s. sanctim⁹ colla. iij. i. in libro seu volumie autēticoz
 sub titulo de lenombz in pagpho qui incipit sanctim⁹ sub
 collatiōe tēcia. **A**liud exēplū in aut. de trien. & semi. s. con-
 siderem⁹ coll. iij. idest in autentico de triente & semisse in. s.
 considerem⁹ ꝛc. **I**tem in aut. vt diui. ius. sub. scrip. ba. glo.
 ques. s. i. coll. viij. idest i hoc libro sub titulo vt diuine iussi-
 ones subscripcōm habeāt gloriosissim⁹ q̄storis ꝛc. **E**t nota
 drām inter autēticū & autentica. **N**am autenticum est liber
 p̄ncipalis vel volumen de q̄lo iam mentio facta est. **S**ed
Autentica est lex vna vel paragraphus incorpatus in libro
C. **E**t allegat̄ hoc mō sicut etiāz predictū est in libro. **C.** in
Autē. multo magis. **C.** de sacros. eccle. ꝛc. **L**iber feudoz qui
 alio noīe d̄r collacō decima d̄m̄dit̄ in duos libros p̄ciales
 q̄z q̄libz subdiuidit̄ i titulos. et isti i capitla. & pagphos.
 vñ vt exēplarit̄ dicat̄ **I**n allegatiōe illi⁹ libri p̄mo poit̄ no-
 mē libri postea titul⁹. **D**eī capitolium & s. vt sic allegando

Autenticū
 dicitur
 in i. colla.
 ut dicitur
 in i. colla.

in libro alias & communius in vñbus feudoz. de prohi.
feu. alie. per fri. ca. i. s. **H**oc edictali. Et hoc breuiatū sic itel
ligitur. idest in vñbus feudoz. qui lib. etiā collatō r. dñ. **S**ub
rubrica de phibitione feudi. alienatiōe per fridericū i capitu
lo pmo & paragpho allegato. & ē neccē apponē p fridericū
ad drām alterius tituli in eodē libro. de phib. feu. ali. p lota
riū potest etiā nomē libri vltimo subiūgi vt i hoc exēplo **Q**ui
bus mo. feu. amit. e. vñco. s. rurſ? in vñu feu. i. i rubrica qbo
modis feudū amittat capitulo vñco i pagpho rurſ? i vñbo
feudoz. etiā interdū allegat collatiōe decia sic bñiādo coll.
x. qā iste lib. post ix. collacōs autēticorū edit? est. Alia posūt
accipi exempla multa de feu. mar. duc. & co. i. de feudo mar
chie ducatus & comitat? de mñes. in. mñ. fac. i. s. mñestura
in mancū facta. **D**e mili. vasal. qui. cōtu. ē. i. de mlite vasal
lo qui stumar est **Q**ualiter va. in. de be. do. fid. i. qñt vasal
lus iurare debeat dño fidelitatem. Et ita de ommbz alijs ex
tendēdo & abbreviādo rubricas. cū subiūctione tñ capituli
& paragphi in q stinet autoritas vel text? allegatus. **T**an
tū de libro feudoz. **Q**uart? liber pñcipalis dicit instituta.
vñ institutiones i nūero plurali & diuidit in qtuor libros par
ciales qui sūt introductorij in alios libros legales. ymmo
desinūt etiā canombo in qñtū declarāt significatiōes terminorū.
In iure vsitatorū qui multū vñles sūt incipientibz tanq? ho
stij in domū in ius pñbentes introitū **Q**uare cōsultū est omi
bus qñ modogentis pueris & adultis lac iuris cōcupiscen
tibz. per institutōnū dogmata. sua pñmaria sumē nutrimenta.
vt doctrina pambula informati iustitiam mereant. **S**ancio
in securi? inherere **Q**ue a xpianissimo iustimano impatore
regularit deriuata oīm ipatorū auctoritate iubet. vetat. vñdi
cat. punit atq? permittit. **N**ullus ergo tam presumptuosus
existat. q? sine institutōnū doctrinis ad iuriū. et maxie civilij
sublimitates adscēdere attēptet. qñ ex alto irremediabiliter
corruūt q volae saſagūt anteq? penas assumāt. **F**uit autē hic
liber s? mādato **I**ustiniani impatoris q etiā digestū pposuit

*Institutiones
de libris
de allegatis
de dñis*

Editus post digestū & post primam compositionem codi-
cis ante tamen secundi codicis quem nunc habemus compi-
lationem per magnificum magistrum **T**ribumanū questorē
sacri palatii sui cū **T**heophilo & **D**orotheo viris illustri-
bus. ut in principio institutarum dicit. & huiusmodi libri
parciales subdividuntur ulterius in titulos & huiusmodi paragra-
phos non in leges nec in capitula et paragraphi interdu quā-
do longi sunt in versiculos in allegationibus autē huius li-
bri talis modus observatur. quod primo liber nominatur po-
stea rubrica. deinde paragraphus cum versiculo. **E**xempli
gratia. instit. de iusti. & iii. §. i. i. in libro institutionum sub ru-
brica de iusticia & iure in paragrapho primo illius rubricę.
Aliud instit. de iii. na. gen. & civi. §. sed quotiens. idest insti-
tutis de iure naturali gentium & civili paragrapho allegato.
Item instit. de here. instit. §. hereditas. i. d. heredibus institu-
endis paragrapho qui incipit hereditas. & sic in alijs exem-
plis accipiendum ē. **E**t hec de nominibus diversis & ex-
emplis ipsorum librorum legalium pro nunc sufficiant. ut tñ
plenius noscantur huius libri. **N**ota quod digestum vetus sic inci-
pit. **I**uri operam daturum prius nosse oportet. **V**nde nomē
iuris descendat. **E**t primus titulus est de iusticia & iure. **I**n-
forciatum vero sic incipit. **D**otis causa semper & ubique est
precipua. **E**t primus titulus est soluto matrimonio quem-
admodum dos petatur. **S**ed digestum novum incipit. **H**oc
edicto permittitur. ut siue iura siue iniuria fieret opus p nū-
ciationē inhiberet. **E**t est primus titulus de novi operis nūcia.
Codex incipit **I**mperator cunctos populos. **E**t prima rubrica
est de sum. tri. & si d. ha. **P**remittit etiā phemū h que ne-
cessario. **A**utenticū incipit. **O**ccupatis nobis circa totius rei
pcuras. **E**t ē prima rubrica. **S**i heres solvere legatū noluerit
Decima collatio quā etiā lib de vñs feudoz dñ. **S**ic incipit. quod
de feudo tractatum sumus videamus primo qui feudū dare pos-
sunt. **E**t prima rubrica est de his qui feudū dare possunt &
quālit acquirat & retineat. instituta vō sic incipiunt **I**mpatoriā

maiestatē nō solū armis decoratā. s̄ etiā legibz optet esse ar-
matā. **N**otādū ē etiā qđ qđē liber volumē appellat̄ ē cōtinēz
ī se aliqs p̄dictoz libroz totalū & aliqs p̄cialū videlīz **I**nsti-
tu. **A**utēti. **V**s̄ feudoz. & ī vltimos libros codicis. scz **p. xi**
& **xi. q. raro** legi cōfueuerunt et titulos hnt plerosqz rarissios

Remissis itaqz noībz & diuīsiōibz libroz vtriusqz iuris
cū modis allegādi ī ip̄is. **N**ūc p̄ binaturis glosaz le-
gēdis subiūgā qđdā alphabetū ī q̄ cōmūiores saltē abbrevia-
ture textuū & glō. iuris cōtinebūt qđ sic incipit. **A. l. b. & q.**
cūqz līāz alphabeti poīta sola ī textibz iuris maxie decre. sig-
ficat nomē pp̄ū viri l̄ mulieris. vt **Arnold⁹. Bernhard⁹** et sic
de alijs. vt de testi. ex parte **A.** idest **Ade** & sic de alijs.

B. idest abbas scilicet lapius vel de castiliano.

Ac. l. accur. i. accursi⁹ glōtor ī legibz. hic duos habuit filios
vnus vōbat̄ **Frāncisc⁹** accursy valēs doctor q̄ glosis p̄ris sui
m̄ltas fecit addicōs. **A**lius noīe **Ceruot⁹** fecit etiā addicōs q̄
dn̄r ceruotine. modicū tñ valētes. q̄z vna pomē. **C. d. edē. in**
.l. j. **E**t sic fili⁹ pōt ī iure p̄rem rephendē. vt. ff. de cōdic. ob-
cau. ī minoribus secus licet possit dari tutor patri furioso.

Al. i. albertus doctor.

Ala. idest alanus.

Ap. selea. aplice sed legat⁹

Ap. re. i. appellacōe remota

Ap. ob. re. i. appellatiōis ob-
staculo remoto.

Ant. d. bu. i. athoi⁹ d. bufo

Ar. idest argumentum.

Arch. i. archidyacō⁹ magi-

ster **Jo. andree.** qui glosaz
int etiā sextū & scripsit ro-
tarium super decreto.

Ad. m. p. i. ad nostrā p̄nciaz

Aut. l. autē. i. autenticū lib-
vel autētica lex incorporata

Az. i. azo q̄ fecit sumā vnā
ī legibz ex q̄ sumūt exam-

nādi cōtinuatiōs rubricarū.

Eren. ber. b. i. berenbar-
dus glosator decretalium.

Bar. brix. i. bartholōe⁹ brix-

chis q̄ fecit addicōs glōz sup

decto. q̄s si dectū hz sic īci-

glō eius. **Qm̄** nomis supue-

mentibus causis nomis est

renedns succurrendum.

Bar. i. barthol⁹ de saxofer-

rato legum mterpres **lber**

Bal. i. bald⁹ ī vtroqz mē scri-

Ban. i. bandmus doctor.

Bo. me. i. bone memorie.

Bul. i. bulgarus doctor.

But. i. but⁹ scz antho d but

Quoniam in textu sola posita. Cele-
stem designat maxime quoniam ap-
ponitur. hec verba predecessor
noster alias in glossis summe
vel lecturis. C. magnū signifi-
cat. Codice omnium in abla-
tuo casu. **S**3. c. pui. i. capi-
vel cetera in distinctionibus
Cy. i. cinus doctor legum.

Ci. idest cims.

Cle. i. clemetine. l. clemens.

Card. i. cardinalis doctor.

Consti. constit. i. constitutio.

Copus. i. copustula. doctor.

Cen. ec. i. cetera ecclesiastica.

Con. t. t. r. idest consilatio.

in tue taliter respondemus.

Sola vel di. i. distinctione.

de pe. idest de penitentiis.

de con. idest de consecratione.

Dil. fil. idest dilectus filius.

dama. idest damasus papa.

dy. idest dynus doctor.

dis. v. i. discretioni vestre.

do. de ro. i. domini de rotha.

durant. idest durant. doctor.

Sola et magna nome. pui.

e. pua eodem vel eodem maxi-

me quando sequitur titulo.

distinctione vel lege.

Ec. ro. id est ecclesia romana.

extra. i. extraneus. & hic

est sciendum quod quoniam in summa dea

sibi in summa pilana. l. alicubi

in libris iuris ponit auctori-
tas ex decretalibus tunc allegat
extra. & significat extraneus
scilicet textum vel capitulum ex-
tra corpus decretorum positum.

Decretales enim paulo ante pi-

lacom correctione & cor-

rectione ipsarum erant extra-

vagantes. quia vagabantur

extra illud volumen. **H**odie

autem per modernos canonistas

capitula in decretalibus in sex-

to similit & in clementinis non

consueverunt allegare extra

quia talia capitula modo non

vagantur extra corpus. in ciu-

canonica. **S**3 legiste predicatorum

librorum textus allegat extra

eo quod sunt extra corpus sui iu-

ris scilicet civilis. verum est quod ca-

noniste adhuc hodie aliquis

textus etiam canonici iuris al-

legant extra. videlicet hos qui

sunt extra vagantes non dum

incorporati iuri canonico.

Fa. idest facit.

re. re. pre. n. idest felicitis re-

cordationis predecessoris nostri.

f. t. idest fraternitati tue.

fi. idest finali vel fine.

ff. idest digestis.

fr. s. sen. i. fridericus s. zenis.

fr. de sab. i. frasciscus s. zabo-

rellis doctor & cardinalis.

Flori. i. florianus doctor.
Frimpa. i. frideric? ipator
F. t. t. r. i. fratinitati tue ta-
liter respondemus.

B i spe guilhelm? i speculo
G. de mō. lau. i. guilhelm?
de monte lauduno.

Guil. i. guilhermus doctor.

Gen. i. gens belmus doctor

Gra. i. gēian? opilator decti

Go. l'gof. i. goffred? q dpo
fuit fūmā. i q recitāt exami-
nādi i iure caoico dtiuacōes
rubricarū & alia plura.

Gar. i. garfias doctor.

u. l' v. i. hugo l' huguicō

Ho l' hos. i. hostiēsis doctor

Hen. bo. i. henricus boick.

Hon. i. honorius papa.

Her. i. hermannus doctor.

I sola l' cū titello sic i. deno-
tat mfra. **P**ro quo scienduz
qn text? allegat? qui etiam
postea habet siue in eodem
libro siue in alio eiusde? tñ
iuris. tūc dicit mfra. & scri-
bitur p j. longū cui supro-

pom potest titellus vt sic i

I. ti. p. x. c. i. ij. vel in. idest

infra titulo proximo. c. i. 2c

i. e. ti. i. mfra eodem titulo

I. b. uis significat vnū l' pmo

I. o. mo. i. iohāne monachi

glosator sexti in francia.

Io. an. i. iohānes andree eti-
am glosator sexti & clemē-
tinarū qui & nouellas con-
scripsit valētissim? doctor

Io. imo. i. iohs mola mo-
dernus doctor super decreta
libus notabiliter scribens.

Io. l' io. glo. i. iohs glōtor
decreti theutunc? quē aliq
nomāt iohannem antiquū

Io. s lig. i. iohs s lignano

Io. s fāt. i. iohs s fātus ps

Imo. l' ino. i. ino. cēci? pa.

Imo. i. mola sbaudiēdo io

Iac. s lig. i. iacobo s lizano

Ia. de are. i. iacobo de arena

Ia. but. i. iacobo butrigary

Ia. bal. i. iacobo baldumi.

Ia. s bel. i. iacobo s belunfo

Iola. i. lege vel quinqm

ta m numero distmctionū.

La. ab. i. lap? abbas doctor

Lāp d' rāp. i. lāpt? d' rāpōibo

Lud s ro. i. ludmic? s rō do

La. vel lau. i. laurencius m

glofis decretalium.

Li. i. libro vel liber secundū

exigentiam constructionis

vl mar. i. martin? doctor

M. vel man. i. mādām? fig-

nānter qñ littera q sequitur

vt m. q. idest quatenus.

Mo. ca. p. idest mōitio ca-

nonica premissa.

N. ic fico. i. nicola? sycolus
do c. & alit dr panormitan?
p panormita modernissimi?
Mo. & ve. tes. i. novi & ve
teris testamenti.
Mo. i. nota. **M**ota. i. notatur
Mouel. idest nouella.
O. vel op. idest opmio.
Ob. idest obstaculo
Odo. i. odofredus doctor.
ol. p. old. i. oldrad? p. oliad?
Osti. vel ost. i. hostiensis co
muniter tamen h. dicitur.
P. **E**. penitētia p petr? p pe
nitētia. pelt. p. penlt. i. penlti
mo pagrapho. qz m ordine
alphabeti nō iuēnt abbiu
at? cū nō sit vna lra sic solz
scribi. s. vt qn capitulū vel
aliq lex ē lōga tūc ad cic?
muenēdum textū allegatū
pōnt m capitulo p lege pa
gph? vn? p plures **M**ō tñ
q pagphi sūt duplices. vi
delicz magn? et pu? & par
u? debz esse mēg de incausto
i tali forma. s. p. sili. s. &
talit debz legi cū sua detmīa
coe seqnti. hic aut cūmūter
pōnt i glosis p m hūm? re
collectis. Ali? aut magn?
sic format **C** Et dz esse de
alio colore. scz rubeo p bla
ueo seu flauo. Et talis legi

n dz. licz i legēdo dū iuēnt
p dū vēr ad eū pausari de
beat. & m cōngēdo libros
dz notari vt apponat si nō sit
ibi. Nam certū textus et hū
me distmcte sunt per tales
Ita q allegatur primus se
cundus &c. **S**i ergo nō es
sent ibi contingeret primū
accipi p scdo & scdm pro
pimo q errorem induceret
& vn? scz. s. pu? significat
aliū videlicet **C** magnum
& sic apud loycos est ter
minus secunde intentionis.
Preal. idest preallegatis.
Pn. i. pñcipio. p to. i. p totū
Pri. idest primo.
ptex. i. ptextū h ē occasiōe
Pau. de leaz. idest **P**aulus
de leazarys qui scripsit be
ne super clementinis.
Pe. d. bel. i. petr? d. bella pti
ca doctor legū vltra mōtā?
Pe. de samp. idest **P**etrus
de sampzana.
P. p. pla. i. placētīn? doctor
Pre. di. i. pfulgeat digtate.
vt de testi. m. c. licet. ij.
Pre. i. preterea. **P**a. i. papa
Pom. i. pompom? impator
P. idest qstistiōe qn pōnt
m causis decretū vel qtemis
qn pōnt i textu decretaliū

maxime post mandam? ut
sic manda. q.
Ray. i. raymūd? capellan?
& pentecari? **G**regory ix.
de q mpñcipio decretalium
Re. i. reota. ut ibi ap re ut s
Roff. i. roffredus doctor
Rog. i. roglerius legista.
Re. l. p. i. respōso l respōsio
Re. i. require l remissio mbo
ali. i. salicetus doctor
Sico. ab. i. scolus abbas
Se. ap. i. sedes apostolica
So. idest solutio
Sa. ap. cō. i. sacro approbā
te concilio. **S**e. i. sequenti
Sequen. i. sequentibus
S. v. l. s. i. supra. vñ qñ ali
qd allegat m aliq qd pri?
an illū locū habitū ē m alio
v. l. eodē libro eiusdē tñ iuris
videlz aut ciu. l. aut canoici
hoc allegatur s p s. breuē
Sz s. longa sola. i. salicet
Spe. i. speculū lib magnus
Spec id ē speculator auctor
spec l scz guilhelm? durāti.
Sub ap. ob. i. sub moto ap
pellatōis obstaculo ut de
testi. cum olm.
Sa. auc. cō. i. sac auctorita
te daly. ut d iurem. mms
Tan. idest tancredus
T. l. ti. i. titulo. etiā t. i. talit

Tho. idest thomas
Vm. i. vmcencius doctor
Vmcē. i. vmcētīn? etiā doc.
Vb. s. bo. i. vbtas s bobio
Vlt. idest ultimo
V. sola. idest quinqz v. l. qñ
ta. ut. v. q. v.
Wi. vel wil. i. wilhelm? qd
ytalici scribūt guilhelmus
& francigme guilhermus.
Wi. durā. i. wilhelm? durāti
V. i. versu vel versiculo
Ve. i. vetus ut. ff. vetus
X. idest decima
XX. idest vigesima ic.
Xc. i. nonagesima. quia **X**.
preposita c. que significat
centū m numero subtrahit
ei x. sicut etiā m xl. ic.
Lab. i. Labozella videlicet
domnus franciscus
D. idest consecratione
s. i. pagpho l pagphs d q
supra lati? dictū ē. **B**ūt &
alie abbiature d rubricis.
tā legū qñ canonū maxie de
cretalium de qbo patebit. i.
Hec aut d abbiaturis tex
tū glōz sūmaz et letūraz
v. l. s. iuris pter titlos nūc
sufficiant. **Q**ue vtiqz pms
iurū alūpms difficiles ap
parent m pmo aggressū. &
raro colliguntur ita copiose

Quae sit hoc opusculū mei
pientibus tantomagis acce
ptū carnisq; reputatū q̄to
sollicitius est collectum.

Quia ad pmissarū noticiā
necessariū ē habē rubri
cas seu titulos v̄susq; iuris
abbūiatos. & extēsos p̄po
nā rubricas iuris canoici p
pter earū paucitatē respectu
rubricarū iuris ciuilis q̄s etiā
subiungā. Etia q̄ s̄ p̄misi
iuris canoici iuri ciuili racōe
dīgtatis & excellētie rē. De
quib; ergo rubricis decalū
& p̄ seq̄ns sexti. & clemē
tinaz eo ordie q̄ ponūtur in
decalib; p̄mit? abbūiate
deū extēse. & postea vt eo
facili? mētī tñant metrice ī
lin̄. v̄sib; colligent. vñ nota
q̄ hñ sūt titlī decalū n̄ in
specto ordie alphabeti. et p̄
mo p̄m libri scđo scđi. rē

De sū tri. & si. ka. i. d̄ sūma
trinitate & fide catholica.
Constit. i. constitutionibus
Rescrip vel rep. i. rescriptis
Consue. i. consuetudine.
postu. p̄. i. postulatiōe p̄lato
Elec. i. electiōe & electi p̄tate
Transla. i. trāslatiōe epōrū.
v̄su pal. i. aūcte et v̄su pallij
Renun. i. renunciatiombus

Dup. neg. p̄re. i. supplenda
negligentia prelatorum.

Temp. ord. i. t̄pib; ordinū
& qualitatib; ordinandorū
Scru. m. or. fa. idest scruti
mo in ordine faciēdo

Or. ab epi. q̄ re. i. ordinatis
ab episcopo qui resignant
v̄l renunciant episcopatu
vel excommunicato.

Eta. et quali. i. etate et qua
litate ordine p̄ficiēdorū.

Da. vnc. i. sacra v̄nctione.

Sacra. ite. vel non. i. sacra
mentis iterandis vel non.

Ver. nō or. i. suis n̄ ordinā
dis & eorū manumssione.

Fil. p̄resbi. i. filiis p̄resbite
rorum ordinandis an non.

Ob. ad. i. i. obligatis ad
ratiocina ordinandis l̄ nō.

Corp. vici. i. corpore viciat
is promouendis vel non.

Biga. i. bigamis n̄ ordinandis

Cle. pe. i. cleric? p̄grinus.

Off. ach. i. officio archidiaconi

Off. archp̄. i. officio archiep̄.

Off. p̄m. i. officio p̄micerij.

Off. sacri. i. officio sacriste.

Off. custo. i. officio custodi.

Off. vica. i. officio vicarij.

Off. dele. i. officio & pote
state iudicis delegati.

Off. le. idest officio legati.

Off. or. i. officio iudici. ordia
Off. iud. i. officio iudicij
Ma. et ob. i. maiestate et ob.
Treu. et pa. i. treuga et pace
Pac. i. est pacts.
Transac. i. transactiombus.
Postul. i. est postulando
Procur. i. procuratoribus
Sind. i. est sindaco
Bis que vi. met. i. bis que
vi. metus re. causa fiunt.
In inte. re. i. est in integrum
restitutione.
Alie. mu. in. cau. i. alieatione
mutandi iudicij causa facta
Arbi. i. est arbitris
Iudi. i. iudicys Ty. ij.
Fo. co. i. foro competenti.
Li. ob. i. libelli oblatione
Mu. pet. i. mutuis peticoibus
Lit. cote. i. litis contestacoe
Vt li. no. ste. i. vt lite n. ste
stata n. pcedat ad testu re
cepcoz l. ad diffinitiuam smaz
Iura calup. i. iuramento calu
Dila. i. dilatiombus Ipme
Fer. i. est ferys
Ord. agni. i. ordie agconu
Plus peti. i. pl9 peticoibus.
Cau. pos. et pp. i. causa pos
sessioms & proprietatis
Resti spo. i. restitucioe spoli.
Do. et atu. i. dolo et atucia
So q nnt i pos. i. eo q mittit

i possessioz causa rei suade
Vt li. pen. i. est vt lite pen
dente nichil in nouetur
Seque. pos. i. sequestratio
ne possessionu & fructuu
Confes. i. est confessis
Probaci. i. probatiombus
Testi. i. testibo et attestaco
Testi. co. i. testibo cogeo l. n
Fi. instru. i. fide instrumetoz
Presup. i. presumptionibus
Iurem. i. est iuremurando
Excep. i. exceptiombus
Prescrip. i. prescriptiombus
Re. in. i. set etia et re iudica.
Ap. i. appellatiombus re
culatiombus & relatiobus.
Peregr. i. peregrinantibus
Confir. vti. i. confirmacoe vtili
vel mutili Ty. in. li.
Vita & ho. de. i. de vita
& honestate clericorum
Coha. de. & mu. i. cohabit
tatione clericorum & mulieru
Cle. diu. i. clericis diuigatis
Cle. no. resi. i. clericis no resi
dētibus in ecclesia l. pbenda
Prebe. i. pbendis et dignitatibus
Cle. egro. i. est clerico egro
tante. vel debilitato
Instit. i. institutiombus
Conces. pre. i. concessioe pre
bende l. ecclesie no vacantis
Ne se. va. i. ne sede vacante

Regula. i. regularibus et tran
scuntibus ad religionem.

Immu. idest immutitate ali
as ecclesiarum cimiterioruz
et rerum ad eas pertinenciū

Ne de l' mo. i. ne clerici vel
monachi secularibus nego-
cijs se immisceant

Quarti libri

Spon. & mri. i. sponsali-
bus et mrimonijs. Ipubez
De spo. ipu. i. despolacoe i
Clam. de spon. idest clamz
destina desponsatione

Spon. du. i. sponsa duorum
Condi. app. i. conditionibus
appositis in desponsacoe vl'
in alijs contractibus

Qui de l' w. i. q. clerici l' w
ueter mrimoniū strahē pūt
Eo qui dux. in ma. i. eo qui
duxit in mrimoniū quā pol-
luit per adulterium

Cō. le. p. i. coniugio leprosoz
Cōm. ser. i. coniugio seruorum
Ma. ex li. vē. idest natus ex
libero ventre.

Cog. spi. i. agnacoe spūali

Cog. le. i. cognatiōe legali

Eo q. cog. asag. vx. i. eo q.
agnovit asanguinea vxoris sue

Cōsa. et af. i. asāgm. et affi.

Fri. & mal. i. fridus & ma-
lesiciatis & i potetia coaudi

Ma. cōn. edic. ec. cōtrac. i.
mrio cōn edem ecce cōtracto

Qui fil. sint le. idest qui filij
sint legitim

Qui ma. ac. pos. i. qui matri

monium accusare possunt.
vel contra illud testificari

Diuor. idest diuorcijs

Dona. int. vi. & vx. de dote
i. donatiombz inter virū &
vxorem. & de dote post di-
uorcium restituenda

De. nup. i. secūdis nupcijs

Quinti libri

Accu. i. accusacoibz inqsi-
cionibz & denuntiacionibz.

Calūp. i. calūpnatoribus

Simonia. i. simonia & ne alijs
quid p spiritualibus exiga-
tur vel promittatur

Ne pla. vi. fu. i. ne plati vi-
ces suas. l' ecclesias sub an-
nuo censu concedant

De magi. i. d'mg'is et ne ali-
qd exigat p licecia docēdi

Jude. idest iudeis & sarace-
nis & eorum seruis

Hēti. i. hēticis et manichæis

Scisma. idest scismaticis

Apostata. i. apostatis & reite-
rantibus baptisma

Ibi q. fi. oc. i. bi q. filios occi-

In fan. & lang. ex. i. infan-
tibus & languidis expositis

Homici idest homicidio vo-
luntario vel casuali

Tornea. idest torneamentis

Cle. pung. in du. i. clericis
pungnantibus in duellonibz

Bali. & sagit. idest balista
rys & sagittarys.

Adult. i. adultus & stupro

Rapto. i. raptoribus incendia
rys & violatoribus ecclesiarum.

Furt. i. furtis Vhur. i. vsuris

Cri. fal. i. crimine falsi.

Sortil. i. sortilegys. Ita
collu. dete. i. collusio detegere

Delic. pu. i. delicto puerorum

Cle. vena. i. clerico venatore

Cle. pcul. i. clerico percussore

Maledi. idest maledicis.

Cle. excomum. idest clerico
excommunicato interdicto
vel deposito ministrante

Cle. non or. idest clerico non
ordinato ministrante.

Cle. p. sal. pro. idest clerico

per saltum promotus.

Eo qui furt. or. sus. i. eo qui
furtive ordines suscepit.

Exce. pre. idest excessione
prelatorum in subditos.

No. op. nun. idest noui ope
ris nunciatione.

Primile. i. privilegys & ex
cessibus privilegiatorum

Pur. cao. i. purgatio canonica

Pur. fulga. idest purgatio
ne vulgari.

Iniur. i. iniuriis et damno dato

Pen. idest penis.

Pe. & re. idest penitencys
& remissionibus.

Sen. ex. idest sententia ex
communicationis.

Ver. fig. i. verborum significatio

Re. in. idest regulis iuris.

Nunc premissis rubricis decretalium abbreviatis & extensis
ut eo melius in mentem teneantur sequitur usus de eisdem secundum ordinem

Anima suprema fides statuit scribitque fuelscit.

Postulat electus translatus auctor & usus.

Inde renuncio suppleo temporibus quoque scrutor.

Ordo resignatus etas vngitque sacramen.

Filius & seruus obnoxius & viciatus.

Hinc bigamus clerus peregrinus & archileuita.

Archisacer. primas sacris custos vice fungens.

Delegans legans. Iudex ex ordine dictus.

Judicis officium maior pars parte sequuntur.

Transigo postulo procuro vel findicus est.

Hinc metus integrat. alienat arbitrum dat

Judicium foris quoque libellus mutua poscens.

Litem contestans sine quo non suscipe testes
Iur edictis feriis ex ordine nosco
Plus peto de causa spoliatus restituendus
Est dolus est missus lis pendens atq; sequester
Confessusq; probo testis testes quoq; cogo
Instruo presumo iururans excipiendo
Prescribo sententia prouoco pergoq; firmo

Quius honor clerus habitans clerusq; iunctus
Non residens dignus eger vel debilitatus
Instituo concedendo ne sede vacante

Et sine consensu maior pars non immutatur
Ecclesie res atq; precaria commodo pono
Vendo loco muto feudum pignusq; cauendo
Atq; fideiussor soluit dat peculiorum
De testamentis etiam succedo sepultis
Parochiis decimis vult regula religiosus
Comunx conuersus inuidus vota redempt
Inde status monachi domus atq; capella locorum
Iure patronatus de censibus ara sacrata
Missus q; baptis mus quo non est presbiter usus
Eucharistia reliquie ieiunia pura
Edes immunes seculi fuge clerice merces

Sponsus & impubes clandestina sponsa duorum
Conditio vouens qui polluit atq; leprosus
Peruus de natis sequitur cognatio duplex
Post consanguineam consanguinei gelidique
Coniugium vetitum sequitur qui legitimi sunt
Accusare queunt dimorcia dona secunda

Hecusatio siue calumpnia symonialis
Prelati rabi iudeus hereticusq;

Scismaticus apostaticus natos perimentes
Infans expositus homicidia torneamenta
Hinc clerus pugnas post hoc q; sagitat adulter
Ecclesie raptor sequitur fur hinc & usura

Falsarius foris colludens crimen pueroꝝ
Clerus venator percussor maledicusq;
Clericus depositus qui non est ordo minister
Baltus furtiuus excessus opusq; nouellum
Lex pꝛiuata subit sequitur purgatio duplex
Inurie peneq; remissio post anathema
Verborum signi sequitur post regula iuris
Un hñt speciales vsus de rubricis decretaliũ scđm ordiez suũ
Et vt s̄ tactũ ē vbi dicebat̄ de decretalibꝫ. C lxxxv. hñt rubice
 seu ti. **S**ũt aut̄ capitla i decretalibꝫ tria mli a mñ? xxvñ. vsus
Bis centum tituli. sed quindenos remouebis
Sunt decretales ter mille. sed absq; nouem bis.

Remissis titulis seu rubricis decretaliũ abbreviatis
 & extensis non inspecto ordme alphabeti. **S**z eo
 ordie quo ponunt̄ in decretalibꝫ. **E**t pmissis vsibus
 de eisdem scđm ordmē vt comelius mēti teneant̄. **S**equũ-
 tur nunc idem **T**ituli siue **R**ubrice decretalium extensi per
 ordinem alphabeti secundum ordinem libꝛorum eos conti-
 nentiũ in ordinati. vt lector iuris si indiguerit citius inueni-
 endo quemlibet illorum recurrat ad eos.

Ti. v. li. decretalium

A d orit̄ate & vsu pallij. libro pꝛimo ti. viij.	
A lienatione iudicij mutandi	libꝛo pꝛimo ti. xxi
C ausa facta li. i. ti. xj	B aptismo & eius effectu.
A rbitris li. i. ti. xliij	libꝛo iij. ti. xliij
A ppellationibus recusatio	C onstitutionibus li. i. ti. ij
m bus & rela. li. ij. ti. xxviij.	C onsuetudine li. i. ti. iij
A ccusationibus inquisitio	C orpoꝛe viciatis non ordi-
m bus & denũcia. li. v. ti. i.	n andis li. i. ti. xx.
A postatis & reiterantibus	C lericis peregrinis & eis ñ
b aptismum li. v. ti. ix. vi	s ine litteris recipiendis. li.
A dulteris et stupro. li. v. ti	b ꝛo pꝛimo titulo xxij.
B igamis non ordinandis.	

Causa possessiōis li. ij. ti. xij
Confessiōis li. ij. ti. xvij
Cōfirmacōe vtili li. ij. ti. iij
Cohabitatiōe clericorū &
mulierum li. iij. ti. ij
Clericis coniugatis li. iij. ti. iij
Clericis n̄ residētibus in eccle
sia vel p̄benda li. iij. ti. iij
Clerico egrotante vel debi
litato li. iij. ti. vi
Concessiōe p̄bende vel ec
clesie nō vacātis li. iij. ti. vij
Comodato li. iij. ti. xv
Conuerſione coniugatoruz
libro tercio ti. xxij
Conuerſione infidelium li
bro tercio ti. xxij
Capellis monachorū et alio
rū religiosorū li. iij. ti. xxxvi
Censibus exactiōibus &
procuratiōibus li. iij. ti. iij
Consecratiōe ecclesie et al
taris libro tercio ti. xl
Celebratiōe missarū & de
sacramento eucharistie & di
uinis officiis li. iij. ti. xli
Custodiā eucharistie & cris
matis & aliorum sacramen
torum li. iij. ti. xliij
Clamdestina desponsatiō
ne libro quarto ti. iij
Conitiōibus appositis in
desponsalibus vel alijs con
tractibus li. iij. ti. v

Cōiugio le p̄sorū li. iij. ti. vij
Cōiugio seruorū li. iij. ti. ix
Cognatiōe spiritali libro
quarto titulo duodecimo
Consanguinitate & affinita
te li. iij. ti. xij
Calūmatoriis li. v. ti. ij
Clericis pugnātibz in du
ello libro v. ti. xij
Collusione li. v. ti. xxj
Clerico venatore libro qui
to titulo xxxij
Crimine falsi li. v. ti. xx
clerico p̄cussore li. v. ti. xxv
clerico maledico li. v. ti. xxvi
Clerico excomū. vel depo
sito vel interdicto ministra
te li. v. ti. xxvij
clerico per saltum promot
o libro v. ti. xxix
Olatiōibus li. ij. ti. viij
dolo et contumacia li. iij. ti. xij
Deposito li. iij. ti. xvi
Donatiōibus li. iij. ti. xxij
Decimis & p̄micijs libro
tercio titulo xxx
Desponsatiōe impuberuz
libro quarto titulo sc̄do
Dignitas li. iij. ti. xx
Donatiōibus inter virum
& uxorem & dote post di
uorcium restituenda libro
quarto titulo xxi
delicto puerorū li. v. ti. xxij

Electione vel electi potes-
tate libro i. titulo vj.

Etate & qualitate in ordine
prescipientorum li. i. ti. xiiij

Et qui mittitur in possessionem
causa rei seruande li. ij. ti. xv

Exceptionibus li. ij. ti. xxv.

Ecclesiastica beneficia sine di-
mmutione conferantur li. iij. ti. xii

Empti & venditi li. iij. ti. xvij

Ecclesie edificandis vel re-
parandis li. iij. ti. xlvij

Emuntate ecclesiarum cimen-
terij & rerum ad eas pertinen-
cium li. iij. ti. xlix

Et qui duxit in matrimonium
per adulterium li. iij. ti. vij.

Et qui cognouit sanguinem
uxoris sue vel sponsae li. iij. ti. xi

Et qui filios occidit li. v. ti. x

Et qui furtive ordinem sus-
cepit li. v. ti. xxx

Excessibus prelatorum in
subditos li. v. ti. xxxi.

Filiis presbiterorum li. i. ti. xvij

Foro competentis li. ij. ti. ij.

Ferys libro. ij. ti. ix.

Fide instrumentorum li. ij. ti. xxij

Feudis li. iij. ti. xx.

Fideiussoribus li. iij. ti. xxij.

Frigis et maleficiatis li. iij.

Furtis li. v. ti. xvij. tit. xv

Falsariis li. v. ti. xx.

His que vi metusve causa

sunt libro i. titulo xl.

His que sunt a plato sine
consensu capituli li. iij. ti. x

His que sunt a maiori par-
te capituli li. iij. ti. xi.

Hereticis li. v. ti. vij.

Homicidio voluntario vel
casuali li. v. ti. xij.

In integrum restitutione.
libro primo ti. xl.

Judiciis li. ij. ti. i

Iuramento calumnie li. ij. ti. vij

Iureiurando li. ij. ti. iij

Institutionibus li. iij. ti. vij

Iurepronatus li. iij. ti. xxxvij

Iudeis & sarracenis & eo-
rum seruus li. v. ti. vi.

Infantibus vel languidis
expositis li. v. ti. xi.

Inuriis & damno dato.
li. v. ti. xxxvi.

Libelli oblatione li. ij. ti. iij.

Litis contestatione li. ij. ti. xlv

Locato et conduc. li. iij. ti. xvij

Maioritate & obedientia.
li. i. ti. xxxij.

Mutuis peticionibus li. ij. ti. iij

Mortuorum tracto contra in-
terdictum ecclesie li. iij. ti. xvi.

Magistris & ne aliquid ex-
igatur pro licencia docendi
libro quinto ti. v.

Maledictis li. v. ti. xxvi. | xx.

Nato ex libero ventre li. iij. ti.

Non ordinato ministrante
libro v. ti. xxviii.

Noui operis nunciatione. li
bro v. ti. xxxij.

Ne clerici vel monachi secu
laribus negocijs se intermi
sceant li. iij. ti. l.

Ne prelati vices suas alijs
concedat & sub annuo cen
su libro v. ti. iij.

Ne sede vacante aliquid in
nouetur. li. iij. ti. viij.

Ordinatis ab episcopo qui
renunciavit episcopatu vel
excommunicato li. i. ti. xij.

Obligatis ad rationem or
dinandis vel non. libro pri
mo titulo xix.

Officio archidia. li. i. ti. xxij.

Officio archipresbiteri. li
bro primo ti. xxiiij.

Officio pincerni li. i. ti. xxv.

Officio sacriste li. i. ti. xxvi.

Officio custodis li. i. ti. xxvij.

Officio vicarii li. i. ti. xxviii.

Officio vel potestate iudicis
delegati li. i. ti. xxix.

Officio legati li. i. ti. xxx.

Officio iudicis ordinarii li
bro primo ti. xxxi.

Officio iudicis li. i. ti. xxxij.

Ordine cognitionu li. ij. ti. x.

Observantia ieiuniorum li
bro tercio. ti. xvi.

Ostulatione li. i. ti. v.

Pactis li. i. ti. xxxv.

Postulando li. i. ti. xxxvij.

Precuratore li. i. ti. xxxviii.

Plus petitionibus li. ij. ti. xi.

Probacionibus li. ij. ti. xix.

Prescriptioibus li. ij. ti. xxij.

Prescriptioibus li. ij. ti. xxvi.

Peregrinantibus li. ij. ti. xix.

Prebendis et dignitatibus
libro tercio ti. v.

Precarijs li. iij. ti. xiiij.

Pignoribus & alijs cautio
nibus li. iij. ti. xxij.

Peculio clericorum libro iij.
titulo vicesimo quinto.

Parochijs et alienis prochi
ams li. iij. ti. xxix.

Presbitero nondum bapti
zato li. iij. ti. xliij.

Purificatione post partum
libro tercio ti. xlvij.

Primilegijs et excessibus pri
uatorum li. v. ti. xxxij.

Purgatione canonica. libro
quinto titulo xxxiiij.

Purgatione vulgari libro v.
titulo tricesimo quinto.

Pensis li. v. ti. xxxvij.

Penitencijs & remissionibus
libro quinto titulo xxxviij.

Qui clerici vel vouentes
matrimonium contrahere pos
sunt li. iij. ti. vi.

Qui filij sint legitimi libro
quarto ti. xvij.

Qui in iuramentum accipere possunt
testificari li. iij. ti. xvij.

Rescriptis li. i. ti. iij.

Restitutione li. i. ti. ix.

Rebus ecclesie alienandis
non li. iij. ti. xij.

Restitutione spoliatorum.
li. ij. ti. xij.

Rerum permutatione li. iij. ti. xix.

Regularibus & transseuntibus
ad religionem li. iij. ti. xxxi.

Religiosis de iure li. iij. ti. xxxvi.

Reliquis et veneratione san-
ctorum li. iij. ti. xlv.

Raptoribus et incendiariis
& violatoribus ecclesiarum
li. v. ti. xvij.

Regulis iuris li. v. ti. iij.

Summa trinitate & fide
catholica li. i. ti. i.

Supplenda negligentia pre-
latorum li. i. ti. x.

Scrutatio in ordinatione fa-
ciendo li. i. ti. xij.

Sacra unctio li. i. ti. xv.

Sacramentis iterandis vel
non li. i. ti. xvi.

De iure non ordinandis li-
bro primo. i. ti. xvij.

Indico li. i. ti. xxxix.

Sequestratione possessionis
& fructuum li. ij. ti. xvij.

Sententia & re iudicata li-
bro ij. ti. xxvij.

Solutionibus li. iij. ti. xxij.

Successionibus ab intestato
li. iij. ti. xxvij.

Depulturis li. iij. ti. xxvij.

Statu monachorum. libro
tercio ti. xxxv.

Sponsalibus et matrimo-
niis li. iij. ti. i.

Sponsa duorum li. iij. ti. iij.

Sedis nuptias li. iij. ti. xxi.

Symonia & ne aliquid ex-
igatur vel promittatur. libro
quinto ti. ij.

Sacramentis & ordinationibus ab
eis li. v. ti. vij.

Sagittariis et balistariis li.
v. ti. xv.

Hostilegus li. v. ti. xij.

Sententia excommunicationis
& solutione li. v. ti. xxxix.

Translatione episcopi vel
electi li. i. ti. vij.

Tempore ordinationum & q-
litate ordinationum li. i. ti. xi.

Treuga et pace li. i. ti. xxxij.

Transactio li. i. ti. xxxvi.

Testibus & attestacionibus
li. ij. ti. xx.

Testibus cogendis li. ij. ti. xxi.

Testamentis & ultimis vo-
luntatibus li. iij. ti. xxvi.

Torneamentis li. v. ti. xij.

Quod ecclesiastica beneficia sine di-
minutione deferantur li. iij. ti. xij.

Ut lite non contestata non pce-
dat ad testium receptionem sed ad
diminutionem sententiam li. iij. ti. vi.

Ut lite pendente nichil in-
nouetur li. iij. ti. xvi.

Vita & honestate clericorum
li. iij. ti. i.

Voto & voti redemptione
li. iij. ti. xxxij.

Ufuris li. v. ti. xix.

Verborum significatio li. v. ti. xl

In sexto autem libro sunt
rubricae pauciores. vi-
delicet circa lxxij. Et

in clementinis adhuc pauci-
ores. videlicet xlvij. Capi-
tula scire cupientes in hijs du-
obus mox numerabit. ma-
gis profecto quid contine-
ant attendendum est quam
quot sint ut autem faciliter
sciretur In versibus premis-
sis que rubricae decretalium
essent in sexto. & que in cle-
mentinis desuper signande
essent cum rubro vi. In sexto
& vij. in clementinis quod
aliquo labore fieri posset.
illum ad remouendum. Ty-
tuli siue Rubricae libri Sex-
ti & Clementinarum conse-

quenter secuntur. ut in eis-
dem posite sunt libris non
inspectu ordine alphabeti.

Et primo Tytuli siue Ru-
bricae libri primi libri Sex-
ti Decretalium.

Tytuli primi libri Sexti
libri Decretalium.

O summa trinitate
& fide catholica.

De constitutionibus
De rescriptis.

De consuetudine.

De postulatione prelatorum

De electione & electi potestate.

De renunciatione.

De suppleda neglecta prela-

De temporibus ordinum & qua-
litatibus ordinandorum.

De filiis presbiterorum or-
dinandis an non.

De officio vicarii.

De officio & potestate iudicis

De officio & potestate iu-
dicis delegati.

De officio legati.

De officio iudicis ordinarii

De maiestate & obedientia

De pactis.

De procuratoribus.

De hijs que vi. metus ve-
causa sunt.

De restitutione in integrum.

De arbitris.

Ty. scđi li. sexti decretaliū

De iudicijs.

De foro competentī

De litis contestatione

De iuramento calumpnie

De restitutione spoliatorū

De dolo & contumacia

De eo qui mittitur in pos-

sessionem causa rei seruāde

Vt lite pēden̄ mobil̄ inouet̄

De confessis.

De testibus & attestacoibz

De iureiurando

De exceptionibus

De prescriptionibus

De sententia & re iudicata

De appellacionibus et recu-

sationibus. & relationibus

Tytuli. in. li. vi. decretaliū

De vita et honestate clericorū

De clericis coniugatis

De clericis non residentibus

in ecclesia vel prebenda

De p̄bendis & dignitatibus

De clerico egrotan̄. & debi-

De institutionibus. litato

De cessione prebende vel

ecclesie non vacantis.

Ne sed vacante aliquid inouet̄

De rebus ecclesie n̄ alienandis

De sepulturis.

De decimis primicijs et ob-

ligationibus.

De regularibus & transer-

untibus ad religionem

De voto & voti redemptione

De statu monachorum. &

canonicorum regularium

De uirrepatronatus

De consecratione ecclesie

vel altaris

De reliquijs et venecōe scđorū

De immutabilitate ecclesie ci-

mteriorum. & rerum ad eas

pertinentium.

Ne clerici & monachi nego-

cijs secularibus se immisceant

Ty. in. li. sexti decretaliū

De sponsalibus & ma-

trimonijs

De desponsatione impuberū

De cognatione spirituali

Tytli v. li. sexti decretaliū

De accusacoibz inquisito-

ribus & denunciatioibz

De hereticis & manicheis.

& eorum seruīs

De scismaticis

De homicidio voluntario & ca-

De excessibus p̄la. i. s̄bditos

De privilegijs. & excessibus

privilegiatorum

De iniurijs & damno dato

De penis.

De penitentijs et remissioibz

De sententia excommunicationis

De verborū significatione

De regulis iuris.

Postis titulis quicquid librorum li. vi. putat sequenter ponuntur in libris non inspecto alphabeti ordine ponuntur idem tituli siue rubricae prefato rum librorum libri sexti secundum ordinem alphabeti ut a lectoribus citius inueniri valeant.

Tituli siue Rubricae libri sexti Decretalium.

Abitris libro. i. ti. xxii

Appellacionibus recusacionibus et relacionibus li. ii. ti. xv

Accusacionibus & inquisitionibus & denunciacionibus li. v. ti. i.

Bigamis. li. i. ti. xi.

Constitutionibus li. i. ti. ii.

Consuetudine li. i. ti. iii.

Confessionibus li. ii. ti. ix.

Clericis coniugatis li. iii. ti. ii.

Clericis non residentibus in ecclesia vel prebenda li. iii. ti. iii.

Clerico egrotante vel debilitato. li. iii. ti. v.

Concessione prebende vel ecclesie non vacantis li. iii. ti. vii.

Consecratione ecclesie vel altaris li. iii. ti. xix.

Cognacoe spirituali li. iii. ti. iii.

Dolo & contumacia li. ii. ti. vi.

Decimis primitiis & oblationibus li. iii. ti. xii.

Desponsacionibus impuberum. li. iii. ti. ii.

Electione & electi potestate. li. i. ti. vi.

Et quod mittitur in possessionem causa rei seruanda li. ii. ti. vii.

Exceptionibus li. ii. ti. xii.

Excessibus prelatorum in subditos. li. v. ti. v.

Filiis presbiterorum ordinandis vel non. li. i. ti. x.

Foro competentis li. ii. ti. ii.

Hiis que vi. metus & causa fiunt. li. i. ti. xx.

Hereticis & manicheis & eorum seruus li. v. ti. ii.

Homicidio voluntario vel casuali. li. v. ti. iii.

Iudicis li. ii. ti. i.

Iuramento calumpnie li. ii. ti. iii.

Iureiurando. li. ii. ti. xi.

Institutionibus li. iii. ti. vi.

Iure patronatus li. iii. ti. xvii.

Immunitate ecclesiarum cimiteriorum & rerum ad eas pertinentium li. iii. ti. xx.

Inuriis & damno dato li. v. ti. vii.

Litis contestatione li. ii. ti. iii.

Obsequitate & obedientie li. i. ti. xvii.

Quod sedes vacante aliquid innovetur li. ii. ti. viii.

Ne clerici vel monachi negotiis secularibus se immisceant li. iii. ti. xxi.

Officio vicarij li. i. ti. xij.
Officio & potestate iudicis
libro primo ti. xij.
Officio & potestate iudicis
delegati li. i. ti. xij.
Officio legati li. i. ti. xv.
Officio iudicis ordinarij li.
bro primo titulo xvi.
Postulacoe p[re]latorum li. i. ti. v.
Pactis li. i. ti. xvij.
Procuratoribus li. i. ti. xix.
Prescriptioibus li. ij. ti. xij.
Prebendis et dignitatibus
libro tercio ti. iij.
Primilegijs & excessibus
privilegiatorum li. v. ti. vi.
Penis li. v. ti. viij.
Penitencijs & remissionibus
libro quinto ti. ix.
Rescriptis li. i. ti. iij.
Renunciacionibus li. i. ti. viij.
Restitutione in integrum li.
bro primo ti. xxi.
Restitutione spoliatorum li.
bro secundo ti. v.
Rebus ecclesie non alienan-
dis libro tercio ti. ix.
Rerum permutatione li. iij. ti. x.
Regularibus et transeuntibus
ad religionem li. iij. ti. xiiij.
Reliquijs & veneratione sa-
ctorum libro tercio ti. xix.
Regulis iuris li. v. ti. xij.
Summa trinitate & fide

katholica li. i. ti. i.
Supplenda negligentia p[re]-
latorum li. i. ti. viij.
Sententia & re. iudicata.
libro secundo ti. xiiij.
Statu monachorum & cano-
nicorum regularium li. iij. ti. xvi.
Sponsalibus & matrimo-
nijs libro quarto ti. i.
Schismaticis li. v. ti. iij.
Sentencia excommunicationis
suspensionis interdicti & so-
lutionis libro quinto ti. x.
Tempore ordinum & qualita-
bus ordinandorum li. i. ti. ix.
Testibus & attestacionibus
libro secundo ti. x.
Testamentis et ultimis vo-
luntatibus li. iij. ti. xi.
Vt lite pendente nichil in-
nouetur li. ij. ti. viij.
Vita & honestate clericorum
libro tercio titulo primo.
Voto & voti redemptione
libro tercio ti. xv.
Verborum significacoe li. v. ti. xi.
Nota i libris libri sexti dec-
talium sunt tituli siue rubricae.
In primo libro xxij.
In secundo xv.
In tercio xxi.
In quarto iij.
In quinto xij.

Ecuntur tituli siue rubricae Clementinarum ut in libris earum consequenter positi sunt ordine alphabeti non inspecto

Tituli terti libri

Tituli primi libri clementinarum

E summa trinitate
& fide catholica.

De rescriptis.

De electione et electi potestate

De renunciacionibus.

De suppleda neglia prelatorum

De etate & qualitate in or-

Dine preficiendorum.

De officio vicarii.

De officio & potestate iudi-
cis delegati.

De officio iudicis ordinarii

De procuratoribus.

De in integrum restitutione.

Tituli secundi libri clementinarum.

E iudiciis.

De foro competenti.

De causa possessionis

De proprietatis.

De dolo & contumacia.

Ut lite pendente non inouetur

De sequestratione possessionis

De fructuum.

De probationibus.

De iuramentando.

De exceptionibus.

De sententia & re iudicata.

De appellationibus recusatio-

Dibus & relationibus.

De vita et honestate clericorum.

De prebendis & dignitatibus.

De concessione prebende vel
ecclesie non vacantis.

De rebus ecclesie non alienandis.

De rerum permutatione.

De testamentis & ultimis
voluntatibus.

De sepulchris.

De decimis primitiis & ob-
lationibus.

De regularibus transseuntibus
ad religionem.

De statu monachorum & ca-
nonicorum regularium.

De religiosis domibus ut epi-
scopo sunt subiecte.

De iure patronatus.

De censibus & exactione & p-
curacionibus.

De celebratione missarum &
sacramento eucharistie &
divinis officiis.

De religiosis & veneracione sancto-
rum

De immunitate ecclesiarum civitate
riorum & rerum ad eas pertinentium

Titulus noni libri clementinarum

De sanguinitate et affinitate.

Titulus quinti libri Clementinarum

De magistris & ne aliquis ex-

Digatur per licentiam docere.

De iudeis & sarracenis &
eorum seruis

De homicidio voluntario
vel casuali.

De excessibus prelatorum
in subditos

De privilegijs et excessibus
privilegiatorum

De penitentijs et remissionibus

De snia excoicacōis suspē
sion interdicti & solucōn

De verborum significatiōe.

Positis titulis quicqz li
broz Clementinarum
prout consequēter ponunt
in libris nō inspecto alpha
beti ordine ponuntur idem
Tituli siue Rubrice prefa
torum librorum Clementi
narum scdm ordinez alpha
beti vt a lectoribus citius
mueniri valeant.

Tituli siue Rubrice libri
Clementinarum.

Appellacoibz recusacoibz
& relatiombz li. ij. ti. xi.

Causa possessionis & pro
prietatis li. ij. ti. iij.

Concessione prebende ꝑ ec
clesie nō vacatis li. iij. ti. iij.

Censibus & exactionibus &
procuratiombz li. iij. ti. xij.

Celebratione missar & sac
mento eucharistie et diuinis
officijs li. iij. ti. xij

Consanguinitate & affini
tate libro iij. ti. i.

Dolo & stumacia li. ij. ti. iij

Decimis primicijs & obla
tionibus li. iij. ti. viij.

Electiōe et electi potesta
te libro i. ti. iij.

Estate & qualitate in ordie
presciendorum li. i. ti. vi

Exceptionibus li. ij. ti. ix

Excessibus prelatorum in
subditos li. v. ti. iij.

Foro cōpetenti li. ij. ti. ij

Homicidio voluntario vel
casuali libro quinto ti. iij

In integrum restitutioē li
bro primo ti. xi.

Judicijs li. ij. titulo. i.

Iureiurando li. ij. ti. viij.

Iurepatronatus li. iij. ti. xij.

Immunitate ecclesiar cimi
teriorū & rerū ad eas perti
nentium li. iij. ti. xvi.

Iudeis et sarracenis & eo
rum seruis li. v. ti. ij.

Magistris & ne aliquid ex
igatur ꝑo licencia docendi
libro quinto titulo primo

Officio vicanj li. i. ti. vij

Officio & potestate iudicis
delegati li. i. ti. viij.

Officio iudicis ordinarij li-
bro primo titulo viij.
Procuratoribus li. i. ti. x.
Probationibus li. ij. ti. viij.
Prebendis et dignitatibus
libro iij. titulo ij.
Privilegijs et excessibus pri-
vilegiatorum li. v. ti. v.
Penitentijs et remissionibus
libro v. ti. vi.
Rescriptis li. i. ti. ij.
Renunciacionibus li. i. ti. iij.
Rebus ecclesie non alienan-
dis libro iij. ti. iij.
Rerum permutatione li. iij. ti. v.
Regularibus & transeuntibus
ad religionem li. iij. ti. xi.
Religionis domibus ut episco-
po sint subiecte li. iij. ti. xi.
Reliquijs & veneracione san-
ctorum li. iij. ti. xv.
Suma trinitate & fide ka-
tholica libro i. ti. i.
Supplenda negligencia pre-
latorum libro i. ti. v.
Sequestracione possessionum
& fructuum li. ij. ti. vi.
Sententia et re iudicata li. ij. ti. x.
Sepulturis li. iij. ti. viij.
Statu monachorum & cano-
nicorum regularium li. iij. ti. x.
Sentencia excommunicatio
suspensionis & interdicti &

Solutionis li. v. titulo. viij.
Testamentis & ultimis vo-
luntatibus li. iij. titulo vi.
Ut lite pendente nichil inno-
uetur libro ij. ti. v.
Vita & honestate clericorum
libro tercio titulo primo.
Verborum significatio li. v. ti. viij.

Nota in libris clementinarum
decretalium sunt tituli siue
rubricae in i.
In primo libro xi.
In secundo xi.
In tercio xvi.
In quarto i.
In quinto viij.

Scire debes quod premissae sunt
rubricae duntaxat decretalium
licet talium plurime ponun-
tur in legum Codicibus

Et quia decreti rubricae
cas nimis esset tediosum
enumerare propter maximam
multitudinem. **N**e tamen na-
turam eius preteream. usus
subiungam totam materiae
decreti significantes. **I**n ge-
nere de qualibet distinc-
tione & omnibus questionibus
cunctarum causarum.

Collige versibus quid vult distinctio quævis
Vt videat quisq; diuinum ius hominūq;
Vt sciat per que consistunt iura quiritum
Et cur dicatur res ecclesiastica canon
Regum cur fuerint a primo condita iura
Nec liceat cuiq; ius naturale mouere
Hec mala peccati distinguit ludificati
Ex hac cognosces qui leges composuerunt
Re qua ius nature consuetudine differt
Vt naturali cedant que constituuntur
Hic legi regum lex preualet ecclesiarum
Mandat iuris & legū vincitur vsus
Omnia iusticie discrecio prouide pensat
Non dispensatur vbi naturale patet ius
Hic nec agas leuia q̄ quis vitet graviora
Tempus in hac disce quo canon cepit esse
Respicias quot erant & eos qui constituerunt
Actor sit papa si consilium celebrandum
Dicitur hic q̄ bis synodus celebratur in anno
Hec monstrat quid decretalis epistola possit
Tanto quis valet quo quis rationibus mistat
Summos seu minimos recitās locat inferiores
Ista loca distinguit & ordnat ecclesiarum
Consecrat hec omnes maiores siue minores
Discutit ista genus patriam vitamq; faciendi
Hec dat cuiq; suum venale de crimine distans
Hic post baptisma contentus coniuge sola
Hac Augustinus nubentis vota requirit
Ista sacrorum contractum damnat & odit
Hac locus & tam tempus parua notantur
Contradicit hec per concilium manicheis
Tangit & hec que contineant offerre volentes
Instruit hec leuita minor q̄ contineat se
Ordo sacer non datur ei si quis bigamus sit

Femina pontifici persona domestica non fit
Ista docet presul quod debet sobrius esse
Astruit hec prudens quod debeat esse sacrandus
Hec prohibet legere gentilia metra sacratum
Scripturas sacras sacrandus scire iubetur
Amonet hec illum qui non extrinseca nouit
Nisi sit ornatus hic non admittitur ipse
Conuenit esse modum gressus verbiq; cibi
Tucius est ipsi si sit cunctis bonus hospes
In factis verbis hunc condecet esse pudicum
Gloria pontificis est ut procul ingluues sit
Expedi ut non sit percussor quisq; sacerdos
Respuit hec hominem distinctio litigiosum
Mittit in interitum cupidus hoc fenus abhorrēs
Abicitur sacrandus in hac si neophytus
Non venit ad clerum qui corpus habet viciosum
Iudicat hec pmo gūiter s; post moderet; miseretur
Sacrar; vetat hec omnes quos cura stringit
Prepositus pmo datur hic preposterus ordo
Idcirco vetat hos quia sepius hi repetuntur
Reicit hec seruos sine libertate sacrandos
Eicit absisos & corporibus viciatos
Condemnatur in hac generatio prespiterorum
Hic baptisatus prohibetur si fuit eger
Hec vetat abbate monachos volente sacrari
Officiū negat hec nisi sit bene quisq; probatus
Nullus erit presul nisi quem sacer ordo decorat
Indigni layci iubet hec ne pontifices sint
Clerus plebs princeps hic eligit hec petit hic vult
Usurpans laycus id ut eligat audiat istam
Sed docet hec per quid tribuatur presulis ordo
Cum dissensio sit a pluribus edita stabunt
Ut sacretur ab omnibus archiepiscopus hic vult
Instituitq; iubet a prelide prespiteros hec

Vult hec sacran si cui dubius fuit ordo
Si vult hoc presul · lectores condiat abbas
Ecclēsia titulo ꝛ carens non promoueatur
Respice dicta patrum ne promoueas alienum
Abiunt hic recipi cui dimissoria non est
Tute suscipis quem formata tuetur
Punit maiores dum promouent inferiores
Distinguit tempus · hec in quo promoueantur
Tempora distinguit & in his iemma ponit
Rectos iudicat hec modulos interstitiorum
Ista dat annorum numerum quo promoueantur
A quibus ipsa patris electio debeat esse
Bed loca pontificis docet hec & prespiterorum
Crimine quo careat sacrandus in hac replicatur
Hec dat pauperibus lapsosq; docet reparare
Vt nec consensum det peccatis aliens
Sollicitus sit episcopus oppressos releuare
Congruit vt presul fore primum nouiter hospes
In cautum largum vetat hoc venantibus obstat
Hac datur impensa viduas mopesq; tueri
Respuit clerus si non pius aut cupidus sit
Istic regula sit & q̄ bene prepositus
Ex hac sacran prohibetur litigiosi
Tucius ante petat nisi sit satis ecclesie res
Hec plus corde probat domino q̄ voce canendum
Hec dat obedire maioribus inferiores
Non negat iste suas mandare vices patriarcham
Bed non omnino vetat ista tacere minores
Vt seculi princeps non ordinet ecclesie res
Vrbis non signatos apices non vult neq; mittit
Est ius muneri peregrinum quinq; figillis
Vniuersale nullum sunt ista vocari
Ista vetat ne qui celebrent nisi pallia dentur
Moribus indecori non pallio sunt decorandi

Absit vt vna habeat duos provincia patres
Pensum versibus hys dat cause questio quemis
Damnat ementes spiritualia gratia christi
Ingressum vendens vel emens perit ecclesiarum
Si pro prebendis dederis quid symon habens
Criminis ignorans fiet reus ille paterni
Eccliam reddit ista vix q̄ ordme prestat
Rursus promotos abscondit ius promouendos
Ecclia pax plena sibi cleriq; negatur
Causa putens cum sit cunctis non queritur ordo
Ad ius vel synodum nullus trahat expoliatum
Vim talem subeat qualem fecisse volebat
Ad testesq; duos presul convincitur aptos
Si cadit accusans non cogitur reus ultra
Respuitur iure vox dilatoria si sit
Vir bonus accusat quemvis licet inferior sit
Mandato legis datur accusatio scriptis
Quod plene restitui debeat ius edocet omne
Vtitur iudicis quanto fuit expoliatus
Apte tractetur quamvis inducia detur
Restat vt infamis & homo sine lege tacens sit
Vox inimica domestica vox non obest alieno
Mitti vel duci non debet ad exteriores
Libere ab hac nō stat si q̄ sua culpa remordet
Judex auditor non fiat presulis vnus
Judicio nullus vnq̄ damnabitur absens
Exigitur ne quis in quo cadit hoc repetatur
Torquet in actorem sibi vox abiecta reatum
Omnis anathema nec agat nec testificetur
Rite tacet quicq; minor illum si tenet etas
Dum ne quis agere nequeas & testificari
Ius statuit nē sit quis vnq̄ testis & actor
Nunq̄ damnetur quis cum non possit adesse
Dat ius quod quis agat pro se civilia tantum

Mittit famosum neglecta probatio flagris
Est accusandus semel & bis ter q3 vocandus
Nemo procuret crimen cūilia curet
Bamla iuris iubet vt sinodalia fiant
Reuera malus est mala cuius que male pandit
Aut caput aut lingua delatori capuletur
Omnes infames tacent aut crimine tenti
Prefulis obiecta msi vera proles reprobaris
Judicium expetere nunquam debes alienum
Alter adesse potest si sit provincia discors
Si cadit accusans non cogetur reus vltra
Est qui dū vivit nemo sibi substituendus
Tutus semper erit hic qui se dante recepit
Dat ius ne statuat successorem sibi preful
Nullus amicorum michi profit vt eligar vnus
Electus cum sim prestatur cautio dampni
Est secum standum sententia m vetant ipsum
Ordinis est ne quis vnquam redeat sine scriptis
Siquis anathema statuit virtute carebit
Judicis & alterius nullus est ordo petendus
Curent primates bene sua non aliena
Non dubites dotem cum basilica retinendam
Ordinet & seruet dispenset non alienat
Nil preterq̃ duos presumat fumere soldos
Judicet vt laicus clerum non attrahat vllus
Judicium seclī sequitur suspensio cleri
Peu bona seu mala sit sententia dico tenendam
Pico q̃ proprium poterit quid clerus habere
Ecclēsie si res vendis ṽl emis sibi reddas
Si dare vis & des dare non potes ecclēsie res
Ex re comunum quesitis vtimur eque
Si fortasse voles testari de proprio des
Ecclēsie baptis mali dande decime sunt
Tempora longa trahunt ius fineris & decimarum

Ius est ne quis plus repetat quàm debeat alter
Non nisi civili re frater testis habetur
Tale quid exercens non debet clericus esse
Si tulerit plusquàm dederit iam fenus habetur
Est male quesitis elemosina non fit aliemis
Si male quesita tenet digne non pemet ullus
Infuria non pena datur cum pena notatur
Nec retinere licet que sunt promissa patrono
Solum voce nequit condemnari mulieris
Tali die deum placitum non debet haberi
Atque probatur in hac probatio danda neganti
Nec confessio fit nec iuramenta coacta
Tollere non poterit quem confert solus honore
In grabatibus si sit demittus eiciatur
Dantur in hac monachi pastores ecclesiarum
Abbas ecclesiam presul debet dare curam
Hic legitur quod ius & rem prescriptio tollit
Quadragesimis domibus prescriptio religiosus
Tales si teneant ius non tamen ergo gubernent
Ursurpans sine iudicio rem decidet a re
Respiciunt a laicis ius ecclesias retineri
Queritur an liceat cordis dimittere votum
Ut sua censalibus teneat que deserat eger
Omnino monasterio remanebit nec redit ille
Dum redit illicite que contulit illa manebunt
Terminat hec apud alimponum synodale statutum
Ut non abbates a presule constituantur
Ut presul clerum non impediatur monachandum
Ipso nolente tamen non suscipiat alter
Sed iam canonicos canon prohibet monachari
Quem pater offert si placet exit cum sit adultus
Visam mox vestem si non pater abdicat hic stet
Offert munitum nec servat religionem
Et si forte placet monacho transire licebit

Prima fit ex titulo fit commendata secunda
Ecclēsiā renūi vetat hac aliāq; cupiri
Tercia ne liceat tractare negocia seclī
In clara veste prohibetur clericus esse
Examen propriū fugiens sine spe graduum fit
Juramenta licet hominū dare quando necesse
Si sic esse putat vt ayt non peyorat ipse
Taliter exemplo quod obediat iste probatur
Vota promissa mutantur turpia si sint
Dum perurare cogis periurus haberis
Ex iusta causa multis licet arma mouere
Fiet bellum iustum si pro rebus repetendis
Fas est quandoquidem socio succurritur armis
Inferriq; docet vīdictam questio quarta
Cum sit ad hoc positus vt pumat ille meretur
Jura iubent homines peruersos ad bona cogi
Ecclēsie rebus sint heretici spoliandi
Tandem de clero nulli licet arma mouere
Siquis es hereticus tua sit sententia nulla
Interdum mali post mortem corripuntur
Crimine predonum non damnetur domus eius
Tuta sit ecclesia quam lex priuata tuetur
Et si subsequitur lex altera derogat illi
Mentem diuinam rīnantes sortilegi sunt
Vita non viuunt qui peccant ista tenentes
Momina materiam quē per primordia sumpsit
In quatuor discēs si forte requiris
Tales incessent coniūmo tollitur iphis
Vinctum pontificis non solues tu moriturum
Morte facit penas noli proponere quantum
Si sit solenne dirimunt connubia vōtum
Sponsa ligat sponsum proprie non est tamen vxor
Soluit disparitas cultus connubia queq;
Jungitur hic alij si respuit illa manere

Testatur bigamum sacer Augustinus eundem
Viros coniugij persone dissipat error
Tantum conditio poterit si vilior exit
Ius contracta prius non soluit federa. sed post
Parui contrahere nequeunt sponsalia iure
Spiritualis naturali non societur
Vxorisq; sue cognatus non societur
Mandatur clandestina ne comubia fiant
Pollutam vetat hec & mortem fraude parentem
Si datur in vita post quando placet redit illam
Ut nulli nubat nisi patris sponso fiat
Ducere lex prohibet in coniugio meretrices
Obstat coniugio sacro complenda libido
Cum sit liber anus non spondeat hac pater eius
Tangere ne liceat aliam quam stirps sibi fiat
Reuera sine mente caro nunquam violatur
In simili lapsu non hanc dimittet adulter
Nullam dum vivit hec hic pro coniuge ducat
Alter non peccet quo dampnetur minus alter
Frigidus est alij tunc non sociabitur ulli
Vir non abiciat sine iudicio mulierem
Tercia si credis purgat confessio crimen
Purgat secretum cordis contritio crimen
Et profecto semel dilectio non cadit unquam
Nemo semel si penituit bene penitet ultra
Ista probat dimissa semel peccata teneri
Magna cautela quibus pensare tenetur
Debat esse gemens & qualis vulnera purgans
Omnis baptismi maculas quo tergere possit
Dum tamen in vita post mortem ducere vitam
Ut vir non oret vxor si debita querit
Oens utriusq; nisi sit non bene continet alter
Tuta manet vivente viro que nescia nupsit
Vult leo si venit hic redit hec retinesq; priorem

Cognatam propriam nemo pro coniuge ducat
Omnes vxoris consanguineos reprobabis
Nunc septemnorum graduum distinguitur ordo
Vt que status hominis sic est generatio quarta
Truncus ponitur hic cum ramis vt docet
In testes recipi monstrat tibi sexta parentes
Tangitur hic qd non incestu gmgmtur heres
Vtitur hec in quo dispensandum licitum fit
Aut si fraus subeat cogetur illa reuerti
Susceptam sobulem vetat affim sociandam
Tunc raptus fiet cum vi deducitur illa
Conungetur ei purgatio crimine raptis
Consecrat ecclesias hominū distinctio prima
Pamis sacriati fert sacramenta secunda
Tercia dat ferias nobis ieiunia datq;
Baptisma q; docet tempus distinctio quarta
Confirmat sacrat officijs ieiunia laudat
Pneumate donato concludit fine beato

Explicit decretum versificatum

Iber decretorum distinctio est in tres partes. Quarū
 prima vocatur distinctio & huiusmodi sūt centū
 & vna. In primis duabus distinctiombus tractat ma
 gister **G**racianus de iurelponendo iuris diuisione sub diuisi
 ones & diuersarum specierum differēcias & conueniēcias
 In tertia quid sit canon quid privilegiū & qd officiū legū
 In quarta quare leges facte sunt & quales esse debeant &
 quando de eis vel fm eas sit iudicandum ac de quadragesi
 mali obseruatione. In quinta de muliere empta vl' menstruosa
 In sexta de multiplici genere illusionū. In septima de con
 ditoribus legum. In octaua qd veritati & rationi sit consue
 tudo posponenda. In ix. qd tribunalia regum sacerdotali
 sunt potestate subdita & qd pontifex & reges sese indigent

In x. quibus legibus imperatorum sit obtemperandum & qd mendacia scriptorum non sunt admissa canonibus qd si quando inueniantur sunt corrigenda in opusculis tractatorum.

In xi. qd usus & consuetudo legum et canonum non vincant & que d. ob.

In xii. & consuetudine & more. quisq; modum psallendi debet teneri

In xiii. qd minus malum est eligendum.

In xiiii. qd non aliqua committenda delicta a nobis ne alij grauiora committant & que conscius valeant tempore

In xv. quo tempore generalia consilia ceperunt et quomodo patrum recipiunt opuscula

In xvi. que synodi vel consilia roborantur auctoritate romana.

In xvii. qd absq; auctoritate romani pontificis synodus non debet congregari

In xviii. de pena eorum qui synodo adesse contemnunt de auctoritate romane sedis

In xix. de auctoritate decretalium episcoporum et apostolicarum sanctionum

In xx. distinctione magister

incipit agere d. ministris ecclesie

In xxi. de diuersis ordinibus & gradibus ministrorum.

In xxii. d. dignitate romane ecclesie & quorundam librorum

In xxiii. de ordine ministrorum incipiens a romano pontifice Descendo per singulos gradus usq; ad hostiarium.

In xxiiii. de examinatione ordinandorum.

In xxv. de officiis clericorum Incipiens ab hostiario et ascendendo usq; ad episcopalem dignitatem scilicet archiepiscopum primum & thesaurarium circa medium illius distinctionis. **Nunc** autem magister **Gracianus** incipit declarare illas xx. penas & precepta regule apostolice quas enumerat apostolus.

In epistola ad Titum & ad Timotheum. & prosequitur in eadem distinctione oportet episcopum & quolibet ad sacros ordines promouendum esse sine crimine supple notabili

In xxvi. magister determinat de illa clausula regule apostolice predicte unus uxoris virum continuando **Democritus** d. continentia clericorum usq; ad tricesimam quartam distinctionem.

In xxxv. determinat illam
clausulam regule apostolice
sobriū cui? tamē partē refer
uat vsq; ad xliij. distmctiōz

In xxxvi. distmctione pru
dentem & illam prosequit
in tribus distmctionibus im
mediate sequentibus

In xl. & xli. distmctione il
lud ornatum doctorem

In xliij. illud hospitalem

In xliij. pudicū & doctore

In xliij. illud n̄ violētū qđ
est ps qđ dictū superius di
stinctione xxxv. sobriū

In xlv. illud nō pculsozem

In xlvj. illud n̄ esse litigio sū

In xlvij. illud non cupidū
dom? sue bene propositiū

In xlvij. illud nō neositum

In xlix. mgr̄ bunt recapitu
lat pcepta regle aplice p̄ccē

In l. magister agit & lapsu
& reparatione clericorum

In li. de curialibus ordmā
dis vel non

In lij. & preposteratione sa
crozum ordmum

In lij. de curis ānexis reci
piendū i clericū l̄ monasteriū

In liij. & suis et māūmissis

In lv. de corpe viciatis bi
gamis illratis publice pem
tentibus ordmandis vel non

In lvi. & filijs p̄spiteroz &
natis & formacōe et adlterio

In lvij. de baptisatis in eg
tudine non ordmandis

In lvij. de monachis n̄ ordi
nād sine licēcia sui abbatis

In lix. de laycis litteratis
non subito ordmandis

In lx. & electōne psonaz ec
clesie et in tribus sequētibus

In lxij. & lxv. de consecra
tione episcopi

In lxvi. & p̄mōcōe archepi

In lxvij. & ordiācōe p̄spite

In lxvij. de ordmatioe nō
iteranda & de coepiscopis

In lxix. & non ordmatis ne
in ecclesia mmstrent

In lxx. Ne aliquis ordme
tur sine titulo

In lxxi. ne aliquis ordme
tur a non suo episcopo

In lxxij. ne aliquis ignot?
sine litteris recommendati
cns recipiatur

In lxxij. qualiter commen
datoria vel dimissoria l̄ for
mata sit facienda

In lxxij. de clericis multis
non ordmatis

In lxxv. de tempore et die
consecrationis episcopoz

nec non de temporibus ordi
nandozū aliorum clericorū

In lxxvi. de ieiunijs et qua-
tuor temporibus.

In lxxvii. & lxxviii. de eta-
te ordmandorum.

In lxxix. repetit de ordina-
tione summ pontificis.

In lxxx. in quibus locis sunt
ordmadi epi vel archiepi.

In lxxxi. & alijs sequenti-
bus repetit qd de pceptis re-
gule apostolice & maxime
de continentia clericorum

In lxxx. de licitis et hone-
stis oporibus clericorum

In xcj. de modo cantadi in
ecclesia & electi potestate

In xcii. de obedientia mino-
rum erga maiores.

In xciii. de legato romani
pontificis. & presentationi-
bus archidiaconorum

In xciiii. de excessibus pre-
sbyterorum & episcoporum

In xcvi. & xcvi. de distm-
ctis potestatibus seculari-
bus & ecclesiasticis

In xcvi. repetit de ignotis
non ordmandis

In xcvi. & alijs sequenti-
bus tractat de auctoritate
archiepiscoporum & prima-
tuum & usu pally

In vltima distinctione dici-
tur de vna prouincia ne in

duas partes diuidatur sine
principis auctoritate

Secunda ps decreti
dr cause eo qd distic-
ta sit p causas xxxvi

In singulis aut causis ap-
pont magister greganus plu-
res questiones in qualibet
illarum allegans pro vtraq;
parte. tandem diffinitiuam
sententiam subiungens. vt p
hoc rationes certorum iudicio-
rum instruat **I**n pma igitur
causa dicit de symoniacis

que continent in se septem questi-
ones. **I**n pma queritur vtru
emere spiritualia sit peccatum

Solutio sic. **I**n secunda queri-
tur vtru pro ingressu eccle-
sie sit vel monasterij sit pecunia
exigenda vel persoluenda.

Solutio non & huiusmodi
negatiua est vera. **I**n tertia
queritur vtrum stipendia ec-
clesie emere sit symonia **S**o-
lutio sic. **I**n quarta. vtrum
ille sit reus criminis cuius
pater illo ignorante symoni-

am commisit. **S**olutio **I**gno-
rantia facti non iuris excusat eum

In quinta vtrum licet ea re-
tinere que pater filio symo-
niace acquisiuit **S**olutio **S** rigo-
re iuris non si in seculum secus est

In sexta vtz ordinati a finoniacis ignoranter sint obicien-
di vel nō. **S**olutio probata iuxta ignorantiam misericordi-
ter tollerantur. **I**n septima vtrum renuntians heresi sit reci-
piendus in dignitate episcopali. **S**olutio de iuris rigore de-
ponitur. sed ex dispensatione sustinetur.

Secunda causa & quatuor que sequuntur agunt de or-
dine iudiciario. **I**n qua sunt octo questiones. **I**n prima que-
ritur vtrum in manifestis sit ordo iudiciarius requirendus.
Solutio sic nisi sit notoria capi. **D**e manifesta. **I**n secunda
vtrum spoliatus ab aliquo sit iudicandus. **S**olutio nō ante
restitutionem. c. **N**ullus. **I**n tertia qua pena sint feriendi qui
in actione defuerint. **S**olutio talionis ca. **N**ullo de furo. **I**n
q̄rta si accusatore deficiente reus sit cogendus ad purgacōz
Solutio non nisi infamia publica laboret vt hic per totum
In quinta an duorum testimonio episcopus sit condemp-
nandus. **S**olutio sic. capitulo **P**respiter. **I**n sexta. quo reme-
dio cause subueniuntur vel causa subleuiatur. **S**olutio per ap-
pellationem ante sententiam vel post. c. **B**iduū. **I**n septima
an layci ad accusationem clericorum sint recipiendi **S**olu-
tio de iure antiquo sic. de nouo non. **I**n octaua qualiter accusa-
tio debet fieri. **S**olutio in scripto. c. **I**n agendo si libellum.

Tercia causa habet xi. questiones. **I**n p̄ma queritur an
restitutio sit fienda quibilibet spoliatis. **S**olutio sic nisi in
istis casibus infamat? apostatat? iuste spoliatus prescius cū
suspecto non restituuntur. c. patet. **I**n sc̄da de inducijs quo
spacio sint dande. an p̄ restitutionem t̄m & an post vocacōem
ad causam quibilibet concedende sunt. **S**olutio ad arbi-
trium iudicis. **I**n tertia quo spacio mensum sint vtriq; con-
cedende. **S**olutio ad arbitrium iudicis. **I**n quarta vtrum in-
fames sint recipiendi ad accusationem. **S**olutio non nisi cō-
tra confirmles. **I**n quinta an testes de domo accusatorum
sint producendi vel inimicorum vox sit audienda.

Solutio inimici mimi nec etiam domestici quibus imperamus possunt **I**n sexta an extra provinciarum reus sit producendus? **S**olutio non nisi per appellationem. **I**n septima an sit audienda eius sententia quam cum reo par facit malicia. **S**olutio sic quamdiu tollatur ab ecclesia **I**n octava an episcopus ab uno possit iudicari. **S**olutio non nisi septem episcopis reservata sententia summo pontifici. **I**n nona an absens aliquis sit accusandus. **S**olutio non nisi sit absens pro contumacia **I**n decima utrum deficientes uno casu sint admittendi ad consequentia **S**olutio sic. capitulo placuit **I**n undecima utrum accusatus in accusatorem possit convertere accusationem. **S**olutio non nisi maiori crimine.

Quarta causa habet sex questiones **I**n prima queritur an in excommunicatione constitutus alium accusare valeat **S**olutio non **I**n secunda an infra decimum quartum annum possit quis testificari **S**olutio non. **I**n tertia an ab accusatione prohibitus possit testis existere. **S**olutio non. c. spacium **I**n quarta utrum ibidem possit accusator et testis existere **S**olutio non. c. ret. **I**n quinta si ad causam vocatus non venerit die statuta sit excommunicandus **S**olutio sic nisi iustam causam absentie probaverit **I**n sexta an calumpniator in propria causa sit audiendus **S**olutio sic si causa non sit criminalis.

Quinta causa habet sex questiones **I**n prima queritur quae pena sit punitendus qui famosum librum scripsit **S**olutio anathematizandus nisi scripta probaverit. c. quid malis. **I**n secunda quotiens sit quis ad causam vocandus antequam sententiam excommunicationis accipiat. **S**olutio non solum semel sed etiam bis vel ter **I**n tertia an procurator causam alicuius agere valeat qui per se tunc adesse non potest. **S**olutio criminalem non nisi sit illustris persona. **C**ausam vero iniuriarum quilibet potest. c. episcopi. **I**n quarta an absque synodali audientia episcopus sit dampnandus. **S**olutio non. **I**n quinta an sit habendus inimicus qui amicum accusaturus est. **S**olutio non. si hoc agat ex veritate. capi. **I**lli qui.

In sexta qua pena sit plectendus qui non probat quod obi-
cit. **S**olutio talionis. c. epiphanius.

Sexta causa habet v. questioes. **I**n prima querit an cri-
mine irretici vel infamia notati ad huiusmodi accusationem
sint admittendi. **S**olutio non. c. sunt plurim. **I**n secunda
si episcopus accusatiōem in accusantē vertere voluerit vtrum
simplici verbo eius sit fides adhibenda. **S**olutio non absqz
certa probatione. **I**n tercia an liceat expetere iudiciū archi-
episcopi alterius prouincie. **S**olutio non nisi in causa dam-
nationis. **I**n quarta cuius iudiciū sit expectandum cum epi-
scopi prouincie in sententiā discordant. **S**olutio archiepi.
& coepiscopoz vltimę prouincie. c. i. & ij. **I**n quinta si accu-
satore deficiente reus sit cogendus ad probationem. **S**olu-
tio non. sed ad purgationem si laborat infamia. c. actor.

Septima causa habet duas questiones. **I**n prima queri-
tur. vtrum viuente episcopo alius possit in eadem ecclesia or-
dmare. **S**olutio non nisi transferatur vel cedat pre infirm-
tate vel senectute. datur ei coadiutor. c. quis iste. **I**n secūda
vtrum isti qui deserunt causa infirmitatis validudine recep-
ta possint cathedram repetere. **S**olutio non.

Octaua causa habet qñqz questiones. **I**n prima queritur
an liceat episcopo successorē eligere. **S**olutio nō. c. apostolica.
In secunda an amicorum patrocina debeāt i electione con-
ualescere. **S**olutio nō. c. illud. **I**n tercia an sit symonia p
electionem propter indēnitatem iuramentum prestare. **S**o-
lutio sic. si pactum super hoc processit. c. talia. **I**n quarta an
liceat clericis iudicia episcopi de crimine recusare. **S**olutio
non ante condemnationem. **I**n quinta an excusatus corā
apostolico sine eius litteris debeat reuerti. **S**olutio non.

Nona causa habet tres questiones. **I**n pma querit an or-
dmatur ab excommunicato sit audiendus. **S**olutio non nisi ig-
norauerit illum excommunicatum esse. c. ab excommunicatis.
In scda an liceat episcopo vel archiepiscopo alteri clericos
ordmare. **S**olutio non sine litteris dimissorijs sui episcopi.

In tertia an liceat archiepiscopo subditos suffraganij sui damnare vel absolvere. **S**olutio non nisi negligens fuerit episcopus vel ad eum appellatio deferat vel in casu simili.

Decima causa habet tres questiones. **I**n prima queritur an ecclesia cum omni dote ad episcopum pertineat aut ad eius ordinationem. **S**olutio sic. c. regenda. **I**n secunda an liceat episcopis res ecclesie distrabere. **S**olutio non. c. precauere. **I**n tertia quid a singulis ecclesijs nomine cathedralici valeant exigere. **S**olutio. duos solidos. c. Item si quis

Undecima causa habet tres questiones. **I**n prima queritur an clericus ante civilem iudicem sit trahendus. **S**olutio non. **I**n secunda qua pena sit feriendus. qui clericum ad secularem iudicem traxit. **S**olutio excommunicationis. **I**n tertia qua pena dignus sit qui excommunicationem vel sententiam episcopi non seruauerit. **S**olutio talis est puniendus depositione.

Duodecima causa habet quinque questiones. **I**n prima queritur an liceat clericis proprium habere. **S**olutio non regularibus. c. non dicatis. **I**n secunda an liceat eis res ecclesie dare vel distribuere. **S**olutio non nisi in casibus. a iure concessis xij. q. ij. sine exceptione. **I**n tertia an clerici acquisita de rebus ecclesie possint relinquere quibus voluerint. **S**olutio non nisi ecclesie. c. i. de testa. requisiti. **I**n quarta quibus possint ea relinquere que de suis et rebus ecclesie peruenerunt. **S**olutio partim ecclesie & partim heredibus xij. q. iij. c. i. **I**n quinta an liceat clericis facere testamentum. **S**olutio sic de proprijs licet. de rebus autem ecclesie non. ij. q. v. c. fixum

Tredecima causa habet duas questiones. **I**n prima queritur. vtrum decime sint dande ratione territorij vel persone. **S**olutio ratione vtriusque. xvi. q. i. questi. **I**n secunda queritur an ius percipiendi decimas & funerandi tollatur prescriptione temporis. **S**olutio sic. quia tollitur ius percipiendi decimas. xvi. q. iij. extra de prescrip. de quarta. **S**ed ius funerandi non tollitur prescrip. vt iij. q. ij. s. non queritur.

Decimaquarta causa habet vi. questiones. **I**n prima q̄ritur an liceat clericis in iudicio sua repetere. **S**olutio sic. **I**n secunda an super rebus ecclesie de eadem ecclesia testes sunt recipiendi. **S**olutio sic. c. super prudentiam. **I**n tertia an preter sortem aliquid eligere sit vsura. **S**olutio sic. c. pleriqz. **I**n quarta an liceat clericis vel laycis vsuras petere. **S**olutio non. xiiij. q. iij. qm̄. nulli. c. nec hoc. **I**n quinta an ecclesie vel elemosine sint faciende de vsuris. **S**olutio non. xiiij. q. v. **I**n sexta an vsurarii possint agere penitentiaz nō facta restitutione. **S**olutio sic. si non habeant unde restituant. ca. si res aliena.

Decimaquinta causa habet viij. questiones. **I**n p̄ma que ritur an ea que fiunt ab ignorantibus sint eis imputanda. **S**olutio non nisi culpa sua per ignoratiaz deuenit. c. siqs de clericis. **I**n secūda an pro impensis patrocinij liceat clerico munera exigere. **S**olutio non. **I**n tertia an per cōfessionem mulieris. cum qua peccauit sacerdos sit condemnandus. **S**olutio non. c. Memim. **I**n quarta. an die dominico debeant episcopi causas audire. **S**olutio nō. c. placita. **I**n quinta an neganti crimen purgatio sit indicenda. **S**olutio sic. si laboret infama. c. p̄spiter. **I**n sexta an in criminalibus confessio sit extorquenda. **S**olutio sic. sed a curialibus nō. **I**n septima an episcopus solus deponere valeat p̄spiterz vel dyaconum. **S**olutio non. c. felix. **I**n octaua. **S**i confesus vel convictus de hijs que ante ordinationem commisit valeat ministrare. **S**olutio non. ca. vult.

Decimasexta causa habet septem questiones. **I**n prima. an liceat monachis populis officium celebrare. **S**olutio sic cum permissione episcopi & licencia abbatis. s. ecce. **I**n secunda an liceat eis in capellis suis sacerdotes instituere. **S**olutio sic. si eas possident cum omni iure. ca. visis. **I**n tertia an iura ecclesiarum per prescriptionem tollant. **S**olutio sic. ca. primo. **I**n quarta an ecclesia aduersus ecclesiam possit prescribere. **S**olutio sic. capitulo volumus.

In quinta an episcopus vñ abbas iure territorium capellani valeat vendicare. **Solutio** non. c. si quis. **I**n sexta. si quis rem ecclesie ab aliquo iniuste detentam sua auctoritate irrepsent an cadat a causa. **Solutio** Ipse quidem cadit a causa sed ecclesia non. c. si episcopus. **I**n septima an liceat alicui de manu layci ecclesiam recipere. **Solutio** non nisi ecclesia vel monasterium habeat ius patronatus. c. si quis demceps.

Decimaseptima causa habet quatuor questiones. **I**n prima queritur an reus sit voti cū a proposito cordis sui recedit. **Solutio** non quantum ad ecclesiam nisi ore pronuntiauerit. c. 1. **I**n secunda an beneficia sint ei reddenda. qui eis in infirmitate renunciauit. **Solutio** sic si non erat sui compos. **I**n tertia an liceat ei qui se tradit monasterio postea ad propria redire. **Solu.** sic infra añū. **I**n quarta. si retroierit an sint ei sua reddenda. **Solu.** sic si de licetia sui prelati recessit alias nō.

Decimaoctaua causa habet duas questiones. **I**n prima queritur an abbas factus episcopus acquirat monasterio vel ecclesie. **Solutio** dum fuit abbas acquisiuit monasterio. **Sed** dum factus episcopus ecclesie. c. qñ sit. **I**n secunda an per episcopum sit abbas eligendus. **Solutio** a fratribus est eligendus. s. ab episcopo ordinandus. c. hoc tantum.

Decimanona causa habet tres questiones. **I**n prima queritur an episcopus debeat permittere clericos ad monasterium transire. **Solutio** sic. **I**n secunda si voluerint an liceat eis eo munito ad monasterium transire. **Solutio** sic. c. due sunt.

In tertia an liceat canonicis regularibus transire ad monasterium monachorum. **Solutio** non. sine licencia sui prelati.

Vicesima causa habet quatuor questiones. **I**n prima queritur an pueri traditi monasterijs cogantur ibi manere. **Solutio** nō nisi postquam venerint ad annum discretionis et consenserint. **I**n secunda si preter voluntatem parentum intrauerint monasterium an possint per eos extrahi de monasterio. **Solutio** sic infra annum & diem si sunt infra annos discretionis. c. si puella. **I**n tertia qui mutus cucullam induerit an cogatur eam retinere.

Solutio nō nisi postq̃ consenserit. **I**n quarta an liceat ab vno monasterio trāire ad aliud. **S**olutio sic arcioris regule

Vicesima prima causa habet v. questioes. **I**n prima queritur an liceat clerico in duabus ecclesijs inscribi. **S**olu. nō de iure cōmuni. c. 1. n. **I**n secunda an liceat clerico a sua ad ecclesiam aliam transire. **S**olutio nō sine litteris dimissorijs sui episcopi. c. si quis iam. **I**n tertia an liceat clericis suscipere procuracionem negotiorum seculariū. **S**olutio nō nisi causa pietatis. **I**n quarta an liceat clericis ornari vulgarijs vestibus. **S**olutio non. **I**n quinta qua pena sint feriendi clerici q̃ ad seculare negocium fugiunt. **S**olutio excommunicatione.

Vicesima secunda causa habet quinq̃ questiones. **I**n prima queritur an iuramentum sit prestandū. **S**olutio sic causa necessitatis. **I**n secunda an sit periurus qui iurat falsum qd̃ putat esse verum. **S**olutio sic propter intencionem fallendi. **I**n tertia an liceat clericis episcopo denegare certaz obedienciam. **S**olutio non ante condemnationem. **I**n quarta an iuramentum illicitum sit seruandum. **S**olutio non. ca. in malis r̃c. **I**n quinta an sit periurus qui cogit aliam periurare. **S**olutio sic. c. periurare.

Vicesima tertia causa habet octo questiones. **I**n prima queritur an militare sit peccatum. **S**olutio non. in iusto bello. ca. militare. **I**n secunda an bellum sit iustum quod sit ex edicto pulsandi malas causas hominum. **S**olutio sic ca. 1. **I**n tertia an iniuria ecclesiarum sit armis propulsanda. **S**olutio est ab hijs quibus licet. c. fortitudo. **I**n quarta an vindicta sit inferenda. **S**olutio est ab eo cuius interest. c. ea vindicta. **I**n quinta vtrum sit peccatum iudici ṽl ministro reos occidere. **S**olutio non si fiat causa iusticie. ca. etiam sine peccato. **I**n sexta an mali sint cogendi ad bonum. **S**olutio non. ca. ad fidem. **I**n septima an heretici sunt spoliandi suis et ecclesie bonis. **S**olutio sic. capitulo. **I**am vero. **I**n octava an liceat clericis arma mouere. **S**olutio non manu propria nisi in causa necessitatis. ca. quicumq̃.

Vicesimaquarta causa habet iii. q̄stōes. **I**n p̄ma q̄rit̄ an hereticus possit aliquē excomūicare. **V**olutio nō. c. audim⁹. **I**n secūda an post mortē possit aliquis excomūicari. **V**olutio potest pro heresi. c. sane. **I**n terciā an pro peccato dñi tota familia debeat excomūicari. **V**olutio nō si m̄dici pōt. c. si heres.

Vicesimaquinta causa hz ij. q̄stōes. **I**n p̄ma queritur an auctoritate p̄uilegij q̄s cōtra ius cōmune valeat se tueri. **V**olutio. valz. s. vlt. **I**n sc̄da an seq̄ncia p̄uilegia derogēt p̄iorib⁹. **V**olutio sic si debet ex tota sciēcia l̄ c̄ta sciēcia c. rescripta.

Vicesimasexta causa habet septem q̄stōes. **I**n p̄ma querit̄ an sint sortilegi qui sub ficto noīne religionis futura promittunt. **V**olutio sunt. **I**n secūda an sit peccatum esse sortilegum. **V**olutio sic. c. fors. **I**n terciā a quibus gen⁹ diuinationis sumpsit exordium. **V**olutio a parhis. **I**n quarta quot sunt genera diuinationis. **V**olutio quatuor s̄m nūmerum. duo vero s̄m formam. **I**n quinta an sortilegi sunt excomūicandi. **V**olutio sic. c. Contra ydolorum. **I**n sexta utz excommunicatus ab ep̄scopo possit reconciliari a presbitero. **V**olutio non inconsulto ep̄scopo nisi in causa necessitatis. c. ab infirmis. **I**n septima an morientibus sit penitencia indicenda. **V**olutio non. sed innotescenda. c. admoneant.

Vicesimasextima causa habet duas q̄stōes. **I**n p̄ma queritur an coniugium possit esse inter vouentes. **V**olutio nō si votū sit solēpnisatum secus si simplex. c. i. & ij. **I**n secūda an liceat sponse a sponso recedē. **V**olutio non si desponsatio sit de presenti. ca. desponsatam.

Vicesima octaua causa habet tres q̄stōes. **I**n p̄ma queritur an sit coniugium inter infideles. **V**olutio non. c. oportet. **I**n secūda an liceat conuerso ad fidem ducere aliā uiuente priore. **V**olutio sic si diuinitus sit ab infideli. c. si infidelis. **I**n terciā an bigamus sit qui habuit vnam uxorem ante baptismum & aliam post. **V**olutio sic & hoc ratione baptismi.

Vicesimanona causa hz ij. q̄stōes. **I**n p̄ma q̄rit̄ an sit matrimonium int̄ suū et ingenuū. **V**olutio sic nisi error impediat.

In secunda cum deprehenderit illa seruum .an liceat ei ab illo recedere. **Solutio** sic .c. si quis ingenuus.

Tricecima causa habet quinqz questiones. **I**n pma queritur an sit debitū reddendū vxori que propriū filiū de fonte suscepit. **Solutio** sic nisi ex consensu vtriusqz sit factū .c. dictum est. **I**n secunda an sponsalia trahant mē infantes. **Solutio** non infra septimū annum .c. vbi non est. **I**n tertia an spirituales vel adoptiui filij naturalibus possint deputari. **Solutio** non .c. 1. **I**n quarta vtrū liceat aliquē adducē cōmatrem vxoris sue in vxorem. **Solutio** sic vxore mortua si cōmaternitas precessit matrimonij .c. sciscitat. **I**n quinta an clandestina desponsatio manifeste preiudicet. **Solutio** nō quantum ad ecclesiam.

Tricecimaprima causa habet tres questiones. **I**n prima queritur .an possit duci in vxorem que prius polluta est per adulterium. **Solutio** potest cum dederit ei fidem pri⁹ adulter viuente viro nisi machinatus esset in mortem eius .ca. si quis viuente. **I**n secunda an filia sit in vita tradenda viro alicui in vxorem. **Solutio** non .c. 1. §. 1. **I**n tertia an post patris spōsiōz ipa possit nuberi aliq. **Solutio** p̄t si nō cōsenserit.

Tricecimasecūda causa habet viij. questiones. **I**n prima querit⁹ an liceat meretricem ducere in vxorem. **Solutio** sic cū renūciat. **I**n secunda an ipsa sit cōiunx appellata que dicitur causa incontinēcie. **Solutio** est. **I**n tertia cui⁹ arbitriū sequit⁹ mulier an aui liberi vel patris originarij. **Solutio** aui. **I**n quarta an viuēte vxore liceat alicui ex ancilla filios querere. **Solutio** nō. **I**n quinta si ea q̄ multa opprimit pudicitia amittere cōprobat. **Solutio** nō .§. 1. **I**n sexta si adulter adulterā dimittere possit. **Solutio** nō. **I**n octaua si in hoc saltem casu infidelem ducere possit ea condicione vt reuertatur ad fidem. **Solutio** non .capitulo solum.

Tricecimatercia causa habet quinqz questiones. **I**n pma queritur an propter impotentiam coeundi sit aliqua a viro separanda. **Solutio** sic .capitulo **S**i quis.

In secunda an seperata possit ei nubere cū quo p̃p̃ fornicata est. **S**olutio potest p̃ña per acta. c. **I**n adulescencia. **I**n tercia an sola contritione cordis possit deleri peccatum. **S**olutio sic vbi facultas confitendi non suppetit si confessionem non contempserit dum poterit haberi. c. prepostera. **I**n q̃rta si tempore orationis vxori quis debeat reddere debitū. **S**olutio sic. **I**n quinta an vir sine consensu vxoris possit reuere continentiam vel econuerso. **S**olutio non.

Tricecima quarta causa habet duas questionies. **I**n p̃ma queritur an rea adulteri sit que credens virum mortuū nup̃ sit alteri. **S**olutio non. **I**n secunda an redeunte p̃ore cogenda sit redire ad p̃mum & recedere a secundo. **S**olutio sic.

Tricecima quinta causa habet x. questionies **I**n p̃ma queritur an liceat aliquē ducere ex cognatiōe propria. **S**olutio non. **I**n secunda an liceat aliquem ducere ex cōsanguinitate vxoris sue. **S**olutio non. **I**n tercia vsqz ad quem gradum debet quis abstinere a consanguineis suis & vxoris sue. **S**olutio vsqz ad vii. sc̃d̃m antiquos. **I**n quarta queritur quare vsqz ad septimum gradum computatur consanguinitas. **S**olutio ad instar vii. etatum huius seculi **I**n quinta quomodo gradus cōsanguinitatis sūt cōputandi. **S**olutio sicut ostēditur in arbore. **I**n sexta qui iure propinquitatē firmare debeant. **S**olutio propinqui & vicini. **I**n septima an illi qui in incestu nati sunt filij reputentur. **S**olutio non. **I**n octaua si consanguinei ignoranter coniuncti simul possūt remanere **S**olutio non nisi ex dispensatione romani pontificis in q̃nto gradu vel supra. **I**n nona an matrimonium seperatum per falsos testes si postea apparuerit ecclesiam fuisse deceptam sit reintegrandum. **S**olutio sic. capitulo quisquis. **I**n decima si relicta alicuius viri ad secundas nupcias transferit. an proles ex eis suscepta poterit copulari consanguineis prioris viri. **S**olutio non.

Tricecima sexta causa habet duas questionies. **I**n prima queritur. an is qui virginem oppressit raptum commisit.

Solutio sic. c. de raptoribus. **I**n secunda an rapta raptori nubere possit patre consensum prestare. **Solu.** sic. c. deniq3

Tercia pars decreti dicitur de consecratione eo qd ita incipitur. **E**t est diuisa in quinq3 distinctiones. **I**n prima agit de consecratione ec. & cele. missa. **I**n secunda de sacramento eucharistie. **I**n tercia de festiuitate per circulum anni celeb. **I**n quarta de baptismo. **I**n quinta de confirma. & ieiunio. **E**t sic terminatur liber in duobus. c. de spiritu sancto.

Incipiunt tituli legales secundū ordinē alphabeti diuersorum voluminum iuris civilis. **I**ncipiunt rubricę ff. veteris A

Adoptionibus & emancipationis libro primo. li. i.

Aliēacōe iudicij causa facta

Arbitris libro iii.

Ad senatusconsultū velleianum libro xviii.

Ad legem aquiliā li. ix.

Ad legē rodianā de iaculo li. ix

Ad exhibendum li. x.

Aleatoribus libro xi.

Ad senatusconsultum macedonianum libro ix.

Accusatiōe empti et venditi libro xix.

Accusatiōe empti et venditi libro xix.

Accusatiōe empti et venditi libro xix.

Accusatiōe empti et venditi libro xix.

Accusatiōe empti et venditi libro xix.

Accusatiōe empti et venditi libro xix.

Accusatiōe empti et venditi libro xix.

Accusatiōe empti et venditi libro xix.

Accusatiōe empti et venditi libro xix.

Accusatiōe empti et venditi libro xix.

Accusatiōe empti et venditi libro xix.

Accusatiōe empti et venditi libro xix.

Ad senatusconsultū filianum & claudianum li. xxix

Ammis & menstruis legatis & fideicommissis li. ix.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Alimentis et cibariis legatis libro x.

Acceptilacōibus libro viij.
Arborū furti cesarū li. ix.
Abigeis libro ix.
Accācōibo et iscpcoibo li. x.
Ad legē iuliā maiestatis li. x.
Ad legē iuliā d'adultio li. x.
Ad le. iul. de vi publica li. x.
Ad le. iuliā d' vi puata li. x.
Ad le. corneliā d'ficarij li. x.
Ad le. pōpenā d' piciōis li. x.
Ad le. corne. d' falsarijs li. x.
Ad le. iuliā repetēdaz li. x.
Ad legē iuliā de ānona li. x.
Ad legē iuliā peculat⁹ li. x.
Ad legē iuliā d' ambitu li. x.
Ad legem flauiam de pla-
giarijs libro x.
Ad senatusconsultum tur-
pilianum libro x.
A qbo appellare n̄ licz li. xi.
A quo appellet quis li. xi.
Appellōibo et relacōibo li. xi.
Appellacōibo recipiēs li. xi.
An per alium causa appella-
tiōis rescindi possit li. xi.
Aput quez a quo appellat⁹
aliā causā agē d'pellat⁹ li. xij.
Ad municipales libro xij.
Albo scribendo libro xij.
Administracōe rerū ad ciuit-
tatem pertinentium li. xij.

• f. • veteris B.

Bonoz possessiombus li. v.
Inforciati B.

Bōz possessiōe furioso ifan-
ti furdo et ceco d'petēte li. xij.
Bonorum possessiōe cōtra
tabulas libro xij.
Bonorum possessiōe secū-
dum tabulas libro xij.
Boms libertorum li. xij.
Bonorum possessiōe ex te-
stamento miltis li. xij.

• f. • Nom B.

Boms auctoritate iudicis
possiōēs seu venūdand li. iij.
Boms damnatorum li. x.
Boms eorū qui añ sentēciāz
mortem sibi cōsciuerūt li. x.

• f. • veteris C.

Constitutōibo p̄ncipū li. j.
Calumpniatoribus li. iij.
Communia p̄dia tam ru-
stica quam urbana li. viij.
Communia diuidenda li. j.
Condictiōe causa data cau-
sa non secuta libro xij.
Condictiōe ob turpem vel
iniustam causam libro xij.
Condictiōe indebita li. xij.
Condictiōe sine causa li. xij.
Capite mmutis libro xij.
Condictiōe furtiua li. xij.
Condictiōe ex lege li. xij.
Condictiōe triticaria li. xij.
Contrahenda emptiōe &
vendiōe. Et de pacis

inter emptorem & vendito-
rem libro xviii.

Comodati vel conducti li. xiii.

Constituta pecunia li. xiii.

Compensacionibus li. xvi.

Infortiati C.

Concubinis libro primo.

Confirmando tutore vel cu-
ratore libro ii.

Contraria tutelae actione li. iii.

Curatoribus furioso vel alijs
extra mores dandis li. iii.

Codicillis institucio li. iii.

Codicillis & omratio li. xi.

Codicillis con tablas li. xiii.

Collatione bonorum li. xiii.

Collatione dotis li. xiii.

Coniugendis cum emancipa-
to liberis eius li. xiii.

Carbomano edicto li. xiii.

.f. Noui C.

Collusione detegenda li. ii.

Confessis libro iii.

Cessione bonorum li. x.

Curatore bonis dando li. x.

Collegijs illicitis li. ix.

Cloacis libro v.

Concussione libro ix.

Confractioibus et expilatoribus

Crimine expilatoe heredita. li. ix.

Crimine stellionatus li. ix.

Custodia & exhibitione re-

orum libro x.

Cadaueribus punitorum li. x.

Captiuis & postliminio re-
uerfis libro xi.

Castrensi peculio li. xi.

Censibus libro xviii.

.f. veteris D.

De dimissione rerum et qualitatibus

Dolo malo libro iii.

Depositi vel contra li. xvi.

Districtione pignorum &
ypothecarum li. xviii.

Quorundam libro xxiii.

Donationibus inter virum
& uxorem libro xxiii.

Infortiati D.

Dote prelegata li. ix.

Dotis collatione li. xiii.

.f. Noui D.

Damno infecto & subgere-
re libro primo.

Donationibus li. i. li. i.

Donationibus causa mortis

Diversis temporibus et pre-
scriptiombus li. vi.

Doli mali & metus excep-
tione libro vi.

Quobus rebus stipulandis li. vii.

Decuriombus libro xii.

Decis ab ordine faciendis li. xii.

.f. veteris E.

Eo per quod factum erit quod minus
quis in iudicio sistat li. ii.

Edendo libro secundo.

Eo quod certo loco dari oportet
libro tredecimo.

Exercitatoria accōe li. xiiij.
Exceptione rei vendite &
tradite libro xxi.

Edilitio edicto & de redi-
bitoria actione li. xxi.

Ex quibus causis maiores
xxv. āms restituūtur li. iij.

Inforciati E.

Excusatoribus & tempori-
bus eorum idest tutor li. iij.

Eo qui pro tutore vel cura-
tore negotia gessit li. iij.

Ex quibus causis in posses-
sionem eatur libro vi.

.ff. Novi E.

Excepcoe rei iudicate li. vi

Eo qui appellauerat in pro-
uincia libro xi.

Excepcoibz et p̄scrip. li. vi

Effractoribus libro ix.

Extraordmarns cōmibz li. ix

Exceptione doli mali et me-
tus libro sexto.

Enciōibus & dupli sti-
pulatione libro xxi.

.ff. veteris F.

Feris et dilationibus et di-
uersis temporibus li. ij.

Fideicommissaria heredita-
tis peticione libro v.

Familia herq̄scunde li. x.

Fugitiuus seruus li. xi.

Fide instrumētorum li. xij

Fundo totali libro xij.

Inforciati F.

Fundo instructo vel infec-
to legato libro ix

Fidmissoribz et mādatoribz
hēdibz tutorz curatorz li. iij.

.ff. Novi F.

Fideicommissarys liberta-
tibus libro ij.

Fluminibus & ne quid in
flumine publico li. v.

Fonte libro v.

Furtis libro ix.

Furti aduersus nautas cau-
pones stabularios li. ix.

Furibz & balnearys li. ix.

Inforciati G.

Gradibus & affirmatibus
& nominibus eorum li. xij

.ff. Nom G.

Glande legenda libro v.

.ff. veteris H.

His qui sui vel alieni iuris
sunt libro secundo.

His q̄ ifamia notant li. iij.

His qui eiecerunt vel effu-
derunt libro ix

Heredibus tutorum vel cu-
ratorum libro iij.

Hereditate vel actione ven-
dita libro xvij.

Inforciati H.

His q̄ intestamēto delentur
p̄ inducūt p̄ mscribūt li. iij.

Heredibz instituendis li. iij

His que pene causa relin-
quuntur libro x.

His qui pro nō scriptis ha-
bentur libro x.

His quibus ut indignis le-
gata auferuntur li. x.

.ff. Nomi l.

His qui in fraude creditoris li.

.ff. veteris J. l. iij.

Iusticia & iure libro i.

Iurisdictione oīz iudicū li. ij.

In ius vocando li. ij.

In ius vocati ut eant li. ij.

In integrū restitutione li. iij.

Iudicis ubi quis agē li. v.

In officioso testamento li. v.

Iudicō finū regēdoz li. x.

Iureiurādo siue voluntario
siue necessario li. xij.

Interrogationibus in iure
faciendis libro xi.

In litem iurando li. xij.

Institutoria actione li. xij.

In rem verso li. xv.

In diem adiectione li. xvij.

In quibus causis pignus
vel ypoteca libro xx.

Iuris & facti ignorātia li. xxij.

Iure docium li. xxij.

Inforciati J.

Impenis circa res dotales
factis libro ij.

In iusto rescripto & irrito
testamento libro iij.

Iure de liberandi li. iij.

Iure codicillorum li. v.

.ff. Nomi J.

Iure patronatus li. xij.

Iure aureoz amuloz li. ij.

Interdictis libro v.

In iure actuz primato li. v.

Iudicati in solucōe li. viij.

Incendio ruma & naufra-
gio libro xi. li. ix.

Inurijs et famosis libellis

Illicitis collegijs li. ix.

Interdictis et d. portatis et
relegatis libro x.

Iure fisci libro xi.

Iure immunitatis li. xij.

.ff. veteris L.

Legibus et senatusconsultu
& longa cōsuetudine li. i.

Lege rodia de iactu li. i.

Lege commissoria li. xvij.

Locati & conducti li. xix.

Inforciati L.

Legittimis tutoribus li. ij.

Liberis cognoscendis li. i.

Liberis & postumjs insti-
tuendis preteritis vel exhe-
redandis libro iij.

Legatis & fideicommissis
primo libro vi.

Legatis & fideicommissis
secundo . . . libro vij.

Legatis & fideicommissis
tercio . . . libro viij.

Liberatione legata libro x.
Lege falcidia.
Legatis prestandis circa ta-
bularum bonorum possessione
petita libro xiiij.
Libris vniuersitatis li. xiiij.

• ff. **N**oni **L**.

Liberali causa li. ij.
Loco publico fruendo li. v.
Locis & itineribus publi-
cis libro quinto.
Libero hodie exhibendo li. v.
Liberis exhibendis & de-
ducendis libro v.
Litigiosis libro vi.
Libellis dimissoribus li. x.
Legationibus libro xii.

• ff. **v**eteris **O**.

Moribus xxv. annis li. iij.
Mortuo inferendo li. xi.
Mandati vel adducti li. xvij.

Inforciati **O**.

Militari testamento li. v.
Magistratibus aueiens li. iij.

• ff. **N**oni **O**.

Manumissionibus li. j.
Manumissi vindicta li. ij.
Manumissionibus que ser-
uis ad vniuersitatem perti-

nentibus imponuntur li. ij.
Muneribus & honoribus li. xii.
Manumissis in testamento li. ij.

• ff. **v**eteris **N**.

Ne quis eum qui in ius vo-
cabitur vi eximat li. ij.
Negociis gestis li. iij.
Naute caupones stabularij
ut recepta restituant li. iij.
Noxialibus actionibus li. ix.
Nautico fenore li. xxij.

• ff. **N**oni **N**.

Noni operis nunciacione li. j.
Natalibus restituendis li. ij.
Ne vis fiat ei qui in posses-
sionem missus fuit libro v.
Ne quod in loco sacro fiat li. v.
Ne quid in flumine publi-
co ripa ve eius li. v.
Ne de statu defunctorum post
quicquid querat li. ij.
Nihil debet innovari pen-
dente appellatione li. xi.
Nundinis libro xij.
Nouacionibus et delegacio-
nibus libro octavo.

• ff. **v**eteris **O**.

Origine iurium & omnium
magistratuum libro j.
Officio consulis libro j.

Officio prefeti ptorio li. 1.

Officio prefeti vrbis li. 1.

Officio questoris li. 1.

Officio pretoris libro 1.

Officio prefeti vigilu li. 1.

Officio pconsul et legati li. 1.

Officio prefeti augusti li. 1.

Officio presidis libro 1.

Officio procuratoris cesaris libro primo.

Officio iuridici li. 1.

Officio eius cui mandata e iurisdiclio libro 1.

Officio assessoris li. 1.

Operibus seruorum li. vii.

Sequit Inforciati. **O.**

Optione vel electione legata libro nono.

Obsequijs a liberis et liberis parentibus & patroms prestandis libro xii.

Operis libertorum li. xii.

.ff. Nom. O.

Operibus publicis li. xii.

.ff. veteris O.

actis libro secundo.

Procuratoribus & defensoribus libro tercio.

Petitione hereditatis li. v.

Possessoria hereditatis actione libro quinto.

Postulando libro iij.
Publiciana in rem actione
libro sexto.
Pignoraticia actione li. xiiij.
Peculio libro xv.
Periculo & cominodo rei
vendite libro xviiij.
Prescriptis verbis & in fa-
ctum actionibus li. xix.
Pro socio libro xviiij.
Pignoriis & hypothecis.
et qualiter ea contrabantur
libro vicesimo.
Probationibus & presump-
tionibus libro xxij.
Pactis dotalibus li. xxiiij.

Inforciati **P**.

Penu legata libro xix.
Peculio legato libro xxix.

• ff. **N**oni **P**.

Pro soluto libro iij.
Publicanis & vectigalibus
libro primo.
Pro emptore libro iij.
Pro herede libro iij.
Pro donato libro iij.

Pro delicto libro tercio.
Pro legato libro iij.
Pro dote libro iij.
Pro suo libro tercio
Pro privilegio creditor li. iij.
Precario li. v. li. viij.
Pactis it emptore et vendi.
Pretoris stipulacionibus li. viij.
Primatis delictis li. ix.
Publicis iudiciis li. x.
Primilegiis veteranorum li. xi.
Preuaricatoribus li. ix.
Pupillaribus actionibus li. ix.
Pensis libro x.
Per quem appellavit in pro-
vincia defendi.
Pollicitationibus li. xii.
Pro senectis libro xii.

• ff. **V**eteris **Q**.

Quod quisque iuris in alterum
statuit ipse eodem utatur li. ii.
Qui satisfacere coguntur li. ii.
Quod cuiusque universitatis li. iij.
Quibus ex causa maiores li. iij.
Quod inter causa gestum est li. iij.
Quando dies usufructus le-
gati cedit libro septimo.

Quando seruitutes admittantur libro viij.

Quibus modis usufructus vel vfus amittatur libro viij.

Quibus rebus ad eundem iudicem eant libro xi.

Quod cum eo qui in aliena potestate est negocium gestum esse dicatur li. xiiij.

Quoniam si peculio actio est annualis

Quod iussu li. xv. li. xv.

Que res pignori et hypothecae obligari possit li. xx.

Qui potiores in pignore habeantur libro xx.

Quibus modis pignus vel hypotheca soluitur li. xx.

Quibus causis pignus vel hypotheca contrahitur li. xx.

Infortiati Q.

Qui petant tutores et curatores et ubi petantur li. ij.

Quando ex facto tutorum vel curatorum minores conueniri et agere possint li. ij.

Quod falso tutore vel actore gestum esse dicatur li. xiiij.

Quando dies legatorum vel fideicommissorum cedit li. xiiij.

Quemadmodum testamenta apertantur inspiciantur et describantur li. v.

Quibus non compedit bonorum possessio li. xiiij.

Quis ordo in bonorum possessione

hominibus seruetur libro xiiij.

.ff. Noui. Q.

Qui sine manumissione ad libertatem perueniunt li. xij.

Qui et a quibus manumissi liberantur libro xij.

Quibus ad libertatem prodicmare non licet li. xij.

Que in fraudem creditorum facta sunt li. iij.

Quorum bonorum li. v.

Quorum legatorum li. v.

Quod vi aut clam li. v.

Questiombus libro x.

Quarum rerum actio non datur libro sexto.

Quando appellare licet li. xi.

Quis et a quo appelletur li. xi.

Quoniam appellandum sit li. xi.

Que sententia sine appellatione rescindatur li. xi.

.ff. veteris R.

Rerum dimissione li. i.

Receptis qui arbitrium receperunt ut sententiam dicant id est de arbitris li. iij.

Rerum vindicatione li. vi.

Rebus creditis si certum petatur et de conditione li. xij.

Religiosis et sumptibus funerum libro x.

Rescindenda venditio li. xvij.

Rerum permutatione li. xij.

Ritu nupciarum li. xxiiij.

Repudijs et diuocijs. li. xxiiij.

Inforciati **R**.

Rebus eorum qui sub tutela
vel cura sunt sine decreto non
alienandis et supponendis li. iij.

Rebus dubijs li. x.

Regula cathomana li. x.

.ff. **M**om **R**.

Re iudicata & effectu senten-
tiaz & interlocutoriis li. iij.

Ripa munienda li. v.

Rebus auctoritate iudicis
possidendis libro iij.

Remissionibus li. v.

Rimis de fonte libro v.

Rem pupilli vel adolescen-
tis saluam fore. li. viij.

Rem ratam haberi & de ra-
ti habitatione libro viij.

Recptatoribus libro ix.

Requirendis & absentibus
puniendis libro x.

Re militari libro xi.

Regulis iuris libro xii.

.ff. **V**eteris **R**.

Statu hominum li. i.

Senatoribus libro. i. li.

Sigs i ius vocat? non erit li.

Siquis ius dicenti non ob-
temperauerit libro ij.

Si ex noxali causa agatur
quomodo caueatur li. ij.

Siquis cautionibus in iudi-

cio existendi causa facis non
obtemperauerit li. ij.

Si ps hereditatis petat li. v.

Si ager vectigalis vel em-
phyteoticus petatur li. vi.

Si usufructus petitur vel
ad alium pertinere noscat li. viij.

Seruitutibus urbanorum
prediorum libro viij.

Seruitutibus rusticorum pre-
diorum libro viij.

Si seruitus vendicetur vel
ad alium pertinere neget li. viij.

Si quadrupes pauperie da-
num fecisse dicatur li. ix.

Seruo corrupto li. xi.

Si mentor falsum modum
dicat libro xi.

Sepulchro edificando

Seruis exportandis li. xviij.

Sponsalibus li. xxiiij.

Inforciati **S**.

Soluto matrimonio ques-
admodum dos petatur li. xi.

Si ventris nomine i posses-
sione missa.

Si mulier ventris nomine
calumpnie causa ipsius esse
dicetur libro primo.

Suspectis tutoribus & cu-
ratoribus libro ij.

Sigs ab intestato et alio modo
possideat hereditatem li. xxix.

Sigs aliquod testamentum ir-

ranphibuenit l' cogent li. v.

Veruitute legata libro ix.

Suppellectili legata li. ix.

Si certū petatur li. xii.

Si a parente quis maūmis
fuit libro xii.

Si quid in fraudem pigno
ri factum sit libro xii.

Si tabule testamenti nulle
extabāt libro xii.

Successorio edicto li. xii.

Verus & legitimus heredi li. xii.

Si cui plusq̃ licuit p̃ legē
falcidia legatū eē dicat li. xi.

.ff. Noni **B.**

Si ingenuus esse dicat li. ii.

Deperationibus libro v.

Superficiebus libro v.

Bilimiano interdicto li. v.

Stipulatione seruorum li. vii.

Volucōibz et libacō. li. vii.

Si quis in testamento liber
esse iussus li. ix.

Si familia furtū fecisse dica
tur li. ix.

Si familia furtū fecisse dica
tur li. ix.

De pulchro violato li. ix.

Si māz passi et restituti li. x.

Si tutor vel curator q̃ ma
gistratus appellat li. xi.

Si appellatione pendente
mors interueniat li. xi.

Si tabule testamenti exta
bunt libro xii.

.ff. veteris **T.**

Transacionibus libro ii.

Tributaria actione li. xii.

Testibus libro xii.

Inforciati **T.**

Qutoribus & curatoribus
datis ab his qui ins dandi
habent & quibus ex causis
dari possunt libro ii.

Tutelis libro ii.

Tutela testamentaria li. ii.

Testamentis qui testamentū
facere possūt & quēadmodū
testamenta fiant li. iii.

Testamentum militū li. v.

Tritico vmo & oleo li. ix.

.ff. Noni **T.**

Tabulis exhibendis li. v.

Tigno in iuncto li. vii.

Turba libro vii.

Termino a moto li. vii.

.ff. veteris **V.**

Usufuctu quis vtatur vel
fruaturs libro vii.

Usufuctu accrescēdo li. vii.

Usufuctu earum reruz que

usu consumuntur li. vii.

Usu & habitatione li. vii.

Usufuctuarius quēadmo
dū caueat libro vii.

Usus et fructus et mora li.

Inforciati **V.**

Ventre inspiciendo custodi

endoqz parati libro i.

Vulgaris & pupillari insti

tutione libro iii.

Usu et usufructu et redditu
& habitacōe et opis p lega
tum fideicommissū datis li. ix
Ut legatorū & fideicommiss
orum seruandorū causa ca
ueatur libro xij.
Ut in possessione legatorū
l fideicommissorū seruandorum
causa esse liceat li. xij.
Unde legitimū li. xij.
Unde liberi libro xij.
Unde cognati li. xij.
Unde vir & vxor li. xij.
Ut veteranorum militū suc
cessione libro xij.
Ut legibus senatusq; consulto
bonorū possessio det li. xij.
Ventre in possessione int
tendo & curatore ei⁹ li. xij.
• ff. **U**om V.
Usurpationibus & usucap
tionibus libro ij.
Via publica & itinere pub
lico fruendo libro v.
Ut in flumine ripa ve nau
gare libro quinto.
Vi & vi armata li. v.
Vti possidetis utrobi li. v.
Ut migrando
Verborū obligacōib⁹ li. vij.
Vi bonorū raptorū li. ix.
Vocatione & excusatione
munerum libro xij.
Varijs & extraordinarijs

cognitionibus libro xij
Verborū significacōe li. xij.
Dequū rubice codicis. A.
Apostatis libro primo.
Assessoribus & domesticis
Amoms li. i. li. i.
Aduocatis diuersorum iudi
ciorum libro ij. li. ij.
Aduocatis diuersorū iudicū
Alienatione iudicij mutan
di causa facta libro ij.
Aduocatis fisci li. ij.
Ad exhibendum li. ij.
Actioib⁹ et obligacōib⁹ li. iij.
An seru⁹ p suo facto li. iij.
Actioib⁹ hereditarijs li. iij.
Actione pignoratitia li. iij.
Actione exercitatoria
Ad senatusconsultum mace
domanum libro iij. li. iij.
Ad senatusconsultū filianū
Actioib⁹ empti et vendi li. iij.
Alēdis liberis a pntib⁹ li. v.
Administracione tutorum
& curatorum li. v.
Almētis pupill⁹ pntas li. v.
Arbītrio tutele li. v.
Auctoritate prestanda li. v.
Actore a curatore vel tuto
re dando libro v. te
Adeūda et abstīnēda herēda
Ad legem falcidiam li. vi.
Ad senatusconsultum tercu
lianum libro sexto

Ad senatusconsultum orfi-
cianum libro vi.

Affertione tollenda li. vii.

Acquirenda & retinenda pos-
sessioe aduersus editore li. vii.

Annali exceptione li. vii.

Alluvionibus & paludibus li. vii.

Appellatiombus li. vii.

Acceptilatiombus li. vii.

Adoptiombus librorum li. vii.

Ad legem iuliam maiesta-
tis libro nono.

Ad legem iuliam de adulte-
rys & stupris libro ix.

Ad legem iuliam de vi pu-
blica & priuata li. ix.

Ad legem corneliam de fidei-
commissis libro ix.

Ad legem flauiam de plagi-
ariis libro ix.

Ad legem fiscelliam li. ix.

Ad legem corneliam de fal-
sariis libro ix.

Ad legem iuliam repetundarum li. ix.

Ad legem iuliam de habitu li. ix.

Abigeis libro ix.

Abolitiombus libro ix.

Ad senatusconsultum turpi-
lianum libro ix.

Trium li. **C**odicis A.

Amona & tributis li. x.

Apochis publicis li. x.

Ad legis libro x.

Auripublici persecutoribus li. x.

Argenti precio quod the-
sauris infertur libro x.

Ammunis ciuilibus li. xi.

Administratioe reipublice li.

Aqueductu li. xi.

Armorum usu mscio prin-
cipe interdicto.

Agcol' censitis & coloniis li. xi.

Agricolis & mancipijs do-
minicis vel fiscalibus li. xi.

Agentibus in rebus li. xi.

Appertoribus prefectorum preto-
rio & privilegijs eorum li. xi.

Appertoribus magistrorum
militum & privilegijs li. xi.

Appertoribus pro confu-
lis et legatis li. xi.

Appertoribus comitis agens.

Appertoribus contrarietatis li. xi.

Appertoribus prefecti ante li. xi.

Codicis B.

Bonis libertorum & iure-
patronatus libro vi.

Bonorum possessione secun-
dum tabulas libro vi.

Bonorum possessione con-
tra tabulas libro vi.

Bonis damnatorum seu p-
scriptorum libro ix.

Bonis sciencium sibi motum li. ix.

Bonorum possessione contra
tabulas testamenti liberti li. vi.

Bonis matris et matris generis

Bonis qui liberis li. vi.

Trium librorū Codicis B
Bons auctoritate pñcipis
posidendis libro x. li. x
Bois vacatibo et icorpacōe

Triū li. codicis C.

Cōtractibz rei fāiliaris li. i.
Contractibus iudicum vel
eorū qui sūt circa eos li. ij.
Causis ex quibz infāma ali
cui irrogatur libro ij.
Cōmūia vñsqz iudicij li. iij.
Communū dīcēdo li. iij.
Cōsortibz eiusdē litis li. iij.
Conditione mdebita li. iij.
Conditione obcausam da
torum libro iij.
Cōdictōe ob turpē cāz li. iij.
Conditione furtiua li. iij.
Cōdictōe ex lege li. iij.
Constituta pecuma li. iij.
Commodato libro iij.
Compensatiombus li. iij.
Cōtrahēda empōe li. iij.
Cōmumū rez aliēacōe li. iij.
Cōmercij & mercatoribus
Concubinis li. v. li. iij.
Confirmādo tutore li. v.
Cōtrario iudicio tutele li. v.
Curatōe furiosi & p̄digi li. v.
Carthomano edicto li. vi.
Collatiombus libro vi.
Codicillis libro vi.
Communia delegatis & fi

deicommissis libro vi.
Conditione inserta legatis
vel fideicommissis li. vi.
Caducis tollendis li. vi.
Cōmūia & successiōibz li. vi.
Collusione detegenda li. viij.
Cōmūia & vsuēpīōibz li. viij.
Cōmū suo māumisso li. viij.
Communia de manumissio
nibus libro viij.
Comminationes vel episto
las libro viij.
Confessis libro viij.
Contrahēda vel cōmittē
da stipulatione li. viij.
Creditorem emictionem nō
debere libro viij.
Crimne peculatus li. ix.
Custodia reorum li. ix.
Crimne sacrilegij li. ix.
Crimne expilate heredita
tis libro ix.
Crimne stellionatus li. ix.
Calumpniatoribus li. ix.

Triū li. Codicis C.

Cōuēiēs fisci d̄bitoribz li. x.
Capiendis & distrābendis
pignozibus tributorū li. x.
Canone largitionalium titu
lorum libro x. li. x.
Cōditis in publicis hōreis
Collatione donatorum vel
reuelatoz aut tñslatoz li. x.

Collatione eris libro x.
Curiombus et filijs eorum.
Classitis libro xi.
Curialibus vrbis rome li. x.
Collegiatis libro xi.
Canone frumentario vrbis
rome libro xi.
Capitatione ciuium censibus
exmenda libro xi.
Coloms palastinis li. xi.
Colomis tracēsis li. xi.
Coloms illiriciams li. xi.
Censibus censitoribus equa-
toribus & inspectoribus li. xi.
Collatione fundorum patri-
momalium & emphiteo-
ticorum libro xi.
Conductoribus & pcurato-
ribus prediorū fiscalium li. xi.
Collatione fundorū fiscalium
vel rei priuate l. domice vel
civitatis vel templi. li. xi.
Cipressis ex luco damnensi
vel parseis per egyptum nō
excidendis libro xi.
Consulibus et non spergēd
ab hys pecunijs & de prese-
ctis & magistratibus & pa-
trichs militum libro xi.
Cōsistoriams militibus li. xi.
Comitibus & tribuns sco-
larum libro xi.
Comitibus rei militaris li. xi.
Comitibus & archimis sa-

en pallacy libro duodecimo.
Comitibus qui procuratio-
nem petunt libro xi.
Curiosis libro xi.
Castrensi omnium palati-
norum peculio li. xi.
Castrensi peculio militum p-
fecti amonazum li. xi.
Comeatu libro xi.
Cursu publico & angarys
& per angarys libro xi.
Coartalibus pncipibus li. xi.
Codicis D.
Defensoribus civitatū li. i.
Diversis rescriptis et prag-
maticis sanctionibus li. i.
Dolo malo libro ii.
Dilationibus libro iii.
Deposito libro iii.
Donationibus ante nupcias
as & propter nupcias li. v.
Dotis commissione li. v.
Dote cauta nō nūerata li. v.
Donationibus inter virum
& uxorem libro v.
Divorcio facto apud quem
liberi morari debeant li. v.
Dimidenda tutela li. v. | vii.
De ticia libertate tollēda li.
Distractōe pignorum li. vii.
Duobus reis stipulādis et du-
obus reis pnttēdis li. vii.
Donationibus qui sub mō
vel conditione fiunt li. vii.

Triū li. Codicis D.

Delatoribus libro x.
Defensoribus libro x.
Discussoribus libro x.
Decretis decurionum super
immunitate quibusdam cō
cedenda libro x.
Debitoribus ciuitatū li. xi.
Diuersis pōis urbāis et ru
sticāis templorū et ciuitatū
et omī redditu ciuili li. xi.
Digmitatibus li. xij.
Domesticis et p̄tectoribus
Decimis li. xij. | li. xij.
Desertoribus & occultato
ribus libro xij.
Diuersis officiis et appito
ribus iudicum & probato
riis eorum libro xij.

Codicis E.

Amendatione libro i.
Episcopis & clericis li. i.
Euendo libro ij.
Episcopali audientia et di
uersis capitulis li. i.
Errore calculi li. ij.
Errore aduocatorum li. ij.
Ex quibus causis alicui m
fama irrogatur li. ij.
Ex delictis defunctorū iqn
tum heredes restitucōis cō
ueniantur libro iij.
Exercitatoria actione li. iij.
Eunuchis libro iij.

Edilicis actionibus li. iij.
Eo qui pro tutore negotia
gerit libro v. | li. v.
Executionibus et t̄pibz eorū
Excusationibus veterano
rum libro v.
Edicto successorio li. vi.
Edicto dñi adriam tollen
do libro vi.
Execucōe rei iudicate li. viij.
Edificis primatis li. viij.
Etia ob crogphariam pecu
mā pign⁹ teneri posse li. viij.
Exceptionibus siue prescri
ptionibus libro viij.
Eunctionibus libro viij.
Emancipationibus libero
rum libro viij.
Exhibendis vel transmittē
dis reis libro ix.
Emēdacōe suozū li. ix.
Emēdacōe propmāz li. ix.

Triū li. Codicis E.

Exactionibus libro i.
Excusationibus munez li. i.
Excusacōibz artificū li. i.
Expensis ludorum li. xi.
Equestri digmitate li. xij.
Exactione & translatione
militariū ānonarum li. xij.
Executionibus & exactio
nibus libro xij.
Erogatione militaris anno
ne libro duodecimo.

Codicis F.

iliofamilias libro secūdo
Fideiussoribus minorū li. ij.
Formulis libro ij.
Ferys libro iij.
Familie heriscunde li. iij.
Fimum regendorum li. iij.
Fide instrumentorū li. iij.
Fundo dotali libro v.
Fideiussoribus tutorum li. v.
Fugitiuis seruis libro vi.
Furtis et suo corrupto li. vi.
Fideicommissis libro vi.
Falsa causa adiecta legato
vel fideicommissis li. vi.
Fideicommissariis liberta-
bus libro vii.
Fruitibus et litis expensis li. vii.
Fideiussoribus & manda-
toribus libro vii.
Famosis libellis libro ix.
Falsa moneta libro ix.
Triū li. Codicis F.
Fide instrumentorum & iu-
re haste fiscalis li. x.
Fiscalibus vsuris li. x.
Filiisfamilias & quēadmo-
dū pater p. hijs teneat li. x.
Frumento vrbis constan-
tinopolis libro xi.
Frumento alexandrimo li. xi.
Fabricensibus libro xi.
Fundis limitosis & terris
& paludibus & pascuis li. xi.

Fundis patrimonialibus et
saltuensibus & emphithe-
oticis libro xi.

Fundis reipublice & salti-
bus domine domus li. xi.

Fugitiuis coloms primoia
libro & emphitheoticis li. xi.

Fundis & saltibus rei do-
minice libro xi.

Filys officialiū militarium
qui moriūtur in bello li. xi.

Codicis G.

Generali abolitione li. ix.

Triū li. Codicis G.

Gladiatoribus li. xi.

Grege dominico li. xi.

Codicis H.

Hereticis & manicheis &
samaritanis libro i.

His qui ad ecclesiam confu-
gunt libro i.

His qui in ecclesia manu-
mittuntur libro i.

His qui ad statuam confu-
gunt libro i.

His qui potenciorū nomne
titulos predys affigūt li. ij.

His qui vi metus & causa
fiunt libro ij.

His qui remam etatis im-
petrauerunt libro ij.

Hereditate vel actione ven-
dita libro quarto.

Heredibus tutorum libro v.

Heredibus instituendis et q
pſone nō pnt mſtitui li. vi.
His qui ſub modo legati.
His quibus vt indigni he
reditates auferuntur li. vi.
His qui pene nomine in te
ſtamento vel codicillo relin
quuntur libro vi.
His qui ſub modo legati p
fideicommiſſi reliquunt li. vi.
His quibus ante apertas ta
bularum hereditates tranſmit
tuntur libro vi.
His qui a non domino man
umittuntur libro. vii.
His qui propter metum a
ſententia iudicis non appel
lauerunt libro vii.
His qui in pſimorum credito
rum loco ſuccedunt li. viii.
His qui accuſari nō pnt li. ix.
His qui parentes & libe
ros occidunt libro ix.
His qui ſibi aſcribunt ali
quid in teſtamento li. ix.
His qui latrones p alijs cri
mine reos occultauerunt li. ix.
Triu li. Codicis B.
His qui ex publicis rombo
mutua pecunia acceperunt li. x.
His qui ſe defendunt li. x.
Honoribus vel muneribus
non continuandis inter pa
trem & filium & de inter

uallis libro decimo.
His qui ſponte munera pu
blica ſuſcipiunt li. x.
His qui a principe vacatio
nem acceperunt li. x.
His qui numero liberum vel paup
tate excuſationem meruerunt li. x.
His qui nō impletis ſtipendij
ſacramento ſoluti ſunt li. x.
His qui exilio dati vel ordi
ne ſunt remoti li. x.
His qui ex publica collatione
illata ſunt nō uſurpandis li. x.
Honoratorum vehiculis li. x.
His qui ex officio quod admi
niſtrauerunt conueniunt li. xi.
His qui in ſacro palatio li. xii.
Codicis de J.

Iudeis & celicolis li. i.
Iuris et facti ignorancia li. i.
Iuſtiniano **C**odice confirmā
do libro primo.
In ius vocando li. ii.
In integrum reſtitutione mi
norum xxv. annis li. ii.
In quibus cauſis reſtitutio
in integrum neceſſaria non
ſit libro ſecundo.
In integrum reſtitutione poſ
tulata ne quod noui fiat li. ii.
Iureiurando propter calūp
niam dando libro ii.
In iuris nemo agere vel ac
cuſare cogatur libro iii.

Iudicijs libro .tercio.
Jurisdictione om. iur. li. iij.
In glo. cāis militātes li. iij.
Inofficioso testamēto li. iij.
Inofficiosis dotibus li. iij.
Jure emphiteotico li. iij.
Jure iurando libro iij.
Incestis & mutilibus nup-
cys libro v.
Interdicto matrimomo int
pupillam et tutorem seu cu-
ratorem liberosq. eorū li. v.
Jure dōcium libro v.
In quibus causis tutorem
habenti tutor vel curator da-
ri possit libro v.
In litem dando tutore vel
curatore libro v.
In litem iurando libro v.
Institutionibus & substi-
tutionibus libro vi.
Jure aureorū annulorū li. vi.
Impuberum & alijs substi-
tutionibus libro vi.
Jure deliberandi et de adēu-
da et acq̄rēda hēditate li. vi.
Indicta viduitate li. vi.
Ingēuis et maūmissi li. viij.
In quibus causis cessat lon-
gi temporis p̄scriptio li. viij.
Interdictis libro viij.
In quibus causis pignus
tacite contrahitur li. viij.
Jue domini ip̄trādo li. viij.
Inutili stipulēdo li. viij.

Ingratis liberis libro viij.
Infantib. expositis li. viij.
Infirmandis p̄mis celiba-
tis libro octauo.
Jure liberozū libro viij.
Iniurijs libro ix.

Triū li. Codicis I.

Jure fisci libro x.
Indictionibus libro x.
Imponendis lucrativis de-
scriptionibus libro x.
Incolis et vbi quis domici-
lium habere videtur. Et de
his qui studiorum causa in
alia ciuitate degunt li. x.
Infantibus libro x.
Irenartis libro x. li. x.
Immuitate nei cēdēda li.
Jure reipublice libro xi.
In quibus causis colom cē-
fiti domnos accusare pos-
sunt libro xi.

Codicis II.

Legibus & constitutionib.
principum & edictis li. i.
Litis contestatione li. iij.
Lege aquilia libro iij.
Locato & conducto li. iij.
Legittima tutela li. v.
Libertis & eorū liberis li. vi.
Liberis preteritis v̄l exbe-
redatis libro vi.
Legatis libro vi.
Legittimis heredibus li. vi.
Lege fufia tollenda li. viij.

Latīa libtate tollēda li. vii.
Liberali causa libro vii.
Liberis exhibendis li. vii.
Luitione pignoris li. vii.
Litigiosis libro vii.
Latoribus libro vii.

Triū li. Codicis L.

Libertims libro x.
Legationibus libro x.
Lustralis auri collacōe li. xi.
Locatione prediorum ciu-
lium vel fiscalium li. xi.
Locorum & itinerum custo-
dia libro xii.

Lucris aduocatorum & cō-
cussombus officiorū li. xii.

Codicis M.

Mandatis principum li. i.
Modo mulctarū que a iudi-
cibus infliguntur li. i.
Magistratibus municipali-
bus libro i.
Mandati libro iiii.
Monopolio libro iiii.
Magistratibus duemēs li. v.
Mortis causa donacōe li. vii.
Mulieribus que seruis pro-
prys se iunxerunt libro ix.
Maleficiis & mathematī-
cis libro nono.

Mutatione nominis li. ix.

Triū li. Codicis M.

Municipiis et origēarns li. x.
Muneribus primomiorū li. x.

Mulieribus in quo loco mu-
nera sexui congruēcia et ho-
nores agnoscant libro x.

Metallarys & metallis &

pcuratoribus metallorū li. xi.

Murilegus et gienariis li. xi.

Metropoli beata libro xi.

Medicamentis validis li. xi.

Mama libro xi.

Mancipis et coloms patri-
momaliū & saltuensium &
emphithecoticorū fūdorū li. xi.

Magistris scrimorū li. xii.

Militari veste libro xii.

Mensoribus libro xii.

Metatis et epidometicis li. xii.

Codicis N.

quo codice cōponēdo li. i.

Ne scdm baptisma iteret li. i.

Nemini licere signum sal-
uatoris christi libro i.

Ne christianus mancipium
hereticus habeat libro i.

Ne comitibus rei militaris
vel tribunis lauacra prestē-
tur libro primo.

Ne nulli patrie sue admini-
stratio libro i.

Ne liceat potencioribus pa-
trocinum libro ii.

Ne fiscus vel respublica p-
curationem alicuius prestat
cause libro secundo.

Negocys gestis libro ii.

Ne q̄s in sua cā iudicē li. iij.
Moralibz actiombz li. iij.
Ne vxor pro marito li. iij.
Ne filius pro patre li. iij.
Nō numerata pecunia li. iij.
Ne seruus pro seruo li. iij.
Nautico fenore libro iij.
Mundinis libro iij.
Noua vectigalia institui non
posse libro iij.
Mupcys libro v.
Ne fideiussores vel manda-
tores dotium dentur li. v.
Naturalibus et legitimis li-
beris libro v.
Ne pro dote mulieri cuius-
dam mariti bona abdicant
libro quinto.
Ne tutor vel curator vecti-
gal conducat li. v.
Necessarijs et seruis heredi-
bus instituendis li. vi.
Ne de statu defūctorum p̄
quinguentum querat li. vii.
Nudo iure quiritum tollen-
do libro vii.
Ne rei domnice v̄l templo-
rum vendicō t̄pis excep-
tione submoueatur li. vii.
Nouacōibz et delega. li. viii.
Ne liceat ī vna eademqz cau-
sa terciō appellare li. vii.
Nili aggeribz n̄ rūpēs li. ix.
Ne sine iussu principis lice-

at confiscare libro nono.
Triū li. **C**odicis **N**.
Ne fiscus rem quam vendi-
dit emineat li. x. li. x.
Ne op̄a collatoibz exigāt
Nauibz nō excusand li. xi.
Numularijs seu naualari-
is libro xi.
Ne quid oneri publico im-
ponatur libro xi.
Nanfragns libro xi.
Nulli licere mfremis & sel-
lis margaritas & smarag-
dos aptare libro xi.
Nautis tiberinis li. xi.
Ne q̄s liber inuit⁹ actū rei
publice agere cogat li. xi.
Ne rusticam ad vllum ob-
sequium libro xi.
Non licere habitatoribz me-
tro. comedē. libro xi.
Negotiatores ne militent.
libro duodecimo.

Codicis **O**.

Officio prefeti pretorio ori-
entis & illirici li. i.
Officio prefeti pretorio af-
frice libro i.
Officio prefeti vrbis li. i.
Officio magistrorum mili-
tum libro primo.
Officio questoris li. i.
Officio magistri officior li. i.

Officio comitis sacri patris
monii libro 1.

Officio comitis orientis li. i.

Officio pfecti augustali li. i.

Officio vicarii li. i.

Officio pretoris li. i.

Officio rectoris puicie li. i.

Officio prefecti vigilu li. i.

Officio civilium iudicum li. i.

Officio militariu iudicu li. i.

Officio eius qui gerit vice
presidis libro i.

Officio pfecti anone iudicu
diuersarum miliciarum li. i.

Officio diuersoru iudicu li. i.

Officio iudicu alexandrie li. i.

Ordine iudiciorum li. iij.

Operis libertorum li. vi.

Obssequijs patrono prestan
dis libro vi.

Ordine cognitionum li. viij.

Opis noui nuctiacoe li. viij.

Operibus publicis li. viij.

Triu li. Codicis O.

Obligacione vtorum li. xij.

Ommi agro deserto et quan
do steriles cum fertilibus im
ponuntur libro xi.

Codicis P.

Aganorum sacrificijs &
templis libro 1.

Precibus imperatori offe
rendis libro primo.

Pactis libro secundo.

Postulando libro secundo.

Procuratoribus libro ij.

Pedaneis iudicijs li. iij.

Plus peticiombus li. iij.

Petitione hereditatis li. iij.

Probationibus libro iij.

Pignoratitia actioe li. iij.

Plus valere qd agit qd
simulate concipitur li. iij.

Per quas personas nobis
acquiritur libro iij.

Prohibita seqstracoe li. iij.

Pro socio libro iij.

Patribus qui filios distra
xerunt libro iij.

Periculo et comodo rei ven
dite libro iij.

Pactis inter emptorem &
venditorem libro iij.

Pactis couentis tam super
dotem q super ante nupci
as donationem libro v.

Periculo tutoris & curato
ris libro quinto.

Predys & alys rebo immo
rum sine decreto non obli
gandis vel alienandis li. v.

Posthumys heredibus in
stituendis libro vi.

Periculo eius qui libertate
meruit libro viij.

Prescriptoe logi tps li. viij.

Pro quibus causis serui acci
piunt premiu libertatis li. viij.

Pena iudicis qui male iudi-
cant libro vii.

Primilegio filii libro vii.

Primilegio dotis libro vii.

Precario libro viii.

Publicis operibus li. viii.

Pignozibus libro viii.

Pretorio pignore li. viii.

Partu pignoris & omi cau-
sa libro octauo.

Pactis pignorum li. viii.

Patria potestate li. viii.

Postliminio redemptis &
ab hostibus reuersis li. viii.

Priuatis carceribus imhiben-
dis libro ix.

Pensis libro ix.

Triū li. **C**odicis **P**.

Pensis fiscalibus creditori-
bus preferri libro x.

Petitis bonoz sublati li. x.

Predns sine decreto non ali-
enandis libro x.

Prebendo salario li. x.

Professoribus et medicis li. x.

Periculo successor pntis li. x.

Ponderatoribus & auri il-
latoribus libro x.

Potioribus ad munera no-
minandis libro x.

Predns & omnibus rebus
nauiculariorum li. xi.

Primilegijs corporatorū v-
bis rome libro xi.

Periculo nominatorū li. xi.

Pastoribus libro vndecio.
Pascuis publicis & priua-
tis libro xi.

Periculis eorū qui pro ma-
gistratibus interueniēt li. xi.

Predns damnatis vel dom-
matis libro xi.

Primilegijs domus augus-
te vel rei priuate li. xi.

Palacis & domibus li. xi.

Prefectis pretoris sacre vr-
bis libro duodecimo.

Pretoribus & honore pre-
fecture libro xii.

Prepositis sacri cubiculi &
sommis cubicularijs & p-
milijs eorum li. xii.

Primicerio & sacerdotio &
notarijs libro xii.

Prepositis librorum li. xii.

Professoribus qui in vrbe cō-
stantinopoli docentes ex le-
ge meruerūt comitiā li. xii.

Prepositis sacroz scrioz li. xii.

Pncipibus agētū ī rebo li. xii.

Primilegijs eorum qui in sa-
cro palacio militant li. xii.

Primilegijs scolarum li. xii.

Palatims libro xii.

Publice leticie vel consuli
nunciationes libro xii.

Prefectissima dignitate li. xii.

Primipilo libro xii.

Codicis **C**.

Quādo libellus pncipi dat?

litis contestationem facit
libro primo.

Qui & aduersus quos testi-
tū in integrū non possunt.

Qui per procuratorem.

Quibus ex causis maiores
in integrū restituunt li. ii.

Qui p̄ sua iurisdicōe iudi-
cem dare p̄ dari possūt li. iii.

Qui legitimā i iudicys p̄so-
nam habent vel non li. iii.

Quando inter pupillos &
viduas libro iii.

Quando sine iudice liceat se
vindicare libro iii.

Quibus ex cāis militatēs li. iii.

Quā fiscus vel p̄uat? li. iii.

Quod cum eo qui in aliena
potestate est negotium ges-
tum esse dicitur li. iii.

Que res vendi nō p̄nt li. iii.

Que exptari n̄ debent li. iii.

Quā h̄ ab ep̄cōe recedē li. iii.

Qui petant tutores vel cu-
ratores libro v.

Qui dare tutores p̄ curatores
possūt vel non possūt li. v.

Quādo mulier tutele officio
fungi potest libro v.

Quādo ex facto tutoris vel
curatoris imores agere v̄l
conueniri possunt li. v.

Quando tutores vel curato-
res esse desierint libro v.

Qui numero liberorum se ex-

cusant libro quinto.

Qui facere testamentū pos-
sunt vel non libro v.

Qui morbo libro v.

Qui tutelarum numero li. v.

Quā decreto op? nō est li. v.

Qui admitti ad bonorum
possessionem possunt et in-
fra quod tempus li. vi.

Quādo nō potenciū ptes pe-
tentibus accrescunt li. vi.

Quādo dies legati vel fidei
commissi cedat li. vi.

Quemadmodum testamen-
ta aperiantur libro vi.

Qui maūmittē n̄ p̄nt li. vii.

Qui non possunt ad liberta-
tem peruenire libro vii.

Quibus ad libertatē procla-
mare non licet libro vii.

Quibus nō obicit longi tē-
poris prescriptio li. vii.

Quādiēny p̄scripcōe li. vii.

Quō & quā iudex sententiā
debeat p̄ferre li. vii. li. vii.

Quibus res iudicata nō nocet

Quando prouocare necesse
non est libro vii.

Quorum appellationes nō
recipiuntur libro vii.

Qui bonis cedere p̄nt li. vii.

Quorum bonorum li. vii.

Que res pignori obligari
possunt libro vii.

Quorum legatorum li. vii.

Qui potiores in pignore habeantur libro viii.

Quibus causis pignus tacite contrahitur libro viii.

Quando debitores venditione pignoris impedire possunt

Que sit longa consuetudo. libro octauo.

Quando civilis actio preiudicet criminali libro ix.

Questiombus libro ix.

Qui accusare non possunt li. ix.

Triu li. Codicis Q.

Quando & quibus quarta pars debetur ex bonis li. x.

Quemadmodum civilia munera iudicantur li. x.

Quibus muneribus vel prestationibus nemini liceat excusare libro x.

Qui etate libro x.

Qui morbo se excusant li. x.

Quibus muneribus excusatur hi qui post impletam militiam vel aduocatorum per pumcias suis commodis vacantes commorantur li. xi. Et de privilegiis eorum.

Et de conductionibus vectigalium fisci.

Quo quoque ordine duciantur li. xi.

Questoribus & magistris officiorum libro xi.

Qui militare possunt vel non & de seruis ad militiam vel

digmtatem aspirantibus et ut nemo vel duplici militia vel digtate & militia utatur simul libro xii.

Codicis R.

Restitutionibus minorum que sunt in integrum li. ii.

Reputationibus que sunt in iudicio libro ii.

Restitutione militum li. ii.

Receptis & arbitris li. ii.

Rei venditione in integrum li. ii.

Religiosis et sumptibus funerum libro iii.

Rebus creditis & iureiurando libro quarto

Rebo alienis non alienatis li. iii.

Rescindenda venditione li. iii.

Rem alienam gerentibus li. iii.

Rerum permutatione & prescriptis verbis actione li. iii.

Rei uxorie actione ex stipulatu libro v.

Repudys & dimorcyis rerum ammotarum libro v.

Repudianda bonorum possessione libro vi.

Re iudicata libro vii.

Res inter alios acta vel iudicata alijs non nocet li. vii.

Relationibus libro vii.

Reuocandis his que in fraudem creditorum alienata sunt libro viii.

Remissione pignorum li. viii.

Ratiocinys operum li. viii.

Reuocandis his que i frau
dem libro viii.

Reuocandis donacōibz li. viii.

Raptu virgīnū seu viduarū
necnō & momalium li. ix.

Requirendis reis li. ix.

Triū li. **C**odicis **R.**

Reis postulatis li. x.

Re militari libro xi.

Rogatione militari li. xii.

Codicis **B.**

Summa trinitate & fide
katholica libro i.

Sacrosanctis ecclesijs &
rebus & p̄ilegijs earz li. i.

Senatusconsultis li. i.

Si contra ius vel vtilitatez
publicam aliquid fuerit po
stulatum libro i.

Statuis et ymaginibz li. i.

Sacficijs pagani et tēpl̄ li. i.

Si tutor vel curator inter
uenerit libro ii.

Si in commun eadēqz cau
sa in integrum restitutio po
stuletur libro ii.

Si aduers⁹ rē iudicatā li. ii.

Si aduersus vendicōz li. ii.

Si aduersus venditionem
pignoris libro ii.

Si aduersus donacōm li. ii.

Si aduersus libertatē li. ii.

Si aduersus tñsactōm li. ii.

Si aduersus solucōz a debi

toze vel a se factam li. ii.

Si aduersus dotem li. ii.

Si aduersus delictum li. ii.

Si aduersus vfucapioz li. ii.

Si aduersus fiscum li. ii.

Si aduersus creditore li. ii.

Si vt se ab hereditate ab
stineat libro ii.

Si omssām hēditatē li. ii.

Si mīor se maiōz dixēit li. ii.

Si sepius restitutio in inte
grum postuletur li. ii.

Si maior factus ratum ha
buerit libro ii.

Satisfacendo libro ii.

Sportulis & sūptibz & di
uersis iudicijs faciēdis li. iii.

Seruitutibz & aqua li. iii.

Si certum petatur li. iii.

Suffragio libro iii.

Si seruus extero emi se mā
dauerit libro iii. li. iii.

Seq̄stracōe pecuēe phibita

Si propter publicas pensi
ones venditio fuerit cele
brata libro iii.

Si me censu et reliquijs fun
dū compari nō posse li. iii.

Si quis alteri vel sibi li. iii.

Si seruus exportandus ve
nerit libro quarto.

Si mancipium ita veniret
ne prostituatur li. iii.

Si mancipiū ita fuerit alie
natū vt māmittatur li. iii.

Sponsalibus libro v.
Si rector provincie li. v.
Si quacunq; predictus pos-
testate vel ad eum pertinen-
tes ad suppositarum iurisdic-
tionis sue aspirare tempta-
uerit nupcias libro v.
Si nupcie ex rescripto pe-
tantur libro v.
Pecundis nupcijs li. v.
Si secundo nupserit m̃r li. v.
Soluto matrimonio quem
admodum dos petatur li. v.
Si constante matrimonio
dos soluta fuerit li. v.
Si ex pluribus tutoribus vel
curatoribus vnus agere vel
conueniri possit libro. v.
Suspectis tutoribus et cu-
ratoribus libro v.
Si mater indemnitatem pro-
miserit libro v.
Si contra matris volunta-
tem tutor datus sit li. v.
Si tutor non gessit li. v.
Si ex falsis allegacionibus
se excusauerit libro v.
Si tutor reipulice causa a-
bierit libro v.
Si quis ignorans rem minoris
esse sine dextro opauerit li. v.
Si maior factus sine decre-
to factam alienationem con-
firmauerit libro quinto.
Seruis fugitiuis libro vi.

Si in fraudem patrum a li-
berto alienacio facta sit li. vi.
Si quis aliquem testari pro-
hibuerit vel coegerit li. vi.
Si ommissa causa testamen-
ti libro sexto.
Suis et legitis liberis li. vi.
Seruo pignori dato manu-
missio libro vii.
Seruis reipublice manumit-
tendis libro vii.
Senatusconsulto claudia-
no tollendo libro vii.
Sententiarum prefectorum pro-
torio li. vii.
Sententiarum expulso recitatio li. vii.
Sententiarum et interlocutio-
bus iudicium li. vii.
Sententia que sine certa qui-
tate fertur libro vii.
Sententiarum qui pro eo quod in-
est proferuntur libro vii.
Si a non appetente iudice se-
ntentia lata esse dicatur li. vii.
Sententiarum rescindi non posse li. vii.
Si plures vna sententia con-
damnentur libro vii.
Si ex falsis instrumentis li. vii.
Si pendente appellatione
mors interuenerit li. vii.
Si vnus ex pluribus appel-
lauit libro vii.
Si de momentanea posses-
sione fuerit appellatum li. vii.
Si per vim vel alio modo.
libro octauo.

Si aliena res pignori obligata sit libro viij.

Si antiquior creditor pignus vendiderit libro viij.

Si communis res pignori data sit libro viij.

Si in causa iudicati pignus captum sit libro viij.

Si pignus pignori datum sit libro viij.

Si ex vendito pignori agatur libro viij.

Si vnus ex pluribus heredibus creditorum vel debitoris partem suam soluerit libro octauo.

Si pignoris conuentionem numeratio consecuta non sit libro octauo. li. viij

Solucōibz & liberaōibz. **S**i quis imperatori maledixerit libro ix.

Si quis eam cuius tutor fuerit stuprauerit li. ix.

Sepulchro violato li. ix.

Seditiofis libro ix.

Sonāz passis et restitutis li. ix

Triū li. Codicis D.

Sentēns aduersus fiscum latis retractandis li. x.

Super indicto libro x.

Super ex actombus li. x.

Si filius aut libertus ad decurionatū aspirauerit li. x.

Si curialis relicta ciuitate

rus habitare maluerit li. x.

Si propter immiciāz creatio facta sit libro x.

Sūptuū recupacōn li. x.

Susceptoribus prepositis & arcarijs libro x.

Suaris & susceptoribus vi & ceteris corporatis li. xi.

Studis liberalibus vrbis romę & cōstantinopolis li. xi.

Sumptus mūici mūeris ad omēs ptinē collegas li. xi.

Spectaculis & scenis et leuonibus libro xi.

Silenciarijs et decurionibus eorum libro xij.

Stratoribus libro xij.

Salgamo hostibus non prebendo libro xij.

Codicis T.

Transactionibus libro ij.

Temporibus in integrum restitutionis libro ij.

Testibus libro iij.

Tutelis libro v.

Tutoribus & curatoribus illustrium libro v.

Testamentaria tutela li. v.

Tutore vel curatore qui nō satisfecit libro v.

Testamento militis li. vi.

Testamētis et quēadmodū testamenta ordinentur li. vi.

Temporibus & reparationibus appellationum li. viij.

Testamentaria manumissio-
ne libro vii.

Tabulis exhibendis li. viii.

Triū li. **C**odicis **T.**

Thesauris libro x.

Tabularijs scribis & olo-
graphis libro x.

Trombus libro xii.

Tractatorij et statuti li. xii.

Codicis **V.**

Queteri iure enucleando li. i.

Vt lite pendente vl post p-
uocationem libro i.

Vt omēs tam ciuiles q̄ m-
litares iudices li. i.

Vt qui desūt aduocatis par-
cium iudex suppleat li. ii.

Vt nemo puat? titulos li. ii.

Vt neni signū impmē liceat
sine auctoritate iudicis li. ii.

Vbi & apud q̄s cognico re-
stitutionis habenda ē li. ii.

Vt nemo mutus agere vel
accusare cogatur li. iii.

Vbi d' criminibus agi opor-
teat libro iii.

Vbi fideicommissum peti o-
porteat libro iii.

Vbi ouemat? qui certo loco
dare promissit libro iii.

Vbi d' possessione agi opor-
teat libro iii.

Vusufructu et habitacōe li. iii.

Vbi in rez actio exerceri de-
bet libro terciō

Vbi de hēditate agit? li. iii.

Vbi agi oportet de rōcinys
tā publicis q̄ puatis li. iii.

Vbi quis de curiali vel co-
hortali alia re conditionē cō-
ueniatur libro iii.

Vbi stat? cā agi deat li. iii.

Vbi seatoēs f' clarissim li. iii.

Vt actōes ab herede et cōtra
heredes incipiant li. iii.

Vusufructu et ministerio ser-
uorum libro iii.

Vfuris libro iii.

Vestigalibus et amissis li. iii.

Vbi petantur tutores vel
curatores libro v.

Vbi tutor cause post puber-
tatem assit libro v.

Vbi pupilli educent? li. v.

Vfuris pupillaribus li. v.

Vnde liberi libro vi.

Vn legitti et vñ agnati li. vi.

Vnde vir & vxor li. vi.

Verborū & rez signfica li. vi.

Vfuris et fructibus legatorū
vel fideicommissorū li. vi.

Vbi de possessione legatorū
vel fideicommissorū seruā-
torū causa committat? li. vi.

Vsufructioe p emptōe li. vii.

Vsufructioe p donato li. vii.

Vndicta libertate li. vii.

Vsufructioe p dote li. vii.

Vsufructioe tñsfōmāda li. vii.

Vsufructioe p heredē li. vii.

Vnde vi libro octauo.
Vti possidetis libro viij.
Vi bonorum raptorum li. ix.
Vt intra certū tempus crim-
nalis questio agatur li. ix.

Triū li. Codicis v.

Venditiōe rerū fiscaliū li. x.
Vt nemini liceat in emptio-
ne specierum se excusare et
de munere siccomee li. x.

Vacatiōe publici muneris li. x.
Vestibus oblaboris & au-
ratis libro xi.

Veteris numismatis pote-
state libro xi.

Vt censibus p̄ equitatoribus
Vendēd rebus ciuitatis li. xi.
Venatione ferarum li. xi.

Vt nemo ad suū patrocini-
um suscipiat vices li. xi.

Vt nullus ex vicariis alio-
rum vicariorum pro debitis
teneatur libro xi.

Vt dignitatis ordo fuerit li. xij.
Veterams libro xij.

Incipiunt rubricæ Autēci

Administrandis officiis in
sacris appellatiōibus coll. iij.

Appellatiōibus & infra que
tota debeat appellari coll. iij.

Aput quos oporteat causas
dicere monachis coll. vi.

Arimis collatione vi.

Appellatiombus coll. viij.

Administratiombus coll. viij.
Alienatione & emphiteo-
si locate & hypothecis & ali-
is diuersis tractibus coll. ix.

Constitutio Justiniani ad
prefectum pretorii coll. j.

Consulibus collatiōe iij.

Constitutio que ex ascripti-
cio & libera natos liberos
esse vult collatione v.

Consanguineis et uterinis
fratribus collatione vi.

Collatiombus & alijs capi-
tulis collatione ix.

Defensoribus ciuitatū coll. ij.

Deposito collatione viij.

Duobus rebus p̄mittēd coll. viij.

Ecclēstiacarū rerū imobis-
lium alienatione & solutio-
ne collatione iij.

Exhibendis & introducē-
dis rebus collatione v.

Executiombus & qui conueni-
unt & reconueniunt coll. viij.

Equalitate dotis & p̄pter
nuptias donatiōem coll. viij.

Ecclēstiacis titulis coll. ix.

Fideiussoribus mandatori-
bus & solutiombus coll. j.

Filijs an̄ dotalia instrumē-
ta natis collatione iij.

His qui ingrediuntur ad ap-
pellationem coll. v.

His qui obligatos se habē-
res prohibent minorum coll. vi.

His qui ingrediuntur monasterium & substantiis eorum collatione vi.

Heredibus ab intestato rementibus collatione ix.

Iusiurandum quod prestat ab his qui ad ministerium accipiunt colla. ij.

Incestis & nephariis nuptiis collatione iij.

Iureiurando a moriente prestito propter mensurarum substantie sue collatione v.

Judiciis collatione vi.

Immensis donationibus in filios factis collatione viij.

In medio litis non fieri sacras formas collatione viij.

Interdictis collegiis hereticorum collatione ix.

Lenombus collatione iij.

Litigiosis et de decima parte litis collatione viij.

Monachis collatione i.

Mandatis principum colla. iij.

Mensura ordinandorum clericorum collatione iij.

Non eligendo secundo nuptientes mulieres colla. i.

Non alienandis aut permutandis ecclesie rebus immobilibus collatione ij.

Nuptiis collatione iij.

Nullum credentem agricolam tenere illius terras & quantum de

beat usuram dare colla. iij.

Neq; virum quod ex dote est nec mulierem ex sponsalicia largitate lucrum proprium habere collatione viij.

Privilegium dotis heredis mulieris non prestandis colla. viij.

Quod oporteat episcopos & reliquos clericos ad ordinem deduci & de expensis clericorum collatione i.

Quibus modis naturales filii efficiuntur legitimi colla. vi.

Questoribus colla. vi.

Que de dignitatibus alijs ab episcopatu liberet filium a patria potestate colla. viij.

Quibus modis naturales efficiuntur sui collatione viij.

Reuerendarum palacen colla. iij.

Restitutionibus colla. iij.

Restitutione fidei commissi colla. ix.

Raptu mulierum qui raptoribus nupsunt collatione ix.

Scemas non solum si fideiussores sed etiam si iusiurandum dederunt sine periculo recedere collatione v.

Sanctissimis & reuerendissimis episcopis clericis & monachis collatione v.

Triente & scilicet & successione filiorum & nepotum naturalium collatione iij.

Tabellionibus colla. iij.

Testibus collatione viij.
Tempore non solute pecu-
nie super dote.

Testamentis imperfectis a
parentibus in filios factis
collatione viij.

Vt determinatus sit nume-
rus clericorum sanctissime
maioris ec. colla. i.

Vt iudices sine quoquo suf-
fragio fiant colla. ij.

Vt ecclesia romana centuz
annoz habeat prescrip. com.

Vt nullus mutuans agrico-
le teneat ei? terras coll. v.

Vt ponat? nomē imperato-
ris in instrumentis coll. v.

Vt decreto ecclesiasticarum
rerū cōmutacōes fiāt coll. v.

Vt nō fiant pignoracones
pro alijs personis coll. v.

Vt ea que sunt insinuata su-
per clericis in maiori ec. den-
tur collatione v.

Vt clerici quando recedunt
alijs p. eis surrogatis pbeāt
surrogatis emolūta coll. v.

Vt i puatis dombo sacra nō
fiant misteria collatione v.

Vt defuncti seu funera eoz
non iniurientur a creditori-
bus collatione v.

Vt immobilia ante nupcias
les donationes nec ypothe-
centur collatione v.

Vt facte noue constitucōes
p? insinuacōs earū post du-
os menses valeant coll. v.

Vt nullus fabricet oratoriū
domos preter voluntatem
episcopi collatione v.

Vt ab illustribus et qui super
eā dignitatē sūt coll. v. | coll. v.

Vt ordinarie pfecture urbāe

Vt omnes obediant iudici-
bus pūiciar coll. v.

Vt hi qui obligatis habere
se phibent res immozū aut
erogati sunt eis ad eozū gu-
bernationez pemptus non ac-
cedunt collatione vi.

Vt nō luxurient? extra natu-
ram homines colla. vi.

Vt liberti de cetero aureo nō
egeant amulo colla. vi.

Vt clerici apud episcopos p-
prios p. mū ouemant? coll. vi.

Vt sine phibicōe matres de-
bitrices & creditrices tute-
lam minorum gerāt coll. viij.

Vt exactione instantis do-
tis prime & secūde viro ad
secunda vota migrante pre-
ponatur ex prima vel ex pri-
ori matri filij collatione viij.

Vt nec miles nec federatus
collatione viij.

Vt diuine iussiones subscri-
ptionem habeant gloriosi q-
storis collatione viij.

Ut cū de appellacōn agno
scitur fm illas leges debe
at iudicari quo tpe date sen
tencie obtinebant coll' viii.
Ut liceat matri & aue & a
lys pntibz p2 legitimā par
tem liberis derelictā quō vo
luerint facultatem coll' ix.
Ut sponsalicia largitas spe
cialis cōtractus sit coll' ix.
Ut litigantes iurent qd non
promiserunt dare iudicibus
nec dabunt collatione ix.
Ut fratrū filij succedāt pit
ad imitacōm fratrū coll' ix.
Ut nulli iudici liceat habē
loci seruatozem nisi in certis
causis collatione ix.
Ut differentes iudices audi
re interpellancium allegacō
nes compellantur coll' ix.
Usuris nauticis colla. ix.

Inci. rubice Institucōnū

Adoptiombus li. i. ti. ii.
Attiliano tutore vel eo qui
a lege attilia datur li. i.
Auctoritate tutorum li. i.
Adoptione legatorum & tñ
slatione libro ii.
Assignacōn libertoz li. iii.
Acquisitiōe per arrogatio
nem libro tercio.
Actiombus libro iii.

Bonoz possessiombz li. iii.
Capitis dimmutiōe li. i.
Curatoribz dād et cōfirmās
Codicillis libro secundo.
Consensu & obligatio ne
Donatiombus libro i.
Duobus reis stipulādis vlt
promittendis libro iii.
Dimisiōe stipulationum.
libro tercio.
Excusatiombus tutoruz et
procuratorum libro i.
Exheredacōn libertoz li. ii.
Eo cui libertatis causa bo
na adiciuntur libro iii.
Empitiōe & vendicōe li. iii.
Exceptiombus libro iii.
Fiducia & tutela li. i.
Fideicommissarijs heredi
tatibus libro ii.
Fideiussoribus li. iii.
Gradibz cognationū li. iii.
His qui sui & alieui iuris
sunt libro primo.
His qui possunt dari tuto
res vel curatores li. ii.
Habitatiombus & vsu li. ii.
Heredibus mstituēdis li. ii.
Heredum qualitate & dif
ferencia libro ii.
Hereditatibus qui ab inte
stato deferuntur li. iii.
His per quos agere possu
mus libro quarto.
Iusticia & iure libro pmo

Iure naturali & civili li. i.
Iure personarum libro i.
Ingenuis libro i.
Incorporalibus rebus li. ii.
In officioso testamento li. ii.
Inutilibus stipulacionibus li. iii.
In iuris libro tercio.
Interdictis libro iii.
Libertinis libro i.
Lege fusia libro i.
Legittima agnatorum tutela
libro primo.
Legittima patronorum tu-
tela libro i.
Legittima pntu tutela li. i.
Legatis libro ii.
Lege falcidia libro ii.
Legittima agnatorum suc-
cessionem libro iii.
Litterarum obligatione li. iii.
Locatione & aduocatione li. iii.
Lege aquilia libro iii.
Militari testamento li. ii.
Mandato libro iii.
Mupcys libro i.
Moralibus actionibus li. iii.
Obligatiombus que ex vel
quasi contractu nascuntur li. iii.
Obligatiombus li. iii.
Obligatiombus que ex deli-
cto nascuntur libro iii.
Obligatiombus que quasi
ex maleficio nascuntur li. iii.
Officio iudicis libro iii.
Patria potestate li. i.

Pupillari substitutione li. ii.
Pena temere litigacionum li. ii.
Per quas personas nobis ac-
quiritur libro ii.
Perpetuis et temporalibus
actionibus & que in here-
des & ab heredibus trans-
eunt libro iii.
Publicis iudicibus libro iii.
Qui & ex quibus causis ma-
numitti possint libro i.
Quibus modis ius patrie po-
testatis soluitur li. i.
Qui dari possunt tutores in
testamento libro i.
Quibus modis tutela fini-
tur libro primo.
Quibus alienare liceat li. ii.
Quibus est permittum facere
testamentum li. ii.
Quibus modis testamenta in-
firmantur libro ii.
Quibus modis retrahitur
obligatio libro iii.
Quibus modis tollitur ob-
ligatio libro iii.
Quod cum eo qui in aliena
potestate est negocium ge-
stum esse dicetur li. iii.
Rerum dimissione libro ii.
Replicationibus libro iii.
Satisfactione tutorum & cu-
ratorum libro i.
Suspectis tutoribus et cu-
ratoribus libro i.

Seruitutibus libro ij.
Ingulis rebus per fidei com-
missum relictis libro ij.
Senatusconsulto orficiano
libro tercio.
Senatusconsulto terculia-
no libro tercio.
Successiōe cognatorū li. iij.
Seruili cognatione li. iij.
Successione libertorū li. iij.
Successionibus sublati q̄
fiebant per bonorum vendi-
tionem & senatusconsulto
claudiano libro iij.
Stipulacō seruorū li. iij.
Societate libro iij.
Si quadrupes pauperiem
fecisse dicatur li. iij.
Satisfactionibus li. iij.
Tutelis libro j.
Testamētis ordinandis li. ij.
Vusufructu libro ij.
Vsufructu libris iij.
Vulgarī substitutione li. ij.
Verborū obligacō li. iij.
Vi bonorū raptorū li. iij.

Incipiūt rubrice de
usu feudorum A.

Alienatione feudi.
An maritus succedit
uxori in beneficio.
Aput quem vel quos con-
trouersia feudi.

An remoueri debeāt testes
An mut? l' ali? imperfect?
An ille qui interficit fratrem
domini sui.
Alienatione feudi paterni.
An agnat? l' fili? defuncti
An apud iudicē vel dominū
Beneficiū fr̄is & q̄liter frat
Beneficiū femine.
Controuersia inuestiture.
Cōtēcōe int̄ dñm et vasallū
Cōtēcōe int̄ dñm et fidelē
Inuestitura feudi.
Cōtentione int̄ me et dñm.
Constitutiones domini lo-
tharii feudorum.
Controuersia feudi inter pa-
res terminanda.
Controuersia inter dominū
emphiteosia & vasallum.
Consuetudine recti feudi.
Clerico qui inuestiturā facit
Capitulis conradi.
Controuersia inter masculū
& feminam.
Controuersia inter dominū
& emptorem.
Capitaneo q̄ curiā vendidit
Controuersia inter vasallū
& alium de beneficio.
Constitutiones dñi friderici
Ep̄m v'l abbātē v'l abbatif-
sam vel dominum plebis
feudum dare non posse.

Eo qui finem fecit agnato
de feudo paterno.

Eo qui sibi & heredibus suis masculis et feminis inuestituram acceperit. Hic finitur lex. deinde consuetudines legis incipiunt.

Imperator lotharius.

Inuestitura de re aliena facta

Inuestitura quam ticius cepit a sempriamo.

Inuestitura in maritum facta

Inuestitura apud pares cinere terminanda.

In quo causis feudum amittat
Lex conradi.

Milite vasallo qui contumax est.

Minimis valuasoribus.

Mut? vel alius imperfectus
feudum retineat.

Natura feudi.

Noua fide formata.

Natura successionis feudi.

Notis feudorum.

Pace iuramento firmanda.

Per quos fiat inuestitura et
per quos restituatur.

Pace tenenda & eius violatoribus.

Prohibita alienatio per lotharium

Prohibita feudi alienatione per fridericum.

Pugna.

Qui feudum dare possunt

Qui successores feudum.

Quo tempore miles inuestituram petere debeat.

Quibus modis feudum amittat

Qui successores teneantur.

Quemadmodum feudum ad filiam pertineat.

Quibus modis feudum constitui potest.

Quid sit inuestitura.

Quid precedere inuestitura debeat. fidelitas

Qualiter vasallus iurare debeat fidelitatem.

Qualiter olim feudum poterat alienari.

Quoniam dicatur dux marchio

Que fuit prima causa beneficii amittendi.

Qui testes sunt necessarii ad probandam nouam inuestituram.

Quid iuris sit si post alienationem feudi.

Qualiter dominus de proprietate priuetur.

Que sint regule.

Quot testes sunt necessarii ad probandum ingratitudinem

Successione feudi.

Si controuersia fuerit in inuestitura.

Si episcopus vel abbas vel abbatissa.

Si de inuestitura int̃ domi-
nium & vasallū lis oriatur.

Si & feudo controuersia fuerit

Si de feudo vasallus ab a-
liquo interpellatus fuerit et
dñs eum defendere noluerit

Si negatum fuerit benefi-
cium a vasallo.

Si vasallus feudo priuatur
cui debeat deferri.

Si vasallus feudi conditio-
nē negauerit ex certa sciēcia

Vasallo decrepite etatis q
feudum refutauit.

Vasallo qui contra consti-
tutionem lothary feudum
alienauit.

Votis feodorum.

Digesti veteris.

Prim⁹ liber h3 titulos xxij

Secundus xv.

Tercius vij.

Quartus ix.

Quintus habet ti. v.

Sextus iij.

Septimus viij.

Octauus vi.

Nonus iij.

Decimus iij.

Vndecimus habet ti. ix.

Duodecimus ix.

Tredecimus vij.

Decimus quartus iij.

Decimus quintus iij.

Decimus sextus iij.

Decimus septimus iij.

Decimus octauus ix.

Decimus nonus iij.

Vicesimus ij.

Vicesimus primus iij.

Vicesimus secundus vi.

Vicesimus tercius v.

Vicesimus quartus iij.

Et sunt simul C. l. iij.

Inforciati.

Primus liber h3 titulos vij

Secundus ix.

Tercius x.

Quartus vij.

Quintus habet titu. vij.

Sextus i.

Septimus i.

Octauus i.

Nonus x.

Decimus habet titu. x.

Vndecimus iij.

Duodecimus iij.

Tredecimus vij.

Decimus quartus xvij.

Et sunt simul lxxxvj.

Digesti Noui.

Primus liber h3 titulos vj
Decundus xvj.
Tercius xj.
Quartus xj.
Quintus habet ti. xxxiij
Sextus viij
Septimus iij.
Octauus viij.
Nonus habet ti. xxx.
Decimus xxv
Vndecimus xij
Duodecimus xvij
Et sūt simul C. lxxxj.

Codicis

Primus liber h3 titulos l.
Decundus lviij
Tercius xliij
Quartus lxxj.
Quintus lxxiij
Sextus habet ti. lxxj.
Septimus lxxv
Octauus lxx.
Nonus habet ti. l.
Decimus lxxiij
Vndecimus lxxviij
Duodecimus lxxij.
Et sūt simul vñ. C. liij

Autentici siue nouellarum
constitutionum.

Prima collacō h3 titulos vñ
Decunda habet ti. xj
Tercia habet ti. viij.

Quarta habet ti. viij.
Quinta xvij
Sexta habet ti. xij
Septima ix.
Octaua xij
Nona xij
Et sūt simul. xcvij.

Institutionum.

Primus liber h3 titulos xxiij
Decundus xxvi.
Tercius xxxij
Quartus xvij

Sunt simul lxxxix.

Decima collatio Autentici
 siue nouellarum constitutis
 onū aut liber siue vsus seu
 dorum habet titulos lxxxj.

Explīcit libellus docēs mo
 dum studēdi & legēdi Con
 tenta ac abbreviata vtri
 usq; iuris tam Canonici q̃
 civilis in se continens titu
 los siue rubricas eiusdeꝝ in
 ris per **F**ridericū **C**rewsner
Opidi **M**urembergensis **C**i
 uem summa cum diligencia
Anno domini. **M**. **C**CCC.
LXXVj. die prima mēsis
Septembris impressus.

Modus legendi abbreuiaturas
Nümburg 1476